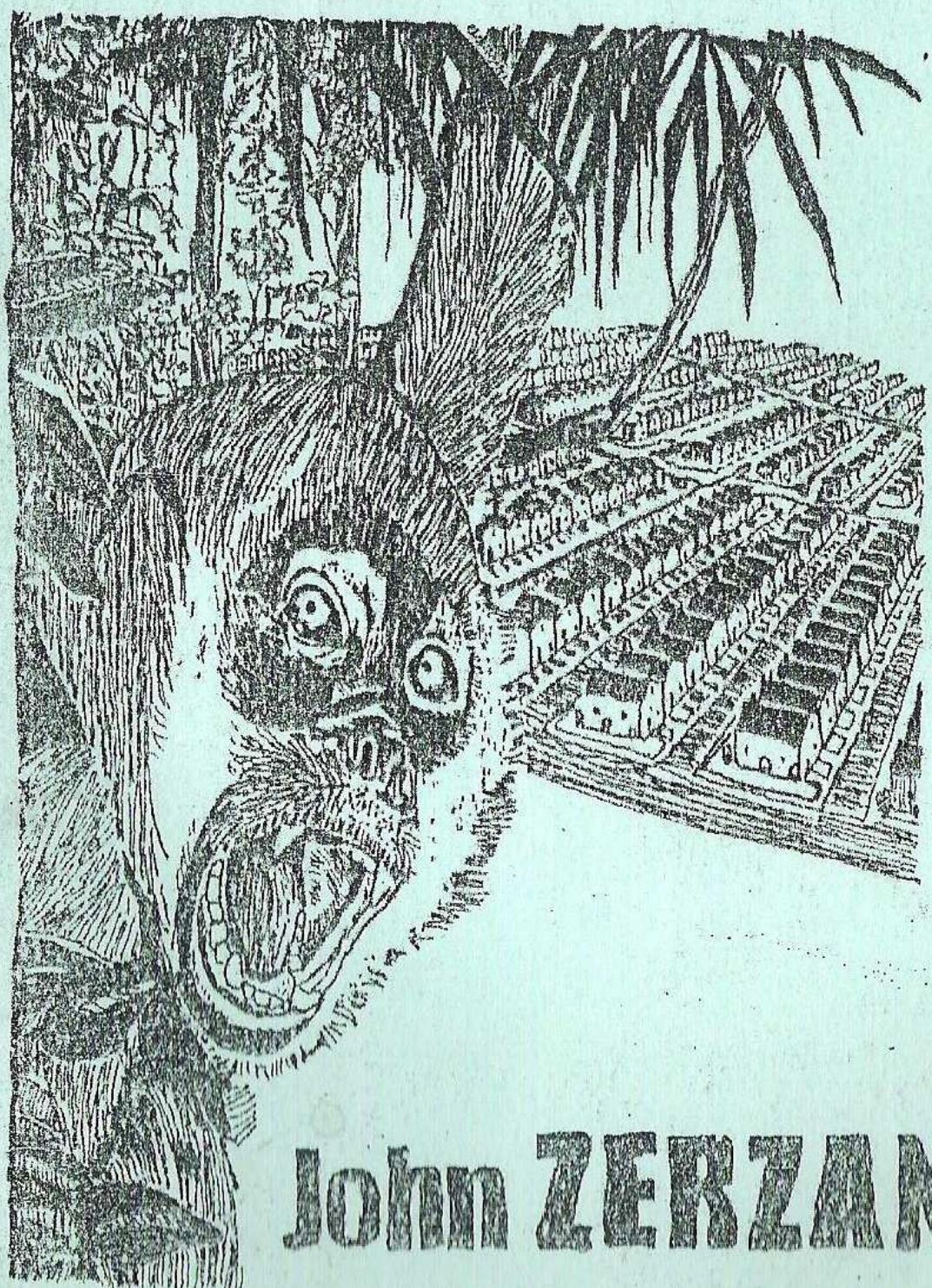

ΠΡΩΤΟΥΟΝΟ
ΜΕΣΗΔΟΝ

John ZERZAN

MIA MATIA ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Με την ελεούσα στη Νεοπλήρωτη Εποχή παρατηρούνται τα πρώτα εμφανή
σημάδια κοινωνικής ανισότητας. Η αρχέγονη εξίσωτη ανθρώπινη κοινότητα
κατέρρευσε σίνοντας τη θέση της στο μακρύ χειμώνα της κυριαρχίας, στον πολιτισμό.

Τηρ' όχι αυτά, οι ανθρώποι, εδώ και όποτε το θερινόουν, δύνανται να
απελευθερωθούν μέσω της απληλέγγυας ένωσης τους με τους συνανθρώπους τους αλλά
και σιδηρότερη την κοινότητα των υπόλοιπων μη-ανθρώπινων διτων με τα οποία
μορφαζόμαστε αυτὸν τον πλανήτη.

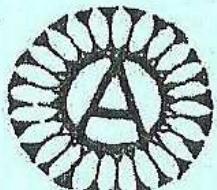
Ο αγώνας για την κατάργηση του πολιτισμού προϋποθέτει μια πλήκτη μετα-
μόρφωση του καθενός μας επί τη βάση ενός ελευθεριανού ήθους στης μεταξύ μας
σχέσεως και δ' αυτές με τη φύση. Παράλληλα, όμως, και εξ' εgoou εμπαντικά στοχεύει
στη διείλιψη των διεμετακόντων θεομάρτυρων του: της ειμετάλλευσης ανθρώπου από
ανθρώπο, της πατριαρχίας, της κυριαρχίας πάνω στη φύση, του παραγωγισμού-
εργατισμού, του καπιταλισμού, του εθνο-κρατισμού, του βιομηχανικού ευθημίατος,
των πόλεων, της τεχνολογίας, της οικογένειας. Εν σήμοις, χρειάζεται να εξεχερχούμε
ενάντια στην (αυτο)εξημερωσή μας.

Γι' αυτό είναι χρήσιμο να δημιουργηθούν ομάδες αντιστασης που θα προβαίνουν
σε δολιοφθορές ενάντια σε οπιδόποτε ειδιαίτερη του ανθρώπου και εξολοθρεύει την
άχρι τότε. Ομάδες αντιστασης, οι οποίες βασίζομενες στη γη, θα αυτονομούνται
σταδιακά από τον πολιτισμό ικανοποιώντας τις ανθεντικές τους ανάγκες σε μια βάση
απληλοβοήθειας και οριζόντιας αυτο-οργάνωσης πέρα από την εξόρτηση από τις
ιδιωτικές επιχειρήσεις, τις ιυθερητικές υπηρεσίες και τους κάθε είδους είδυκούς.

Μικρές ομάδες φίλων, με ικανά αποβεντά ιριστήρια δεον αφορδ την
επιλύμπιη μορφή θέματος της ευμβίωσής τους, μπορούν αμέσως μέσα από τον
κριτικό έλεγχο των παρορμήσεων, την αυτοπειθαρχία, την αμοιβαία υπενθύμιση
και την αυτούποινην να καλεστήσουν την ιεραρχία και το διηρέο καταναγκα-
σμός- υποταγής σχετα. Στοχεύοντας, επιπλέον, στην επάχιση δυνατής κοινωνικής
και τεχνολογικής πολυπλοκότητας και σε ρίζικα από την εντρωμένες, χαλαρά
συνδεθεμένες ομαδοποιήσεις χαμηλής πλατύμετρης πυκνότητας μπορούμε να
επιτύχουμε έναν πρόσωπο-με-πρόσωπο, συνεντικό ή αμεροδημοκρατικό, δίκαιο
και μη-αυταρχικό διακανονισμό των κοινών μας υποθέσεων στη βάση της
γενικευμένης αυτοδιεύθυνσης, ενάντια σε ηάδε ενδεχόμενο ανάδυσης μιας διαχω-
ρίσμενης εξουσίας πάνω από εμάς.

Μέσα από ποιοτικότερες, κύρια αγαπητικές και συνεργατικές κοινωνικές
σχέσεις μπορούμε να πραγματώσουμε μια πλούσια ανθεντική κοινωνική ζωή,
ενδιαφέροντας μάλιστα το μεχανύτερο δυνατό βαθμό ελευθερίας έκφρασης και
εκδηλώσεων δεξιοτήτων για τον καθένα μας.

Είναι καιρός να αναγνωριστεί το πνεύμα του κοινωνικοπλευθερωτικού
ρεζισταντισμού και να γναναρχεύεται το πρόταγμα της καθολικής χειραφέτησης
του ανθρώπου. Είναι καπι περισσότερο από άξιο να αγνιστούμε για μια ελευθερή
κοινωνία σε αρμονία με τη φύση.

Zωή ή Πολιτισμός

η παρούσα έκδοση αφιερώνεται στους:

Θεοδόση Μηλογιαννάκη
Γιάννη Καρύτσα
& Σωτήρη Δημητρίου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 3 ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ JOHN ZERZAN
- 6 ΠΡΩΤΟΓΟΝΟ ΜΕΛΛΟΝ
- 39 ΜΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ
ΠΡΩΤΟΓΟΝΗ ΑΝΑΡΧΙΑ
- 43 ΚΑΜΙΑ ΔΙΕΞΟΔΟΣ;
- 55 ΓΙΑΤΙ ΠΡΩΤΟΓΟΝΙΣΜΟΣ;

ΣΗΜΕΙΟΜΑ ΤΟΥ JOHN ZERZAN

Τίσω απ' τα κείμενα που ακολουθούν βρίσκεται η πεπολύηνη ότι βιώνουμε μια ευγενής επιβενούμενη κρίση σε κάθε επίπεδο - πρωτικό, κοινωνικό, οικοδομικό - και δε έχουμε ανάγκη από ένα νέο τρόπο σκέψης για να αντιληφθούμε την ουσία αυτής της κρίσης και τις ευνέτελες της.

Μέρα με τη μέρα, γίνεται ολοένα και πιο σαράντες ότι το παχιόδιμο καρκίνωμα του κεφαλαλου και της τεχνολογίας καταβροχόζει στιβάποτε

ζωντανό. Ακέτρητα γύνα και φύτα, κουπαρύρες και οικοδυτήματα δέχονται αμπελή επιδειξη σε κάθε επίπεδο. Ο καρκίνος της Μεχανικής βρίσκεται πάντοτε σε λειτουργία κατάτριψοντας τον πλανήτη μας. Εάν, εντωμεταξύ, για κάποιο λόγο, η Μεχανικήν σταματήσει να αναπτύξεται, οι ευναγέρμοι του παχιόδιμου οικονομικού γυγκίματος θα αρχίσουν να ουρλιάζουν σαν τρελοί.

Αρκετά απ' αυτά που συντίθεμε να διεμρύνεις δεδομένα, συμπεριλαμβανομένων και των πιο βασικών κοινωνικών ιδεώματων σίγουρα υπό αμφισβήτηση, κάτια από το βδρός μας ολοένα και πιο τρομαχτικής πραγματικότητας. Για τους αναρχικούς της προοπτικής του πρωτοχοιριού η αλλιώς της πράγματος αναρχίας, ακόμη και οι ίδειμοι του καταμερισμού της εργασίας (εξελίξιες) και της εξημέρωσης (κυριαρχίας πάνω στη φύση) χρειάζεται να τεθούν υπό ανεπιρρή κρίση.

Μήπως τελικά ο Πολιτισμός, βασιζόμενος στις παραγόντες που μόλις αναφέρθηκαν, είναι η αιτία της αποτήνωσής μας; Εάν η εσωτερική λογική ή αλλιώς η δυναμική του πολιτισμού ενδύνεται για τη διανοίγουσα της ζωής, το συμπέρασμα στο οποίο μπορούμε να καταλήξουμε είναι προφανές.

Η εξημέρωση συνεχίζει να αποκαλύπτει τις έχαστες προδέσεις της. Σε παράλληλο επίπεδο, μ' έναν ευγενής αυξανόμενο καταμερισμό εργασίας και με μια ολοένα επιταχυνόμενη τεχνολογικοποίηση της ζωής σ' όλα τα επίπεδα, η κυριαρχία

φαίνεται να ανακαλύπτει συνεχώς νέα επίπεδα εφαρμογών.

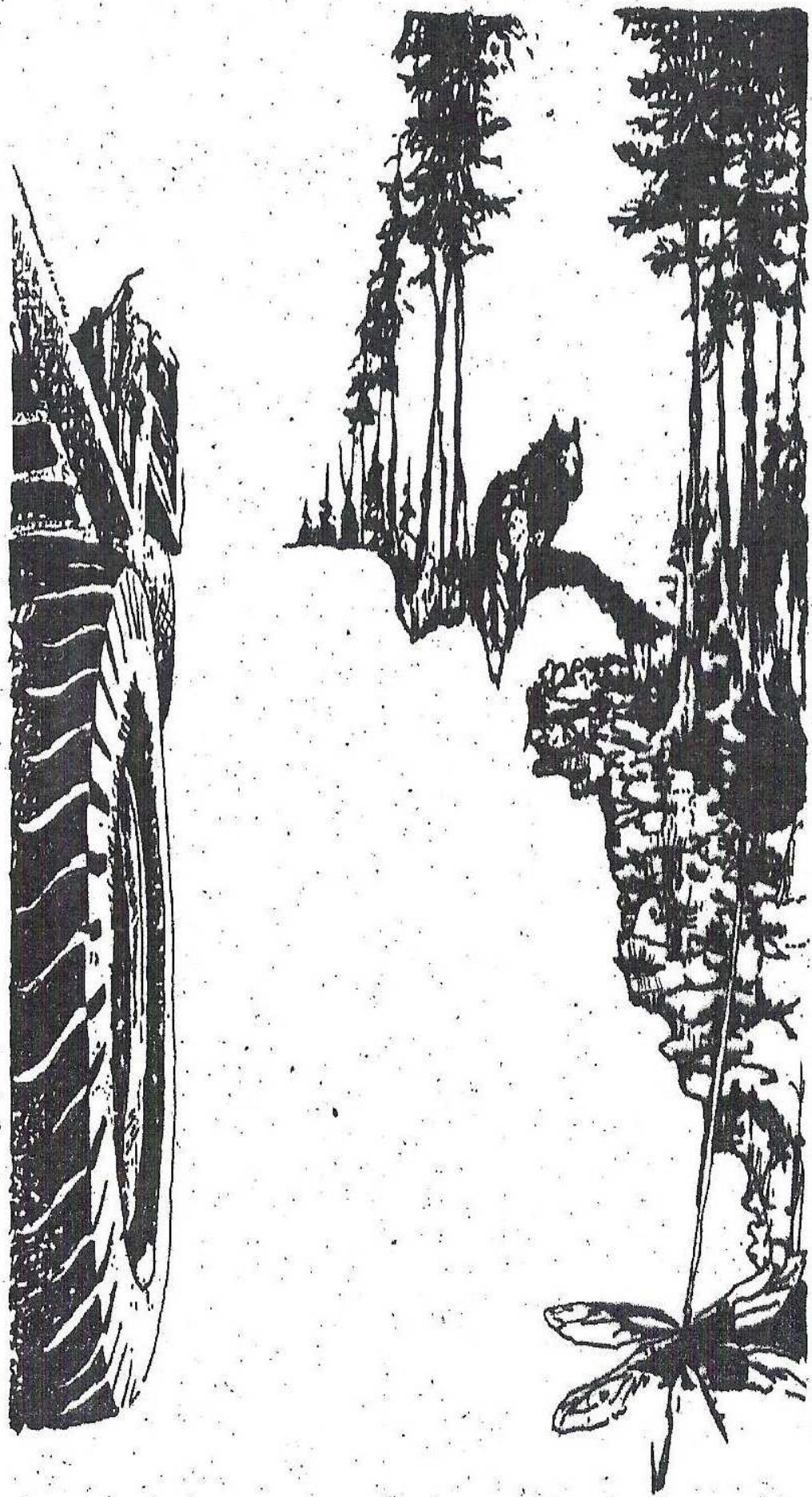
Γενετικά τροποποιημένες μορφές Ιωνίς, φυτικές και ζωικές, αποτελούν το τελευταίο σύνορο στη νέα χιλιετία για το Γενναίο Νέο Κόσμο, που καταφύγει με γοργούς ρυθμούς. Ολόκληρη η Ιωνίς δεν είναι πια τίποτε άλλο παρά άψυχο υλικό για σχεδιασμό, προγραμματισμό και κλωνοποίηση από τις επιβιττήμες, που ποτέ έως σήμερα δεν είχαν υπάρξει τόσο ολοκληρωτικά υποτελεῖς στο κυρταρχο παραδείγμα.

Η κατάσταση αυτή διαστρέφει τον ίδιο του τρόπο με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε· την πραγματικότητα. Μία Νεο-Εποχής (New Age) ευρυζωντική εταιρία περιφανεύμενη για τις επιδόσεις της διακηρύσσει: "Ο Έρωτας δεν είναι μυστήριο, είναι τεχνολογία." Τα πάντα αλέθουνται πλέον στο μύλο του ερχομενού τρόπου εκέφυς. Τίποτα δε διασφαλίζεται από τη μηχανιστική προσέγγιση, την αναλογία με τη μηχανή.

Η κλωνοποίηση του ανθρώπου πάπειάζει. Υπάρχει, άλλωστε, κάτι να την εργασίσει; Η εμπειρία της Ιωνίς γίνεται όλο και πιο στερη. Επαναπρογραμματίζεται με αντικαταθλιπτικά και επανασχεδιάζεται για το μέλλον μέσω χονδρικών επεμβάσεων και νέων βελτιωμένων εκδόσεων. Η φύση είναι πλέον στιδόποτε η τεχνολογία και το κεφαλαιού αποφασίζουν· πώς μπορεί να είναι. Με δίπλα λίγα, έχουμε να κάνουμε με το τέλος κάθε μη-εξημερωμένης μορφής Ιωνίς. Τα φυσικά δάση γίνονται τεχνητές φάρμες δέντρων. Τα συναεθίσματά μας, έχουν ανάγκη από επαναλαμβανόμενη χειραγώγηση με χημικά παρακενάματα.

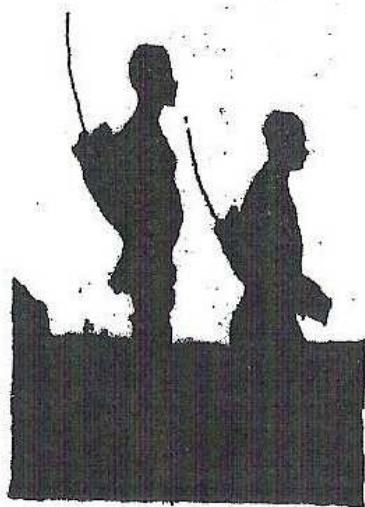
Ο εχθρός μας δεν είναι· απλά· οι πολυεθνικές εταιρίες. Είναι η ίδια η εξημέρωση. Η καταστρεπτικότητα της γεωργίας γίνεται περισσότερο ευκολονόητη με κάθε νέο επίπεδο αποκίσμου και ελέγχου της Ιωνίς. Η υγεία και η ελευθερία αποτούν τον τερματισμό της.

Διαπράζαμε ήδη φοβερό βράλιμα. Καθένας γνωρίζει από τη μέρια του ότι χρειάζομαστε· κατί ουσιώδης διαφορετικό. Αυτές είναι οι πηγές από τις οποίες απορρέουν τα οράματά μας για την πρωτόγονη μέλλον.

(5)

ΠΡΩΤΟΓΟΝΟ ΜΕΛΛΟΝ

Ο καταμερισμός της εργασίας, έχοντας τέραστο μερίδιο ευθύνης για τη σύγχρονη πλικόμεια κρίση, παρεμποδίζει την κατανόηση των απάρχων του αποτρόπαιου μας παρόντος. Η Mary LeCron Foster (1990) μιλάντας μάλλον διγκρατημένα, υποστηρίζει ότι η ανδρωπολογία σήμερα "αντιμετωπίζει τον κίνδυνο ενός εκτεταμένου και καταστρεπτικού κατακερματισμού." Οι Shanks και Tilley (1987) κάνουν λόγο για μια θαυμάσια πρόκληση: "Σκοπός της ανδρωπολογίας δεν είναι απλά να ερμηνεύσει το παρελθόν αλλά

να αλλάξει τον τρόπο ερμηνείας του, προκειμένου να μπορέσουμε να βοηθηθούμε σε μια απόπειρα μετασχηματισμού του παρόντος." Είναι σίγουρο ότι οι κοινωνικές επιστήμες αντιτίθενται στη διεύρυνση και την έμβαθυνση του αναγκαλου εκελου· οράματος για έναν τέτοιο μετασχηματισμό. Από τη σκοπά της ανδρωπολογίας καταχωρίσ και εξελέγης, το σύνολο των εξειδικευμένων πεδίων και υποτεθίων – ανδρωπολογία, αρχαιολογία, παλαιοντολογία, έθνολογία, παλαιοβοτανολογία, έθνοσανδρωπολογία κλπ, κλπ – αντικατοπτρίζει την περιοριστική και τραυματική επίδραση που ο ίδιος ο πολιτισμός ενεδρίκως από την πρώτη κιόλας στήχη της ανάδυσής του.

Παρ' όλα αυτά, υπάρχει εκτενής βιβλιογραφία από την οποία μπορεί να παραχθεῖτε σημαντική βοήθεια, εάν την προσεχείτε κανείς με κατάλληλη μέθοδο και συναίσθηση, αλλά και την επίδυμία να προχωρήσει πέρα από τους περιορισμούς της. Στην πραγματικότητα, περισσότερο η λιγότερο ορθόδοξα ευθύμιατα σκέψης αδυνατούν να ανταποκρίνουν στις απαιτήσεις μιας αυξανόμενα διερευνημένης κοινωνίας. Η έλλειψη υκανοποίησης από το σύγχρονο τρόπο ζωής, μετατρέπεται σε καχυποφύα για τα επίσημα φέματα που πέρχονται για την νομιμοποίηση του Γνωρίζουμε, όμως, στα βιακά ολοένα και περισσότερα στοιχεία για την πραγματική εξέλιξη του ανδρωπίνου είδους. Η παρατητή και η υποτέλεια έχουν προ-πολιτικού ερμηνεύσει ας απαραίτητα συνοδευτικά στοιχεία της "ανδρωπίνης φύσης". Ετοι,

η αλλιώς, η προ-πολιτισμική μας ύπαρξη χαρακτηρίζεται από επερήφεις, κτηνωδίες και προιαταλήψεις έκανε την ανάδυση της κυριαρχίας να φαντάζει δύρο εξ ουρανού, που μας χλύτωσε από τη βαρβαρότητα. Συνεχώς επικαλούνται τον "δυντρώτο των σιτηλαιών" και τον "Νεάντερταλ" για να μας υπενθυμίζουν πως θα βρειόμασταν χωρίς θρησκείες, κιβερτήσεις και εκληρή δουλειά.

Αυτή η ιδεολογικά φορπισμένη αντίληψη του παρελθόντος μας έχει ανατρέψει ολοκληρωτικά τις τελευταίες δεκαετίες χάρη στις εργασίες ακαδημαϊκών όπως ο Richard Lee και ο Marshall Sahlins. Μια σχέδιον απόλυτη αντιεπαργόρυθμη έχει επελθεί στην ανθρωπολογική ορθοδοξία. Μια αντιεπαργόρυθμη με σημαντικότατες συνέπετες. Μπορούμε τώρα να δούμε ότι η ζωή πριν την εξημέρωση/γενρύξη ήταν σε μεχάλο βαθύο μαζί ζωή σχδίσης, στενής φιλίας με τη φύση, αλειφωσαντής εσφράς, ισότητας των δύο φύλων και υχελας. Αυτή ήταν η ανθρώπινη φύση μας για περίπου 2 εκατομμύρια χρόνια, πριν την υποδούλωση μας από τους λερείς, τους Βασιλιάδες και τα αφεντικά.

Τρόσφατα έχει μια ακόμη αποιάλυψη που εμβαθύνει περαιτέρω τις συνέπετες της πρώτης και ενδεχομένως έχει κάτι σημαντικό να μας υποβείξει για το πολιτικό ήμασταν και για το ποιοι μπορούμε ζανά να γλενούμε. Η κύρια γραμμή αμφιεβήτησης απέναντι στις νέες περιγραφές της τροφοσυλλεκτικής - κοινυγευστικής ζωής ήταν - έδιν και ευχάρια έμμεσα η μη κατηχορηματική διατυπωμένη - ότι η ζωή την εποχή εκείνη ήταν απλώς στη καλύτερη μπορούσε να πετύχει. Ένα ζανικό είδος στα πρωινότερα στάδια της εξέλιξης του EtG, το επιχείρημα αυτό εκώ αποδέχεται την ύπαρξη μας μακράς περιόδου απολαυστικού και ελρυνικού βίου για τον ανθρώπο, ταυτόχρονα υποτιρίζει ότι οι ανθρώποι απλά δεν είχαν την επαρκή πνευματική ικανότητα για να εγκαταλείψουν τους απλούς τους τρόπους υπέρ άλλων πιο πολύπλοκων κοινωνικών και τεχνολογικών επιγεγραμμάτων.

Σ' ένα επιπλέον χτύπημα στα θεμέλια των πολιτισμών, μανιλναύμε σήμερα ότι η ζωή κάποτε δε χαρακτηρίζόταν και μάλιστα, επί μακρόν μονάχα από την απουσία αλλοτρίωσης ή κυριαρχίας, αλλά καιώς επίσης έρευνες από τη δεκαετία του '80 και έκτοτε από αρχαιολόγους όπως ο John Fawcett, ο Thomas Wynn και άλλοι. έχουν δείξει, ότι ανθρώποι εκείνης της περιόδου είχαν μια ευφυΐα τουλάχιστον ισοδύναμη της δικής μας. Μεμάς, η υποτιμητική θέση περί "άγνοιας" ρίχνεται στα σιουπίδες και στοχαζόμαστε πάνω στο ζήτημα της καταχωρήσης μας υπό ένα νέο πρόβλημα. Για να

τοποθετηθεί το θέμα των διανοιτικών ικανοτήτων σ' ενα γενικότερο πλαίσιο είναι χρήσιμο να ιδουμε μια επιγειόπτερη των διαφόρων (και όχι μια ακόμη φορά ιδεολογικά φορτισμένων) έρμηνειών των απαρχών του ανθρώπινου είδους και της εξέλιξής του. Ο Robert Ardrey (1961, 1976) παρουσιάζει μια αιμοσταγή και επιθετική ειδοχή για την προϊστορία, όπως ήταναν σε ελαφρώς μικρότερο βαθμό, ο Desmond Morris και ο Lionel Tiger. Παρομοίως, οι Freud και Konrad Lorenz έγραψαν για την εγγενή φαυλότητα του είδους μας και ως εκ τούτου εφοδίασαν με τις δικές τους συνεισφορές τα σύγχρονα συστήματα λεραρχίας και εξουσίας.

Ευτυχώς, μια αρκετά πιο εύλογη οπτική έχει αναδυθεί, μια οπτική που αντιστοιχεί στη συνολική έκδοντα της ζωής στην Παλαιολιθική Εποχή. Η υεραιανομή της τροφής έχει για ιάμποσα πλέον χρόνια θεωρηθεί ως αναπόσπαστο τμήμα των πιρωμότερων ανθρώπινων πληθυσμών (βλέπε Washburn και DeVore 1961). Η Jane Goodall και ο Richard Leakey (1978) ανάφεσα σε άλλους μελετητές έχουν συμπεράνει ότι αυτό αιρίβως υπήρξε το θεμελιώδες χυνώριεμα της Homo antropitinus αναπτυξής μας ως παλιά σύν δύο εκατομμύρια χρόνια πριν. Αυτή η έμφαση, πρωτικά από τις αρχές της δεκαετίας του '70 από τους Linton, Zihlman, Tanner και Isaac έχει γίνει κυριαρχη. Ένα από τα πιο ευστοχα επιχειρήματα υπέρ της θέσης για τη συνεργατικότητα σε αντίθεση με εκείνη της γενικευμένης βλασ και της ανδρικής υπεροχής έχει να κάνει με μια μείωση, κατά τη διάρκεια των πρώτων έξελιξινών επαστάσιων, της διαφοράς στο μέγεθος και τη δύναμη μεταξύ ανδρών και γυναικών. Ο βεζουαλιός διμορφισμός, όπως αποκαλείται, ήταν αρχικά αρκετά έιδηλος, περιλαμβάνοντας ζέτοια χαροπτηριστικά χυνώριμα όπως προεξέχοντες κυνόδοντες ή "δόντια για τελικώμούς" στα αρσενικά και πολύ μικρότερους κυνόδοντες στα θηλυκά. Η εξαφάνιση των μεγάλων κυνόδοντων στα αρσενικά εμφατικά αποδεικνύει ότι τα θηλυκά επέλεγαν αρσενικά που διακρίνονταν για την κοινωνικότητά τους και τη γενναιοδωρία στη διανομή της τροφής. Οι περισσότεροι αρσενικοί πίθηκοι σύμερα έχουν εικαστικά μακρύτερους και μεγαλύτερους κυνόδοντες από τους θηλυκούς εξατίλας της απογείας οι οποίες της δινατότητας επιλόγησε σε μέρους των θηλυκών (Zihlman 1981, Tanner 1981).

Ο καταμερισμός της εργασίας κατά φύλο είναι ένας αιδημ

τομέας - κλειδί στην κατανόηση των απαρχών του ανθρώπινου είδους, μια περίπτωση που κάποτε θεωρούνταν απλώς δεδομένη και εκφραζόταν με τον όρο κυνήγι - τροφοσυλλέκτες. Σήμερα, είναι ευρέως αποδεκτό ότι η συλλογή φυτικών τροφών, θεωρούμενη κάποτε ως ο μοναδικός χώρος αρμοδιότητας των γυναικών και δευτερεύουσας σημασίας γε εξέχει με το κυνήγι των ανδρών, αποτελούσε την κύρια πηγή διατροφής (Johansen και Shreeve, 1989). Από τη στήγη που οι γυναικες δεν ήταν ουσιώδως εξαρτημένες από τους ανδρες για την εξασφάλιση της τροφής τους (Hamilton 1984), φαίνεται πιθανό ότι η ευελιξία και η συλλογική δραστηριότητα πρέπει να απογελεγαν στοιχεία κεντρικής σημασίας, παρά ο καταμερισμός της εργασίας (Bender 1989). Καθώς παρατηρεί ο Zihlman (1981) η ολική ευελιξία στα ευκαπεριφορικά πρότυπα αποτέλεσε λόγω το πρωταρχικό ευστατικό στοιχείο της πρώιμης ανθρώπινης ύπαρξης. Η Joan Gero (1991) έχει δείχνει ότι τα λίθινα εργαλεία ήταν εξίσου πιθανό να είχαν καταβινειαστεί τόσο από γυναικες όσο και από ανδρες, και πράγματι ο Poirier (1987) μας υπομίζει ότι "δεν υπάρχει κανένα αρχαιολογικό στοιχείο που να επιρρέει τη θέση ότι οι πρώτοι άνθρωποι παρουσιάζαν ένα βασιεμένο στο φύλο καταμερισμό εργασίας." Είναι απλόδιανο η τροφοσυλλογή να εμπεριέχει εκτεγαμένο, εάν θεωριζουμε ότι περιέχει κιόλας, καταμερισμό εργασίας (Slocum 1975) και κατά πάσα πιθανότητα αυτή η εξειδίκευση κατά φύλο ήρθε αρκετά αργότερα στην ανθρώπινη εξέλιξη (Zihlman 1981; Crader και Isaac 1981).

Εάν όμως η πρωταρχική προσαρμογή του είδους μας επικεντρωνόταν στην τροφοσυλλογή, γιατί ποια περίοδο έμφανισμε το κυνήγι; O. Binford (1984) έχει υποστηρίξει ότι δεν υπάρχουν ενδελέγεις για εργαλή ζώων μέχρι την έμφανιση, σχετικά αρκετά πρόσφατα, των από ανατομικής άποψης σύγχρονων ανθρώπων. Μελέτες που έχουν με πλειτρονικά μικροσκόπια σε απολιθωμένα δόντια που βρέθηκαν στην ανατολική Αφρική (Walker 1984) παραπέμπουν σε μια διάστα αποτελουμένη βασιά από φρούτα, ενώ μια παρόμοια εξέταση λιθίνων εργαλείων από την 1,5 εκατ. ετών περιοχή Koobi Fora της Κένυας (Keeley και Toth 1981) δείχνει ότι χρησιμοποιούντικαν σε φυτικά υλικά. Η μικρή ποσότητα πρεσλών στη διάστα της πρώιμης πλαταιολιθικής μας προϊδεάζει μάλλον για πτωματοφαγία, παρά για κυνήγι (Ehrenberg 1989).

Η σύβιαν καταβαση για το είδος μας ήταν ολοσφανερά

μια δίαιτα αποτελούμενη σε μέχαλο βαθμό από φυτικές τροφές πλάγιες σε Ives, σε αντίθεση με τη μουτέρια, πλούσια σε λίπος και χωμάτινές δίαιτα, με τις συνεπακόλουθες απ' αυτήν χρόνιες διαταραχές (Mendeloff 1977). Εδώ και οι πιο μακρινοί προγονοί μιας επιστράτευαν "τη λεπτομερέστατη γνώση τους για το περιβάλλον και μια νοητή χαρτοχράφηση" (Zihlman 1981) στην υπηρεσία ενός βιοποριεμού βασιζόμενου στη συλλογή φυτών, στοιχεία απ' την αρχαιολογική σκαπάνη για το ικανής αρχέζουν να αναζητούνται αρχά με το πέρασμα του χρόνου (Hodder 1991).

Ωστόσο, πάμπολλα στοιχεία έχουν ανατρέψει τις υποθέσεις εκείνες που μιλούσαν για εκτεταμένο ικανής στην προϊστορία. Για παράδειγμα, συγκεντρώσεις κοκκιάδων θεωρούμενες αρχικά ως ένδειξη μεχάλινς έκτασης· σφραγίδες θηλαστικών, αποδείχτικε ύστερα από εκτενέστερη έρευνα ότι υπήρχαν είτε το απορέλειται ότις μετανίνισις των ορμητικών νερών καπολας πλημμύρας είτε κρύπτες ζώων. Η μελέτη του Lewis Binford "Υπήρχαν Κυνηγοί Ελεφαντών στην Toorialba;" (1989) αποτελεί ένα αξιόλογο παρδείγμα μιας τέτοιας προσεκτικότερης ματιδιάς, στην οποία αμφιβάλλεται έαν υπήρξε ευστηματικό ικανής μέχρι πριν 200.000 χρόνια ή και αιώνιο αρχότερα. Η Adrienne Zihlman (1981) έχει καταλήξει ότι "το ικανής αναπτύχθηκε σχετικά αρχά στην πορεία της εξέλιξης," και "ευδεχομένως να μην έπειγενται πέρα των ζελευταίων 100.000 χρόνων." Ενώ υπάρχουν αριετοί (Blaire Straus 1986, Trinkhaus 1986), οι οποίοι δε βρέθησαν στοιχεία για αέριο λόγου ικανής μεχάλινων θηλαστικών μέχρι αριετά αρχότερα, συναδή στην "ύστερη Ταλαιολιθική, δίχιο πριν την εμφάνιση της γεωργίας.

Για αρχαιότερα, καταβινεντινά από τον ανθρώπο αντικείμενα που εώζονται έως τις μέρες μας είναι οριζόντια εργαλεία από το Hadar της ανατολικής Αφρικής. Με περισσότερο σεχνολογικά εκλεπτυσμένες μεθόδους χρονολόγησης, ίσως αποδειχζει ότι είναι πλικιας 3,1 εκατ. ετών (Klein 1989). Πιθανότατα, ο κύριος λόγος που τα εργαλεία αυτά μπορούν να ταξινομήσουν ως αντιπροσωπεύοντα ανθρώπινη προσπάθεια είναι ότι περιλαμβάνουν την κατακευή ενός από αυτά με τη χρήση ενός άλλου, ένα μοναδικά ανθρώπινο χαρακτηριστικό, απ' οσο γνωρίζουμε μέχρι σήμερα. Ο Homo Habilis ή ο "επιδέξιος στα χέρια ανθρώπος" αποτέλεσε το πρώτο γνωστό ανθρώπινο είδος, με το όνομά του να υποβληθεί στενή σχέση

με τα παλαιότερα λίθινα εργαλεία (Coppens 1989). Ξέλινα και κοκκιδίνια εργαλεία απλής κατασκευής, γιαν και περισσότερο φύλαρτά και κατά συνέπεια επανιως αναπλυφθέντα απ' την αρχαιολογική βιοπάτη, χρησιμοποιούνταν επίσης από το *Homo Habilis* ως μέρος μιας "αξιοπρόβεχτα απλής και αποδοτικής" προσαρμογής σε Αφρική και Ασία (Fagan 1990). Οι πρόγονοι μας αυτής της περιόδου εμφανίζουν μικρότερους εγκεφάλους και σώματα από τα δικά μας, αλλά ο Poirier (1987) συμφωνεί ότι "η κρανιακή τους ανατομία ήταν παρόμοια μ' αυτή των σύγχρονων ανθρώπων," και ο Holloway (1972, 1974) υποστηρίζει ότι οι μελέτες του για τα κρανιακά χαρακτηριστικά αυτού του εξελικτικού σταδίου δηλώνουν μία κατά βασην σύγχρονη εγκεφαλική δομή. Επιπρόσθετα, εργαλεία πλινίας μεχαλύτερης των δύο εκατ. ετών έχει βρεθεί από τον τρόπο λάθευσή τους ότι πελεκιθίνικαν από δεξιόχειρες τεχνίτες. Ο προσανατολισμός του δεξιόχειρα ως τάση, συσχετίζεται στους σύγχρονους ανθρώπους με τόσο διακριτά ανθρώπινα χαρακτηριστικά όπως η έντονη πλευρικότητα του εγκεφάλου και ένας χαρακτηριστικός πελτοντρυχικός βάσης διαχωρίζει των εγκεφαλικών ιμισφαιρίων (Holloway 1981). Ο Klein (1989) συμπεραίνει ότι "εχεδύν σίγουρα υπονοούνται βασικές ανθρώπινες ρομιές και επικοινωνιακές μανιώνες."

Ο *Homo Erectus* είναι ο άλλος κύριος προκάτοχος του *Homo Sapiens*, εμφανίζομενος περίπου 1,75 εκατ. χρόνια πριν κανώς αι νερών μετακινήθηκαν έξω από τα δάση στα περισσότερο δυντρό και ανοιχτά αφρικανικά λιβάδια. Εάν και το μέγεθος του εγκεφάλου από μόνο του δε συσχετίζεται απαρατίτατα με πνευματικές δυνατότητες ή κρανιακή χωρητικότητα του *Homo Erectus* υπερκαλύπτει αυτήν των σύγχρονων ανθρώπων σε τέτοιο βαθμό ώστε αυτό το είδος. "Διέπρεπε να ήταν μιανό για αρκετές από τις δικές μας συμπεριφορές" (Ciochon, Olsen και Teme 1990). Κανώς τέθηκε το ζήτημα από τους Johanson και Edey (1981) «Εάν ο *Erectus* με το μεγάλο του εγκέφαλο συχιρίνοταν με το μικρό εγκέφαλο του *Sapiens* — αδιοιφορώντας για όλα: τα υπόλοιπα χαρακτηριστικά — τα ονόματά τους ήα έπρεπε να αντιστραφούν.» Ο *Homo Neanderthalus*, ο αρμένις προηγούμενος προκάτοχός μας, έχει εγκέφαλο κανως μεχαλύτερο από το δικό μας (Delson 1985, Holloway 1985, Dohald 1991). Ήσυχωστών, ο αρκετά διαβυρμένος Νεαντερταλέρ έχει απεικονιστεί ως ένα πρωτόγονο, κτινώδες πλάσμα — σε συνδρεση με την επικρατούσα ιδεολογία του Hobbes — παρ' όλη την παίσηνη ευφύεια του

κανύς και την τεράστια φυσική του ράβη (Shreeve 1991).

Τέρασφατα, ωστόσο, ολόκληρό το ηλαίσιο με τα Homo είδη έχει εξελιχθεί σε μία αστικρική θεωρία (Day 1987, Rightmire 1990). Η προσοχή μας, έχει στραφεί στο γεγονός ότι απολιθωμένα δείγματα από διάφορα Homo είδη "δείχνουν όλα τους ενδιάμεσα μορφολογικά χαρακτηριστικά", οδηγώντας στην υποψία μας ανθρωπετής κατανομής της ανθρωπότητας σε ξεχωριστές κατηγορίες (Gingerich 1979, Tobias 1982). Ο Fagan (1989), για παράδειγμα, πέτι άτι "είναι πολύ δύσκολο να χαράξεις ένα ξεκάθαρο ταξινομικό έύνορο μεταξύ του Homo Erectus και του αρχαϊκού Homo Sapiens από τη μία μεριά, και μεταξύ του αρχαϊκού και ανατομικά εύγχρονου Homo Sapiens από την άλλη." Παρόμοιως, ο Foley δηλώνει ότι: "οι διαφορές στο επίπεδο της ανατομίας μεταξύ του Homo Erectus και του Homo Sapiens δεν είναι μεχάλες." Ο Jelinek (1978) απεριγράφει δηλώνει ότι "δεν υπάρχει κανένας βορδός λόγος, ανατομικός ή πολιτισμικός, για το χωρισμό των Erectus και Sapiens σε δύο ξεχωριστά είδη, και έχει καταλήξει (1980) ότι οι ανθρώποι τουλάχιστον από τη Μέση Πλανητήριανή και πέρα "μπορούν να ιδωθούν ως Homo Sapiens" (σύντομα κάνει και o Hublin 1986). Η τρομακτική αναθεώρηση προς τα πάνω της έννοιας των πρώτων ανθρώπων, που ευηγέρθηκε προηγουμένως πρέπει να θωνεύει σε εύνδεση με την παρούσα εύχριση γύρω από τα είδη; κανύς το άλλοτε κυριαρχούσαν ευοδικό εξελικτικό μοντέλο αρχιτεκτονικά υποχωρεί.

Η διαμάχη, όμως, γύρω από την κατηγοροποίηση των είδων παρουσιάζει ενδιαφέρον μονάχα όσον αφορά τον τρόπο γένης των πιο μακρινών προγόνων μας. Ταρ' όλη την ελάχιστη ποσότητα αυτών που θα μπορούσε να αναμένεται κανείς ότι θα διατηρούνται ζωές πολλές χιλιετίες, μπορούμε να ρίξουμε μία φρεγαλέα ματιά σε κάποια κομμάτια από την υφή εκείνης των τυφλών, με τις ευχάριστες περιπτυσίες, προ του καταμερισμού της εργασίας προσεγγίζεις της. Η "εργαλειοθήκη" από το φαράγγι Olduvai, γνωστή από τη δουλειά των Leakeys, περιέχει "τουλάχιστον έξι γαφώς αναγνωρίσιμους τύπους εργαλείων" ηλικίας περίπου 1,7 εκατ. χρόνων (M. Leakey 1978). Εκεί σύντομα εμφανίστηκε ο αχελαίος χειροπέλεκυς, με τη συμμετρική του ομορφιά, για να χρησιμοποιηθεί για τα επόμενα περίπου ένα εκατομμύριο χρόνια. Έχοντας το εκήμενα μιας σταχόνας από διάφορη και κατέχοντας μια

αξιοθάλαστη Ιερουργία, εκπέμπει χάρι και πραγματικότητα από μια Εποχή πολύ πρωινότερη του συμβούλευμού. Ο Isaac (1986) δημιούργησε ότι "οι βασικές ανάγκες των ανθρώπων για κοφτερές αἱρετικές μορφές και μανονομονύμους από μια ποικιλία μορφών παραγόμενη από τις ολιδόβιες τεχνικές λάζευσης της πέτρας," διερωτώμενος πως φύσασμε να θεωρούμε ότι "όσο πιο πολύτιλοικες είναι οι ζεχνίκες που χρησιμοποιούνται οι ανθρώποι γάρ καλύτερα προσαρμοσμένες είναι για φυσικό περιβάλλον τους." Σ' αυτήν την ιδεατέρα απόμακρη χρονική περίοδο βασιζόμενοι σε χτυπήματα που βρέθηκαν σε διασωθέντα κόκκαλα, βλέπουμε ότι οι ανθρώποι χρησιμοποιούσαν τένοντες και δέρματα από πτώματα ζώων για να φτιάξουν τέτοια πράγματα όπως εικονί, βάκους, και χαλάκια (Gowlett 1984). Περαιτέρω έρευνες δείχνουν χούνες να χρησιμεύουν ως καλύμματα σε τούχους επιπλαίων και καθίσματα, όπως επίσης στρώματα από φύκια για ύπνο (Butzer 1970).

Η χρήση της φωτιάς τοποθετείται πριν περίπου δύο εικατ. χρόνια (Kempe 1988), ενώ θα μπορούσε ενδεχομένως να ήταν είχε εμφανιστεί ακόμη παλιότερα εδώ δεν ήταν για τις τροπικές συνθήκες της πρώτης αφρικανικής πατρίδας της ανθρωπότητας, όπως υπονοεί ο Poirier (1987). Τελειοποιημένες τεχνικές ανάμματος της φωτιάς περιλαμβάνουν το κάψιμο επιπλαίων για την εξόλοθρευση των εντόμων και πατώματα με ζεστά βότσαλα (Perles 1975, Lumley 1976), ανέσεις που εμφανίζονται πολύ νωρίς στην Παλαιολιθική.

Κανέως επιμελώνει ο John Gowlett (1986) υπάρχουν ακόμη κάποιοι αρχαιολόγοι, α ονοιοι θεωρούν οποιοδήποτε ανθρώπινο είδος Homo αρχαιότερο του Homo Sapiens — Ένα ελάχιστο 30.000 χρόνων πριν — ως φοβερά πιο πρωτόχρονο από εμάς τους "ολοιληρωμένα ανθρώπινους" τύπους. Παράλληλα, όμως, με την προαναφερθείσα τεκμηρίωση μιας θεμελιωδώς μοντέρνας εγκεφαλικής ανατομίας παραύσας ήδη στους πρώτους ανθρώπους, αυτή η μενούστη των αρχαιολόγων πρέπει τώρα να αντικαθέψει με πρόσφατες εργασίες που κάνουν λόγο για πλήρη ανθρώπινη ευφύτα παρούσα ήδη με τη γέννηση του πρώτου είδους Homo. Ο Thomas Wynn (1985) έκρινε ότι η κατασκευή ενός αχελαίου χειροπέλεκυ είχε απαλτήσει "ένα επίπεδο νοημοσύνης που είναι τυπικό των ολοιληρωμένων σύγχρονων ενηλίκων." Ο Gowlett, όμως ο Wynn, εξετάζει την απαλτούμενη "λειτουργική εικέψη" που εμπεριέχεται στο κατάλληλο σφυρί, τη σωστή δύναμη και την

ακριβή γνώστα χτύπημάτος σε μια λογική αλληλουχία και των αναγνωριστικών για την τροποποίηση της διάσημας. Διατέλευτα ότι απαιτούνται ειδικός χειρισμός, ευχιέντρωση της εικόνας, οπτικοποίηση των μορφών στις τρεις διαστάσεις και σχεδιασμός, απαιτήσεις όμως που "ήταν κοινό κτήμα των πρώτων ανθρώπων, τόσο παλιά όσο δύο εκατομμύρια χρόνια πριν", και αυτό προσθέτει, "Είναι αδιομιφιεβήτητη γνώση, όχι εικασίες."

Κατά τη διάρκεια του τεραστίου χρονιού διαστήματος της Παλαιολιθικής, υπήρξαν αξιοσημείωτα λίγες αλλαγές στην τεχνολογία (Rolland 1990). Η κανονομία, "μετρημένη σε διάστημα μεγαλύτερο των 2,5 εκατ. ετών εξέλιξης των λιθινών εργαλείων ήταν πρακτικά υποδεικνή," δύμφωνα με τον Gerhard Kraus (1990). Ιδωμένη στο φως των ειμερινών μας γνώσεων για την προϊστορική ευφύΐα, τέτοια "επανεμότητα" είναι ιδιαίτερα εκνευριστική για αρκετούς κοινωνικούς επιστημονες. "Είναι δύσκολο να ξανανομέλη μια τέτοια αρχή εξέλιξης," κατά την κρίση του Wymer (1989). Εμένα μου φαίνεται αρκετά εύλογο ότι η προϊστορική ευφύΐα, στηριζόμενη στην επιτυχία και την μιανοποίηση ενός τροφοσυλλεκτικού - κυνηγετικού βίου, είναι ο βασικός λόγος για την ένδιλη απονοία "προόδου". Οι προϊστορικοί ανθρώποι προφανώς αρνούνταν τον καταμερισμό της εργασίας, την εξημέρωση και τη συμβολική κουλτούρα μέχρι αρκετά πρόσφατα. Η σύγχρονη εικόνη, στη μεταμοντέρνα της ειδοχής, θα ήθελε να αποκαλείται την πραγματικότητα του διαχωρισμού μεταξύ φύσης και πολιτισμού. Λαμβάνοντας υπόψη, ωστόσο, τις μιανότιντες της βεβαιωμένες στους ανθρώπους πριν του πολιτισμού, ευδεχομένως να είμαστε ακριβέστεροι εάν υποστηρίζουμε ότι ήταν βάση οι ανθρώποι επί μεγάλο χρονιό διάστημα επέλεγαν συνειδητά τη φύση αντί του πολιτισμού. Είναι επίσης δημοφιλέστερός να βασείται κανείς σχέδιον κάτιον ανθρώπων πράγμα ή έργο ως προϊόν τυποβολισμού (Béleño Botscharow 1989), μια θέση, η οποία είναι μέρος της σφραγίδας του ασυμφιλιώτου της φύσης και του πολιτισμού (nature versus culture). Αλλά είναι ακριβώς η κουλτούρα ως χειραρχώμενη απόλων συμβολικών μορφών με την οποία έχουμε να ξανουμεί εδώ. Φαίνεται, επίσης, ζειάδαρά ότι ο πραγμοποιημένος χρόνος, η γλώσσα (είχουρα, η γραπτή και ευδεχομένως η προφορική για όλη τη μεχαλύτερη έκταση, αυτής της περιόδου), ο αριθμός και η τέχνη δεν είχαν θέση στην περίοδο πριν την ανάδυση του πολιτισμού, παρ' ότι

υπήρχε μια ευφυΐα πλήρως ικανή για όλα αυτά.

Βδώ θα ήθελα να παρεμβάλω, τη συμφωνία μου με τον Goldschmidt (1990) ότι “η κρύψη ένη διδαστηση στην κατασκευή του συμβολικού κόσμου είναι ο χρόνος.” Κανές μάλιστα ειπώθηκε από τον Norman Brown, “μια ίσως χωρίς καταπλεξη δε συναντάται στον ιστορικό χρόνο,” το οποίο ιρατάως ως υπόμνημη ότι ο χρόνος ως υπόκειτο φανόμενο δεν είναι εγγενής στην πραγματικότητα, αλλά μια πολιτισμική Επιβολή, πιθανότατα η πρώτη πάνω σ' αυτήν. Κανές αυτή η στοιχειώδης διδαστηση της συμβολικής κουλτούρας προσδέεται, το ίδιο συμβαίνει με ανάλογα βήματα δύον, αφού την αποζένων από τη φύση.

O Cohen (1974) έχει αναφερθεί στα σύμβολα ως “αναράτητα για την ανθρώπη και τη συντήρηση της κοινωνίας τάξης.” Κάτι το οποίο υπονοεί – δημος ήδηε περισσότερο ρωμαϊκά ένα τερατικό ηλίθιος θετικών στοιχείων – ότι πριν την ανάδυση των συμβόλων δεν υπήρχε καμιά κατάσταση αταξίας που να τα είχε ανάγκη. Με παρόμοια διάθεση, o Levi-Strauss (1953) τονίζε ότι η “μυθική σκέψη προέρχεται πάντοτε από τη συνειδητοποίηση κάποιων αντιθέσεων στην κατεύθυνση της επίλυσης τους.” Από νou προέρχεται όμως η απουσία τάξης, οι συγκρούσεις ή οι “αντιθέσεις”; Η βιβλιογραφία πάνω στην Παλαιολιθική δεν ασχολείται σχεδόν καθόλου μ' αυτήν την ουσίων έρωτηση, ανάμεσα στις χιλιάδες μονογραφίες που επικεντρώνονται σε συγκεκριμένα χαρακτηριστικά σημείων της περιόδου Μια λογική υπόθεση, ικατά τη γνώμην μου, είναι ότι ο κατακερίερος της εργαστας, μη εύκολα αναγνωρίσιμος εξαρτίας του εξαρτεικά αρχών ρυθμού του, και μη επαριώς κατανοήσιμος, αφού τότε ουγλαστικά πρωτοεμφανίζοταν, αρχίσει να προιαλεί μηρές ρωγμές στην ανθρώπινη κοινότητα και μη υπάρχει πρακτικές στις σχέσεις των ανθρώπων με τη φύση. Στην Ύστερη Παλαιολιθική, “15.000 χρόνια πριν, παρατηρούμε για πρώτη φορά εξειδικευμένη συλλογή φυτών στη Μέση Ανατολή και εξειδικευμένη κυνήγη,” σημειώνει ο Gowlett (1984). Η γαρνική εμφάνηση συμβολικών δραστηριοτήτων (βατέη, τελετουργίες και τέχνη) στη Νεότερη Παλαιολιθική είχε φανεί προφανώς στους αρχαιολόγους ως μια από τις “μεγάλες ευκλητίες” της προϊστορίας (Binford 1972), δεδομένης της απογλώσσης τέτοιων συμπεριφορών στη Μέση Παλαιολιθική (Foster 1990, Kozlowski 1990). Ιχνη, ούμως, κατακερίερους της εργαστας και εξειδικευμένης εκαναν αισθητή την παρουσία τους ως

κατάρρευση μιας προϋπόρχουσας σπότιτας και φύσικης τάξης, η έλλειψη της οποίας οδήγησε στην ανάγκη για την αποκατάστασή της. Από την άλλη μέρια, αυτό που προκαλεί διαρρέεστη ζηπουλητή είναι ότι η μετάβαση έτον πολιτισμού μπορεί μέχρι σήμερα να αντιμετωπίζεται από καποιούς ως προδευτικός. Foster (1990) φαίνεται να την πανυχηρίζει με το να συμπεριλαμβάνει ότι "ο συμβολικός τρόπος... έχει αποδειχθεί εξαιρετικά προσαρμοστικός, γιατί εάν δεν έχει, τότε πώς εξηγείται ότι ο Homo Sapiens έχει ο κυριαρχός του κόσμου;" Έχει σίγουρα δίκιο, στην αναγνώριση που κάνει ότι "η χειραγωγίη των συμβόλων είναι το πρωταρχικό υλικό της κουλτούρας," αλλά εμφανίζεται επιλήξιμων στο ότι αυτή η "ΕΠΙΤΥΧΗΜΕΝΗ" προσαρμογή του ανθρώπινου είδους έχει προσενήσει κοινωνική αλλοτρίωση καὶ περιβαλλοντική καταστροφή σε τρομακτικά επίπεδα.

Eίναι λογικό να υπονοήσει κανείς ότι ο συμβολικός κόσμος έχει την προέλευσή του στη διαμόρφωση της γλώσσας, η οποία ξεπήδησε από ένα "πλέγμα εκτεταμένης μη-λεκτικής επικοινωνίας" (Tanner και Zihlman 1976) και πρόσευπο με προσώπο Επαφής. Δεν υπάρχει συμφωνία όσου αφορά το ζήτημα της πρωτοεμφάνισης της γλώσσας, αλλά δεν υπάρχει καμία ένδειξη προφορικού λόγου πριν την πολιτισμική "έκρηξη" της Ύστερης Παλαιολιθικής (Dibble 1984, 1989). Φαίνεται όμως να λείτουργε ως "αναστατικός παράγοντας" ένας τρόπος για να τελειώνει η ζωή υπό "μεχανιστέρο έλεγχο" (Mumford 1972), ορθίσσοντας την πλημμυρίδα εικόνων και αισιοδοσιών. στην οποία ο προϊστορικός ανθρώπος παρέμενε ανοικτός. Κατ' αυτήν την έννοια θα πρέπει να εγκανίσει την αλομάκρυνση από μια ζωή ανοικτότητας και στενής επαφής με τη φύση, στην κατεύθυνση μιας περισσότερο προβανατολισμένης στην επικυριαρχία και την εξιμέρωση, που ακολούθησαν την εγκαθίδρυση της συμβολικής κουλτούρας. Να επιμελεῖται, επι της ευκαιρίας, όπι είναι μάλλον λαθαρέμενη η υπόνοη ότι η σκέψη εξελίχθηκε (εάν ποτέ υπήρξε κάτι που θα μπορούσε να χαρακτηρίστει "ουδέτερη" σκέψη, η εξέλιξη της οποίας θα μπορούσε να εκτυπωθεί σε οικουμενικό επίπεδο) επειδή στην πράξη σκεπττόμαστε μέσω της γλώσσας. δεν υπάρχει καμία αβιδειστή απόδειξη ότι θα έπρεπε να λείτουργούμε έτσι (Allport 1983). Υπάρχουν αρκετά περιστατικά (Lecours και Joannette. 1980, Levine και άλλοι 1982) που έχουν να ιδρουν με

εγκεφαλική επεισόδια και άλλες παρόμοιες βλάβες, αείμενων που έχουν χάσει την ικανότητά τους για ομιλία, συμπέριλαμβανομένου και της ικανότητας να μιλούν χαμηλόφωνα. Στους εαυτούς τους, οι οποίοι παρ' όλα αυτά ήταν απολύτως ικανοί για εικέψεις με ευνοϊκή οποιουδήποτε είδους. Αυτά τα δεδομένα εμφανίζουν οδηγούν στο συμπέραγμα ότι “οι ανθρώπινες διανοητικές ικανότητες είναι απίστευτα ιεχυρές, ακόμη και χωρίς την παρουσία γλώσσας” (Donald 1991).

Σε δρους συμβολισμού ο Goldschmidt (1990) φαίνεται σωστός στην ιρένη του ότι “η επινόηση των τελετουργιών στην Υστερη Παλαιολιθική αποτέλεσε κατά πάσα πιθανότητα το θεμέλιο της δομής της κουλτούρας που της έδωσε μολιστά και τη μεγάλη της ορμή για επένταση.” Οι τελετουργίες έπαιζαν μια σειρά κεντρικών ρόλων δ' αυτό που ο Hodder (1990) ορίσε ως “το αδιάνοικο ζεδίηδωμα των συμβολικών δομών” που συνόδευεν τον ερχομό της πολιτισμικής διαμεσολάρβησης. Ήταν ακριβώς ως μέσο επίτευξης και επανεργοποίησης της κοινωνικής ευνοΐας που οι τελετουργίες αποδείχτικαν απαραίτητες (Johnson 1982, Conkey 1985). Οι τοτεμικές τελετουργίες για παράδειγμα, ενεχύουν τη γολητική ενότητα.

Η εκτίμηση των ανθρώπων για την εξημέρωση της φύσης, αρχίζει να φαίνεται στην πολιτισμική τακτοποίηση του άγριου στοχελου, μέσω ακριβώς των τελετουργιών. Εκδηλα, η γυναίκα ως μια κατηγορία του πολιτισμού, πάρουσιαζόμενη ως άγρια ή επικενδυνη, χρονολογείται απ' αυτήν την περίοδο. Τα τελετουργικά ειδώλια “Αφροδίτη” εμφανίζονται 25.000 χρόνια πριν, και φαίνεται να αποτελούν ένα παράδειγμα. της τόσο πρώιμης προτίμησης στο πρόσωπο της γυναίκας, όταν ο συμβολισμός ήθελε να εξυπηρετήσει σκοπούς αναπαράστασης και επέίχουν (Hodder 1990). Αιόμη περισσότερο πειστικά, η καθυπόταξη της άγριας φύσης πραγματοποιείται αυτήν την περίοδο με το πρώτο βιβτιματικό κύνηγι μεχάλων θηλαστικών: Οι τελετουργίες αποτελούσαν ένα αναπόσπαστο στοχελό αυτής της δραστηριότητας (Hammond 1974, Frison 1986). Επιπρόσεδτα, οι τελετουργίες, ως εμπονική πρακτική, μπορούν κάλλιστα να διευρύνουν ως μια οπισθιοδρόμηση σε σχέση με την κατάσταση. εκείνη στην οποία όλοι μοιράζονται ένα είδος συνελίξεως που θα μπορούμε να μημέρα να χαρακτηρίζουμε ως υπεραισθητικό (Leonard 1972). Όταν αποκλείεται και μόνο

Οι ελίκοι αξιώνουν πρόσβαση σε τέτοια αντιληπτικά επίπεδα, τα οποία μπορεί να ήταν κάποτε κοινό ικανό όλων των ανθρώπων, περαιτέρω κινήσεις οπισθοδρόμησης στην κατεύθυνση του καταμερισμού της εργασίας διευκολύνονται ή επαυξάνονται. Ο δρόμος της επιστροφής στην ευδαιμονία μέσω των τελετουργιών είναι ένα σχεδόν οικουμενικό μυστικό θέμα, που υπόσχεται ανάμεσα σε άλλες ουειρικές καταστάσεις, και τη διάλυση του μετρήσιμου χρόνου. Αυτό το τελετουργικό θέμα καταβεινύει μια αποστολή που φευδώς λεχυρίζεται ότι έχει τα μέσα να την καλύψει, όπως αιρετικά κάνει και η ίδια η ευρωπαϊκή κοινωνία σήμερα σενιά.

Οι τελετουργίες ως μέσο οργάνωσης των ευνασθημάτων, ως μέθοδοι πολιτισμικής καθοδόχησης και περιορισμών, είναι όμοια στην τέχνη, μια όψη της τελετουργικής εκφραστικότητας (Bender 1989). «Δεν μπορεί παρδ να είμαστε σχεδόν είχουροι» σύμφωνα με τον Gans (1995), «ότι οι διάφορες μορφές λαϊκής τέχνης πίνγαζαν πρωταρχικά από τις τελετουργίες.» Είμαστε σε θέση να αναχνεύουμε τα πρώτα σημάδια μιας ανησυχίας, της αλεθινότητας ότι μια πρωτιάτερη αμεσότερη αυθεντικότητα χάνεται. Νομίζω ότι ο La Barre (1972), είναι σωσίς όταν κρίνει ότι «η τέχνη δημοσ. και η θρησκεία αναφύονται από μια, αλεθινη ανικανοποίηση!» Αρχινα, περισσότερο αφαιρετικά ως γλώσσα, αρχύτερα περισσότερο αποφασιστικά ως τελετουργία και τέχνη, ο πνευματικός πόλιτισμός εισβάλλει χιλιαρά να αντιμετωπίσει με τα τεχνητά του μέσα μια ευνασθηματική και κοινωνική αγωνία.

Οι τελετουργίες και η μαζεία πρέπει να κυριαρχούσαν στην πρώιμη τέχνη της Νεότερης Παλαιολιθικής, ενώ ήταν πιθανότατα αναγκαίες, λόγω του αυξανόμενου καταμερισμού εργασίας, για το συντονισμό και τη διεύθυνση της ανθρώπινης κοινότητας (Wymer 1981). Παρόμοια, ο Pfeiffer (1982) έχει έκαψει τις διάσημες ευρωπαϊκές σπηλαιογραφίες της Νεότερης Παλαιολιθικής ως τον αρχικό τρόπο εισαγωγής-μύησης νεαρών ατόμων σε πολύπλοκα ψάρευση κοινωνικά συστήματα: Τις έχει δηλαδή αντιληφθεί ως αναράτητες για την τάξη και την πειθαρχία (βλέπε επίσης Gamble 1982, Jochim 1983). Επιπλέον, η σέχνη ίεως να συνεισέφερε στον έλεγχο των φύσης, ως εμπαντικός παράγοντας στην ανάπτυξη στους ανθρώπους των πρώτων βιολόγεσσων κτητικότητας-αποκλειστικότητας όσον αφορά τις διάφορες περιοχές (Straus 1990).

Η ανάδυση της κοινωνίας του ευρωπαϊσμού, με την

ΠΡΩΤΟΓΟΝΟ ΜΕΛΛΟΝ

Εγγένης ως βούληση για χειραγώγηση και έλεγχο, άνοιξε χρήση το πεδίο για την εξημέρωση της φύσης. Υστέρα από δύο εκατομμύρια χρόνια ανθρώπινου βίου μέσα στα δρις της φύσης, σε λειροπά με τα δάπα είδη, η γεωργία άλλαξε τη Γηνή μας, τον τρόπο προσαρισμής μας στο φυσικό περιβάλλον, μ' έναν διεύ προηγουμένου τρόπο. Ποτέ δεν ήταν ξανασυμβέλ σέτοιου είδους ρύπην αλλαγή σ' ένα είδος, όποιο ολοσχερώς και ωστού χρήζορα (Pfeifer 1977). Η αυτοεξημέρωση του ανθρώπου μέσω της γλώσσας, των σεδετουργιών και της τέχνης ενένευε την εξημέρωση των φυτών και των Γιών που επακριβώνεται. Εμφανύονται μόλις 10.000 χρόνια πριν, η γεωργία συνιστάται θρησκευτική, όπου η κυριαρχία από την ίδια της τη φύση ενθαρρύνει την εντατικοποίηση. Από τη στιγμή που η βούληση για παραγωγή ξεμυτίζει, γίνεται ολοένα και πιο εντάτικη όσο πιο αποδοτική διευθύνεται, και επομένως κερδίζει σε αυξανόμενη υπεροχή και προσαρμοστικότητα.

Η γεωργία επιτίτρεται ένα φοβερό ανεπτυχιένο καταμερισμό εργασιών, εγκαθιδρύει τα υλικά θεμέλια της κοινωνίκης ιεραρχίας και εκπαιδεύει την περιβαλλοντική καταστροφή. Οι λεπές, οι βασιλιάδες, ο ατελείωτος μόχθος, η ανισότητα των δύο φύλων, ο πόλεμος είναι μερικές μόνο από τις πλέον άκρες εξιτιές συνέπειες (Ehrenberg 1986, Wýmer 1981, Festinger 1983). Τη στιγμή που στην παλαιολιθική οι οινόρωποι απολήγουν μια απλευτητική ποικιλία διάτα
κάνοντας χρήση μερικών χαριάδων φυτικών ειδών για τη διατροφή τους, με τη γεωργία αυτές οι πηγές μειώθηκαν δραστικά (White 1959, Gouldie 1986).

Παλαιοτάτας ως δεδομένα την ευφύΐα και την αξιοθαύμαστη πρατική γνώση της ανθρωπότητας της Αιγαίνης Εποχής, το ερώτημα που τίθεται συχνά είναι: «Γιατί η γεωργία δεν ξεκίνησε, γιατί παράδειγμα, το 1.000.000 π.Χ., αλλά αντίθετα το 8.000 π.Χ. περίου; Ανέπτυξε εν συντομίᾳ μια ανάτηση σε όρους εγώς αρχά επιταχυνόμενου καταμερισμού εργασιών και αντίστοιχα συμβολισμού. Σικελίμενοι, θύμι, πόσο αρνητικές υπήρξαν οι συνέπειες, η ανάσυρση του πολιτισμού παραμένει μέχρι τις ημέρες μας ένα γαυρόμενο που μας φέρνει σε αρναχαία. Γι' αυτό, όπως κατέληξε ο Binford (1968) «Το ερώτημα που χρειάζεται να διερευνηθεί είναι όχι γιατί η γεωργία... δεν αναπτύχθηκε παντού, αλλά γιατί η γεωργία αναπτύχθηκε.» Το τέλος της τροφοευλλειτικής-κυνηγετικής Γης συνοδεύτηκε από μια μελωδή στο μέχενο, το αναστηρά και τη

βιελετική ρωμαλεότητα (Cohen και Armelagos 1981, Harris και Ross 1981), και είναι όχι το εδώπου των δοντών, τις διατροφικές ελλείψεις και τις περισσότερες από τις μεταβοτικές ασθέτεις (Larsen 1982, Buikstra 1976, Cohen 1981).” Συνεκτιμώντας το σύνολο των στοιχείων... μα γενική πτώση στην πολότητα και πιθανόν στη διάρκεια της ανθρώπινης ζωής, ευημερούντων οι Cohen και Armelagos (1981).

Ένα επιπλέον αποτέλεσμα υπήρξε η εφεύρεση των αριθμών, παντελώς άχριστοι πρωτότερα της Wilcoxenς βοδιών, ζώων και χ. Η διοικητικά μάλιστα της τελευταίας αποτελεί έκτοτε όχι από τα χαρακτηριστικά της στοχεία της γεωργίας. Η ανάπτυξη των αριθμών ενδυνάμωσε περαιτέρω την οριζόντια για αντίμετώντων της φύσης ως ενός υδικού για να κυριαρχήσουμε πάνω του. Η γραφή ήταν ένα ακόμη ανατούμενο της Εξημέρωσης, για τις πρώτες Επιχειρηματικές συναλλαγές και την αύξηση πολιτικής διακυβέρνησης (Larsen 1988). Ο Levi-Strauss έχει πειστικά υποστηρίξει ότι η πρωταρχική λειτουργίας της γρανίτης επικοινωνίας ήταν να διευκολύνει την εκμετάλλευση και την καθυνόταξη (1955). Οι πόλεις και οι αυτοκρατορίες, για παράδειγμα, ήταν αδιανότες χωρίς αυτήν. Εδώ βλέπουμε γενικά πως στη σύγεια της λογικής του ευρωπαϊκού και της λογικής της ανάπτυξης του κεφαλαλου.

Το πνεύμα ευημέρωσης, η ρουτίνα και η ομαδότητα-τάξη ήταν τα στοιχεία-κλειδιά του πολιτισμού από τις αρχές κιόλας του. Θριαμβού του, αντικαθιστώντας τον αυθορμητισμό, τη μαγεία και το πνεύμα ανακάλυψης της προ-αρχοτηκής ανθρωπινής καταστάσης αποτέλεσε πραγματικότητα για μεχάνιο χρονικό διαστημα. Ο Clark (1973) παραπέμπει σ' έναν βασιεμένο στην τροφοσυγγρούχη και το ικυνή “άρθρο έλευθερο χρόνο,” θεωρώντας ότι “ήταν απρίβως αυτός αλλά και ένας απολαυστικός τρόπος ζωής που τον ευδόξειε και όχι αντιθέτως μια ένδεια και ένας ολοκληρωτός μόχισος, που είναι όλη η κοινωνική ζωή παρέμενε τόσο στατική.” Ένας από τους περισσότερο ανθεκτικούς στο χρόνο και πλατιά διαδομένους μύθους είναι ότι κάποτε υπήρξε μια Χρυσή Εποχή, χαρακτηριζόμενη από ειρήνη, και αδωδότητα και ότι η αυτή συνέβη που κατέστρεψε αυτήν την ειδυλλιακή ζωή και μας πάρεδωσε σε μια ζωή μιτέριας και βασινών. Η Εδέμη, ή οποιοδήποτε άλλο όνομα έχει αποδοθεί σ' εκείνη την κατάσταση, ήταν η εστία των πανάρχαλων τροφοσυγγεντών προγόνων μας και εκφράζει τον καιρό των αποχοντευμένων γεωργών για μια απολεεσμένη ζωή ελευθερίας και εχεικής ζωής.

Τα άλλοτε πλούσια φυσικά περιβάλλοντα μέσα στα οποία κατοικούσαν οι ανθρώποι, πριν των εξημέρωσην και τη γεωργία έχουν εγήμερα εχεδόν εξαφανιστεί. Για τους λίγους εναπομείναντες τροφοδοτούμενους μόνο κάποιες απομονωμένες ορεινής παραχωμάτων εγκατέστησαν αγάπητες αιώρη πουδρές τη γεωργία. Ακόμη όμως και οι επιζήσαντες μέχρι τις μέρες μας τροφοδοτούμενες-κυνηγοί, οι οποίοι με κάποιο τρόπο κατάφεραν να διαρρύουν των τερραστιών πιέσεων του πολιτισμού όπως τη μετατροπή τους σε βιλαδέρους (βιλαδή γεωργούς, πολίτες μεθυτούς εργάτες), έχουν όλοι τους δεχθεί επιρροές από την εποχή τους με τους γελτονικούς πληθυνμούς (Lee 1976, Mithen 1990).

O Duffy (1984) τούτον ότι οι σύγχρονοι τροφοδοτούμενες κυνηγοί που μελέτησε, οι Πυγμαλοί Mbuti της Κεντρικής Αφρικής έχουν τροποποιηθεί πολιτισμικά από τους χωράτες-γεωργούς που τους περιβάλλουν εδώ και εκατοντάδες χρόνια και σε κάποιο βαθμό, από γενέτες επαφών με κυβερνητικές αρχές και λεροποστολικές αποστολές. Και όμως φαίνεται ότι ένα οριζόντιο στην κατεύθυνση της ανθεντυκής Ju/'hoan μπορεί να ενισχύωνται του περάσματος τόσων πολλών χρόνων. «Προσπαθήστε να φανταστήσετε μας συμβουλεύετε, «έναν τρόπο Ju/'hoan στον οποίο η γη, η στέγη και η τροφή είναι ελεύθερα αχαΐδα και στον οποίο δεν υπάρχουν αρχηγοί, αρεντικά, πολιτική, οργανωμένη εγιδιοματικότητα, φόροι και νόμοι. Προσθέστε σ' όλα αυτά, τα οφέλη του να είναι κανένας μέρος μιας κοινωνίας στην οποία όλα μοιράζονται, δεν υπάρχουν πλούσιοι ή φτωχοί και στην οποία η ευτυχία δε σημαίνει τη συνεσσρεμένη υπικων αχαΐδην?» Οι Mbuti δεν είχαν ποτέ εξημερώσει Ju/'hoan καλλιεργήσεις φυτά.

Ανάμεσα στα μέλη των μη-αγροτικών νομαδικών ομάδων, εδράζεται ένας υπερβολικά πολυκός συνδιασμός ελάχιστης εργασίας από τη μα και υψηλής αρθροποίησης από την άλλη. O Bodley (1976) ανανέωσε ότι οι San (βιλαδή οι Βουεμάνοι), της ορειακής ερήμου Kalahari στη Νότια Αφρική, απασχολούνται λιγότερες ωρες, και μάλιστα απασχολείται ένα μικρότερο ποσοστό του συνολικού πληθυνμού τους, απ' ότι συμβαίνει στους γελτονικούς τους καλλιεργητές. Επιπλέον, σε καιρούς ξηρασίας οι γεωργοί προσέτρεχαν στους San προκειμένου για την επιβίωσή τους (Lee 1968). Έστενουν «εντυπωσιακά λίγο χρόνο κοπιάζοντας και αρκετό χρόνο για ανάπτυξη και σχέλη,» σύμφωνα με τον Tanaka (1980), ενώ άλλοι (Blaetzer Marshall 1976, Guenther 1976)

Έχουν σχολιάσει τη Σωτικότητα, την ελευθερία, τη σχετικά ασφαλή και ξέργολαστη Σωτή των δαν, ευχαρινόμενα πάντα ότια αυτά με τους μόνιμα εγκατεστημένους γεωργούς.

Ο Flood (1983) επιμένει ότι για τους αυστραλούς Αβορίγινες "η εργασία που απαιτούει το σκαψμό και το φύτεμα υπερτερούσε κατά πολύ των δύοιων πιθανών πλεονειγημάτων απ' αυτά." Γενικεύοντας, ο Tanaka (1976) επεισήμανε τις αρφίδονες και σταθερής ποσότητας φυτικές τροφές στην κοινωνία της πρώιμης ανθρωπότητας έξι αιώνις δύος "υπάρχουν σε ίδιε εύγχρονη, Τροφοευλλεική κοινωνία." Παρόμοιως, ο Festinger (1983) αναφέρεινε συν πρόσβαση που παρέχει η Παλαιολιθική σε "επιμαντικές ποσότητες τροφής χωρίς καμία εσφαρή προσπίνεια," προσθέτοντας ότι "εύγχρονες ομάδες που ζουν αιώνιη βασισμένες στο ικυρίζι και την τροφοευλλογή τα κατακρέρνουν μια χαρά, παρά το χέργονδς ότι έχουν εκδιωχθεί σε κατωτέρας αποδόσεως βιοτόπους." Συνοψίζοντας οι Hole και Flannery (1963) συμπέραναν ότι: "Κανένας άλλος ηληθυσμός στη γη δεν έχει περιεσβέτερο ελεύθερο χρόνο απ' ότι οι κυνηγοί και οι Τροφοευλλείκες, οι οποιοι του Ίσοδενουν κατά κύριο λόγο σε παιχνίδια, ευζητήσεις και ανάτασην." Είχαν πολύ περιεσβέτερο ελεύθερο χρόνο, προσθέτει ο Binford (1968), "απ' ότι οι εύγχρονοι βιομηχανικοί εργάζεται εργάτες για την αιώνιη και οι καθηγητές αρχαιολογίας."

Οι αποδιτικοί γνωρίζουν καθώς είπε ο Vaneigem (1975), ότι μονάχα η αίσθηση του παρόντος μπορεί να είναι οδυκή-οδήκοντος. Αυτό από μόνο του εγκαίνιει ότι οι αποδιτικοί βιώνουν τις Ιωές τους με αεύχυριτα μεγαλύτερη αφεστίνα, πληθωρικότητα και πάντας απ' ότι εμείς. Έχει λεχθεί ότι μερικές μέρες επανάστασης αξέζουν αιώνες: Μέχρι τότε "Κοιτάζουμε στο πριν και το μετά," καθώς έγραψε ο Shelley, "και νοσταλγούμε για αυτό που δεν υπάρχει..."

Οι Mbuti πίστεύουν (Turnbull 1976) ότι "μέσω μιας εωστής εκπλήρωσης του παρόντος, το παρελθόν και το μέλλον θα φροντίσουν για τον εαυτό τους." Οι πρωτόχονοι δε ζουν με αναμνήσεις και σε γενικές γραμμές δεν ενδιαφέρονται για τα γενέθλια τους ή τη μέτρηση της ηλικίας τους (Cipriani 1966). Όσο για το μέλλον, έχουν ελάχιστη επιθυμία να ελέγχουν αυτό που δεν έχει ακόμη υπάρξει, όσο εξέσουν ελάχιστα επιθυμούν να ελέγχουν τη φύση. Η στυχηή προς στυχηή ένωση τους με τη συνεχή ροή του φυσικού κόσμου δεν αποκατέλει μια συνέβοητη των εποχών, αλλά κατά τέτοιο

σε συνετά μια αλλοτριωμένη συνεδυπότητα για το χρόνο, η οποία τους αποστέρει την αλέθηση του πιαρόντος.

Εδώ και οι σύγχρονοι τροφοευλλέπτες-κυνηγοί τρώνε περισσότερο κρέας απ' ότι οι προϊστορικοί πρόγονοι τους, οι φυτικές τροφές συνεχίζουν να συνιστούν το κυριότερο εστήργμα της διατροφής τους επί τροπικές και υποτροπικές περιοχές (Lee 1968, Yellen και Lee 1976). Τόσο οι San της ερήμου Καλαχάρη όσο και οι Hazda της ανατολικής Αφρικής, δημιουργούν τα θηράματα είναι πολύ περισσότερα, βασίζονται στις τροφοευλλέψη για το 80% της συντήρησης τους (Stanaka 1980). Οι !Kung San φάχνουν για περισσότερα από εκατό διαφορετικά είδη φυτών (Thomas 1968) και δεν παρουσιάζουν καμία διατροφική έλλειψη (Truswell και Hansen 1976). Το ίδιο παρατηρείται με την οχτεύη, ποικιλή διάτα των Αυστραλών τροφοευλλέπτων (Fisher 1982, Flood 1983). Η συνολική διατροφή των τροφοευλλέπτων είναι καλύτερη από εκείνη των γεωργών, η λιμοκτονία είναι πολύ επανίσια και η κατασταση της οχτεύης τους είναι γενικά αυτότερη, με πολύ λιγότερες χρόνιες αρρώστιες (Lee και Devore 1968, Ackerman 1990).

Ο Lauren van der Post (1958) εξέφρασε το θαυματό του για το πληθώρικό γέλιο των San, το οποίο αναδύεται “κατ' ευδελαν από το στομάχι, ένα γέλιο που ουδέποτε ακούσα ανέμεσα στους πολιτισμένους ανθρώπους.” Βρήκε το γέλιο αυτοπροσωπευτικό ενός αξιοεμπελώτου βορίσους αλλά και μιας αευνήθους διαβύεταις των αισθήσεων που ακόμη καταφέρει να αντιστέκεται και να διαφεύχει των επιθέσεων των πολιτισμών. Οι Truswell και Hansen (1976) λέων συνάντησαν κάτι παρόμοιο στο Πρόσωπο ενός San ο οποίος επέζησε μιας μάχης με μια λεοπάρδαλη χωρίς τη χρήση κάποιου όπλου. Σαν και τραυματισμένος, είχε καταφέρει να σκοτώσει το Ίω με τα γυμνά του χέρια.

Οι κατοίκοι των νησιών Andaman, δυτικά της Ταϊλάνδης, δεν έχουν ούτε αρχηγούς, ούτε κάποια αντίληψη περί συμβολικών αναπαραστάσεων, ούτε εξημερωμένα Ιώα. Παρατηρείται επίσης απουσία επιθετικότητας, βίας και αρρωστίων. Οι πληγές ιδρέφουν ευηλπικιά γρηγορά, ενώ η δραση και η ακοή τους είναι ιστατέρα σχετικά. Λέγεται ότι από την ευρωπαϊκή εισβολή, στα μέσα του 19ου αιώνα και έπειτα, έχουν ενθυμιστεί. Ωστόσο, επειδήν τουν και άλλα εξίσου αξιοπρόσεκτα φυσικά χαρακτηριστικά δημιουργούνται στην επινοσία, δέρματα τέτοιας. ελαστικότητας που

Εξαλείφει τα εμβάδια παρατευτήματος μετά τη γέννα, αλλά και το Τάρωμα του εμείς συσχετίζουμε με τη γήραση και τέλος μα απίστευτη βύναρη στα δόντια: ο Cipriani (1966) αναφέρει ότι είδε παιδιά 10-15 ετών να συνδαιφούν με τα δόντια τους ξαφνιά. Υπήρξε επίσης μάρτυρας της Ανταμωκήσιμης τεχνικής συλλογής μελιού με κανέναν απολύτως προστατευτικό ραχιερό: "Παρ' όλα αυτά, οι μέλισσες δεν τους τσιμπάουν. Ταρακολούθωντας κανέλς τους μελισουλλέντες έχει την αλγήση πως είναι πάρων σ' ένα πανάρχαιο μυστήριο, που δε συναντάται πλέον στου πολιτισμένο κόσμο." Ο DeVries (1952). Έχει παραδέσει μια μεγάλη χιλιάδα αντιθέσεων στις οποίες μπορεί να επιρίχθει η ανώτερη υγεία των τροφοβούλλεκτών - ινυγών, που έχουν να κάνουν με αποσια εκφυλιστικών ασθενειών και πνευματικών αναπτηριών αλλά και γέννα χωρίς διακοπή ή πόνο. Ταράλλητα, τούτοις δε η ανώτερη υγεία των προ-αγροτικών πληθυσμών αρχίζει να ιδουνται· αλλά τη στιγμή της επαφής τους με τον πολιτισμό.

Σε ανάλογο επίπεδο, υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός αποδείξεων όχι μόνο για το φυσικό και συναλογιματικό σφρήγος των πρωτόγονων, αλλά επιπλέον και για τις αυξημένες τους αιθοπτηριακές ικανότητες. Ο Δαρβίνος περιέχραψε ανθρώπους στο νοτιότερο άκρο της νότιας Αμερικής να τρυγούριζουν σχεδόν χυμούς σε εξαιρετικά ψυχρές κλιματολογικές συνθήκες, όπως ο Peasley (1985) είδε Αβοργίνες χακουντούς για την ικανότητά τους να ετιλύουν των απίστευτα κρύων βραδιών της ερήμου "χωρίς κανένα είδος πουχισμένου." Ο Levi-Strauss (1979) έμεινε καταπλήκτος σταν έμαυρες για μια νοτιοαμερικανική φυλή, η οποία ήταν γε δέγη "να βλέπει τον πλανήτη Αφροδίτη μέσα στο φως της ημέρας." Κατόρθωμα συγκρίεμο με εκείνο των νοτιοαφρικανών Dogon, οι οποίοι θεωρούν το Σείριο B ως το επουνδαλότερο αστέρος: Για κάποιο δύναστο σε μια λόγο ήταν γνώστες, χωρίς τη Βοήθεια κάποιου οργάνου, νύσσε αστέριού το οποίο μπορεί να εντοπίζεται μόνακα με τα ωχυρότερα τηλεεκτρικά (Temple 1976). Με ανάλογη σίδηση, ο Boydell (1970) αφηγείται την ικανότητα των Βουρμάνων να βλέπουν τέβερης από τους δορυφόρους του Δία, με γυρό μάτι.

Στο βιβλίο της "Οι Αιανοί Ανθρώποι" (1959), η Marshall, έγραψε πως ένας Βουρμάνος κατέφερε να κατευθύνει απόντιαστα σ' ένα συγκεκριμένο επιείσο μέσα σε μια τεράστια πτεριδίδα, και το κυριότερο χωρίς να υπάρχει κάποιος θάρυνση δένδρο για να μπορέσει

ΠΡΩΤΟΓΟΝΟ ΜΕΛΛΟΝ

να εμπλέψει το μέρος που τον ευδιέφερε." Φύλακος εκεί της έδειξε λίγη χλόη μ' ένα σχεδόν αόρατο λεπτό νήμα κλήματος χύρω απ' αυτήν. Είχε περάσει από εκεί πριν από μίνινες, την εποχή των βροχών, όταν όλα ήταν καταπράσινα. Τώρα, στην καφαλίσματιν πα γη, έβιαψε στο ίδιο εκείνο μέρος, για να ανακαλύψει μια χυμώδη ρίζα και να ξεδιψάσει τη δίψα του. Επίσης, στην Έρημο Καλαχάρη ο Van der Post (1958) στοχαστικές πάνω στη βενή ψυχική επαρχία των San/Bushman περιγράφει τη φύση, ένα βιωματικό επίπεδο υπαρξής που "δια μηρούς εκδηλώνεται να αποκληθεί μυστηριανό. Για παράδειγμα, φαίνεται να γνωρίζουν ουσιώδης τι εμπλέκεται να γίνεται κανείς ελέφαντας, λιοντάρη αντιλόπη, steenbuck, εσύρα, ρύχωτό πόντικι, αλογάνι της Παναγίας, δένδρο θαούβα, κόμπρα με κίτρινο λοφίο ή starry-eyed amaryllis για να αναφερθούμε μόνο σε μερικά από τα λαμπρά είδη ανάμεσα στα οποία κινούνται." Φαίνεται, τέλος, περί να προεθίσουμε ότι οι τροφοευλλέντες-κυνηγοί κατέχουν τέτοιας έκτασης υπότιττες ιχνηλασίας, που σχεδόν αφήφουν καθώς λογική εξήγηση (βλέπε Lee 1979).

Ο Rohrlich-Leavitt (1976) σημείωνε: "Τα στοιχεία δείχνουν ότι οι τροφοευλλέντες-κυνηγοί δεν παρουσιάζουν σε χειρικές γραμμές ιδιοτητείλαντες τάξεις δεοντικά τους βιοτόπους, είναι αμφιτοπικοί, απορρίπτουν τον αυταχωνισμό μεταξύ των ομάδων και τη συνεπακόλουθη επιθετικότητα, μοιράζονται τους πόρους τους ελεύθερα, δίνουν μεχανικά στον εξισωτισμό και την προσωπική αυτονομία του καθενδής στο πλαίσιο πάντα της ομαδικής συνεργατικότητας και είναι επεικείς και στοργικοί με τα παιδιά τους." Ντοκίμενες μεριτών τούτου την ιεροδιανομή της τροφής σε κοινοτικό επίπεδο καθώς και ταν ιεροτίττα ως πιθανότατα τα στοιχεία εκείνα που προβλορίζουν περισσότερο από οπιδήποτε άλλο αυτές τις ομάδες (βλέπε Marshall 1961 και 1976, Sahlins 1968, Pilbeam 1972, Damas 1972, Diamond 1974, Lafitau 1974, Tanaka 1976 και 1980, Wiessner 1977, Morris 1982, Riches 1982, Smith 1988, Mithen 1990). Ο Lee (1982) αναφέρθηκε στην "καθολικότητα μεταξύ των τροφοευλλέντων" του στοιχείου της ιεροδιανομής της τροφής, ενώ η ιδιαίτερη εργασία του Marshall του 1961 έκανε λόγο ότι έναν "ηθικό ιωδινα χειρναϊδωριας και πραότητας" πληροφορώντας για έναν "εμφατικά εξισωτικό" τροφοευλλεκτικό-κυνηγητικό προσανατολισμό. Ο Tanaka μας παρέχει ένα τυπικό παράδειγμα: "Ο χαρακτήρας που θαυμάζουν περισσότερο είναι εκείνος του χειρναϊδωρου, ενώ ο περισσότερο περιφροντέος και αυτιναΐδης είναι εκείνος του

τείχουν και του εχωισθή.

Ο Baer (1986) έφτιαξε έναν κατάλογο με “την ιδότιτα, τη δημοκρατία, την ιδιαιτερότητα, την ατομικότητα και την καλλιέργεια” ως αρετές-κλειδιά των αποδίτιστων, ενώ ο Lee (1988) παρέθεσε “μια απόλυτη αποστροφή για τους βασικέντους στην κοινωνική θέση διαχωρισμούς” ανδιεβα “στους απλούς τροφοσυλλέκτες σ' ολόκληρο τον πλανήτη.” Η Leacock και ο Lee (1982) ανέφεραν ότι “κάθε ισχυρισμός για κατοχή εξουσίας” στα ηλαίσια μιας ομάδας “προκαλεί τον περίχελο ή το ύμνο μεταξύ των !Kung, όπως έχει επιπλέον καταχραφεί στους Mbuti (Turnbull 1962), τους Hadza (Woodburn 1980) και τους Montagnais-Naskapi (Thwaites 1906) ανδιεβα σ' άλλους.”

“Όύτε καν ο πατέρας μιας εκτεταμένης οικογένειας δεν έχει την εξουσία να πει στους γιους του ή τις κόρες του τι πρέπει να κάνουν. Οι περισσότεροι ανθρώποι φανεταν να λειτουργούν βάσει των δικών τους εωντερικών προγραμμάτων,” αναφέρει ο Lee (1972) για τους !Kung της Botswana. Ο Ingold (1987) έκρινε ότι “στις περισσότερες κυνηγετικές-τροφοσυλλεκτικές κοινωνίες, οι ανθρώποι δίνουν υπέρτατη αξία στην αρχή της ατομικής αυτονομίας.” Παρομοίως, τα ευρήματα του Wilson (1988) μιας προϊστεάγουν για: “μια πολλή ανεξαρτησία,” η οποία “είναι κοινή στις επικεντρωμένα ανοικτές κοινωνίες.” Ο καταξιωμένος ανθρωπολόγος Radin (1953), με πολλές έρευνες πεδίου στο ευεργυτικό του προχώρησε τόσο μακριά ώστε να υποστηρίξει ότι: “Στην πρωτόγονη κοινωνία αφίνεται ο ελεύθερο πεδίο δράσης για κάθε είδους πρωτηκού τρόπου εκφραστικής ή συναλεθηματικής διεύδουν, μπορεί κανείς να φανταστεί. Οι πολικές κρίσεις που διατυπώνονται για πλευρές της ανθρώπινης ευμερισμούς δεν έχουν ηθικολογικό χαρακτήρα.”

Ο Turnbull (1976) συνέλαβε τη δομή της κοινωνικής ζωής των Mbuti ως “ένα προφανές κενό, μια απουσία εωντερικού συστήματος που είναι σχεδόν αναρχική.” Σύμφωνα με τον Duffy (1984), “οι Mbuti είναι εκ φύσεως ακέφαλοι, δεν έχουν αρχηγούς ή κυβερνήτες, ενώ οι αποφάσεις που αφορούν δηλ την ομάδα λαμβάνονται συνανετικά.” Υπάρχει μια τεραπτικά ποιοτική διαφοροποίηση, μεταξύ των τροφοσυλλεκτών και των γεωργών, σ' αυτό ακριβώς το επιμελο, όπως άλλωστε και σε τόσα άλλα. Για παράδειγμα, οι γεωργικές φυλές Bantu (βλέπε οι Saga) που

περιβάλλουν τους San είναι οργανωμένες στη βάση της βασιλειας, της ιεραρχίας και της δουλειας. Αντίθετως, οι νομαδικές ομάδες, των San επίβεινόν τους ιερότητα, αυτονομία και πνεύμα μοιράζεις. Η εξημέρωση είναι ο παράγοντας που εξηγεί αυτήν την δραστική διαφοροποίηση.

Η ιεραρχία μέσα στους κόλπους μιας κοινωνίας δεν είναι δοχεῖν με την ιεραρχία πάνω στη φύση. Στις τροφοσυλλεκτικές-κυνηγετικές κοινωνίες δεν υπάρχει ανεπιρρή ιεραρχία μεταξύ του ανθρώπινου είδους και όλων των υπολοίπων μη-ανθρώπινων είδων (Noske 1989). Αντιστόχως, οι εχέσεις μεταξύ των τροφοσυλλεκτών είναι κατά παρόμοιο τρόπο μη-ιεραρχικές. Οι μη-εξημερωμένοι ανθρώποι αντικρύζουν ευτίνως τα ζώα που κυνηγούν ως ιερότητα μ' αυτούς όντα. Αυτή η ουσιώδως ιερότητα εχεί πάνει να υφίσταται με την έλευση της εξημέρωσης.

Κανώς η προοδευτικά αναζαρδεμένη αποξένωση από τη φύση γίνεται απροκάλυπτος κοινωνικός έλεγχος (βλ. έπειτα γεωργία), επικειμονταλ αλλαγές και πέραν του πεδίου των κοινωνικών συμπεριφορών. Περιγραφές ναυτικών και εξερευνητών που έφτασαν σε "νεοανακαλυφθείσες" περιοχές αναφέρουν ότι το δρώμα θηλαστικού και πουλιδικού περιοχών εκείνων δεν επέδειχαν στην αρχή κανέναν απολύτως φόβο για τους ανθρώπινους επιδρομείς (Brock 1981). Μερικοί σύγχρονοι τροφοσυλλέκτες δεν κυνηγούσαν καθόλου πριν την έναρξη τους με τον έξω ίόρμο, για παράδειγμα οι Tasaday των Φιλιππίνων (Nance 1975). Είναι χειρός, όμως, ότι εάν και η λάειοφυΐα των σύγχρονων απολίτευτων γαφών και κυνήγια, "το κυνήγι γι' αυτούς δε συνιστά μια επιθετική ηράξη" υπό κανονικές συνθήκες (Rohrlich-Leavitt 1976). Ο Turnbull (1965) παρατίθησε ότι οι Mbuti κυνηγούσαν χωρίς κανένα απολύτως επιθετικό λινέύμα. Το κυνήγι τους ήταν μηρούσε κατέλιπτο κανείς ότι δεξαγόταν με μια διάτεση λίγης. Ο Hewitt (1986) αναφέρει ότι ένα δερμό συμπάντειας μεταξύ του κυνηγού και του θύματός του στους Xan Bawindous, που συναντήσε το 1960 αυτού.

Κατ' άσον αφορά τη βία μεταξύ των τροφοσυλλεκτών-κυνηγών ο Lee (1988) διαπίστωσε ότι ότι οι Kung μέσον τους τελικώμοις και θεωρούν ότι οποιοσδήποτε τελικώνεται ήταν πρέπει να είναι ηλιθίος. Οι Mbuti, σύμφωνα με τις περιγραφές του Duffy (1984), "αντιμετωπίζουν κάθε μορφή βίας ανάμεσα σε δύο ανθρώπους με μεγάλη απέχθεια και αποκρυπτικότητα και δεν την αναπαρίστουν ποτέ στους χορούς τους ή τα παιχνίδια τους." Οι ανθρωποτούλες και οι αυτοκτούλες συμπέρανε ο Bodley (1976), είναι κατ' ου

“αναμφιεβότητα σευνήδεις” ανάμεσα στους αδύκτους απ’ τον πολιτισμό τροφοσυλλέκτες-κυνηγούς. Η “πολεμοχάρης” φύει των αυτοχθόνων της Αμερικής αποτέλεσε συχνά πρότυπο κατασκευής των Ευρωπαίων για νομιμοποίησουν μ’ αυτόν τον τρόπο τα καταντητικά τους εχέδια (Kroeber 1961). Οι τροφοσυλλέκτες Comanche διατήρησαν τους μη-βιαλούς τρόπους τους χιλιάδες πριν τον έρχομό των Ευρωπαίων. Έγιναν βιαλοί μονάχα υπέροχα από την Επαρχία τους με το ζητητρικό πολιτισμό των τελευταλών (Fried 1973).

Η ανάπτυξη του συμβολισμού, ο οποίος οδήγησε ταχύτατα στη γεωργία συνδέεται διαμέσου των τελετουργιών με την αλλοτρίωση της κοινωνίκης γάντης που παρατηρείται ανάμεσα στις εωγόμενες τροφοσυλλέκτικές ομάδες. Ο Bloch (1977) ανακάλυψε ότι υπάρχει συγχέτιση μεταξύ των τελετουργιών και της ιεραρχίας. Η έτονεστας το από την αναποδή, ο Woodburn (1968) μπόρεσε να δει τη σύνθετη μεταξύ της απουσίας τελετουργιών και της απουσίας ιεραρχίας στους Hazda της Τανζανίας. Η μελέτη του Turner για τους δυτικοαφρικανούς Ndembu (1957) αποκάλυψε μια αρχαία τελετουργική πρακτική και εθιμοτυπικήν που εινοπόλειχαν να αποκαταστήσουν τις αηώλες τις προερχόμενες από τη Siappachή μιας κοινωνίας, η οποία μόλις προτιχούμενως δεν είχε την ανάγκη ψευδο-συνεντικών θερμών. Αυτές οι τελετουργίες και οι δομές λειτουργούν μ’ έναν πολιτική ενοποιητικό τρόπο. Οι τελετουργίες είναι εποναλαμβανόμενες δραστηριότητες για τις οποίες το αποτέλεσμα αλλά και οι αιτίες αντιδράσεως είναι απαραίτητες προκαθοριζόμενες διαμέσου κοινωνικών σύμβασεων. Όλο αυτό υπονοεί ότι οι συμβολικές πρακτικές διαμέσου της συμμετοχής σε μια ομάδα και των κοινωνικών της Καρόνων ξεβραβάζουν την έπειρχο (Cohen 1985). Οι τελετουργίες υποδάλησουν τις έννοιες του έδειχου, και της κυριαρχίας, ενώ έχει παρατηρηθεί ότι τελνουν στη δημιουργία ρόλων μητέλας (Hitchcock 1982) και συγκεντρωτικών πολιτικών δομών (Lourandos 1985). Η μονοπώληση των τελετουργικών θερμών οδηγεί σε αντανακλάση στην επέκταση της κυριαρχίας (Bender 1978), και ευδεχόμενα αποτελεῖ την πρωταρχική επίσημη μορφή εξουσίας.

Σε γεωργίκες φυλές της Νέας Γουινέτας, η ανιεότητα και ο συνεπαρχόμενος απ’ αυτήν θερμός της αρχηγίας βασίζονται στη συμμετοχή σε ιεραρχικά διαβαθμισμένες διαβατήριες τελετουργίες ή στη διαμεσολάρηση των βαρύνων μεταξύ του κόσμου των ανθρώπων. Και του κόσμου των πνευμάτων (Kelly 1977, Modjeska 1982). Στο ρόλο

του βαμάνου βαίνουμε τον τρόπο που μια ευρητακής τελετουργική πράξη συνεισφέρει στην εξράιωση της κυριαρχίας στην ανθρώπινη κοινωνία.

Ο Radin (1937) έκανε λόγο για "την ίδια χαρακτηριστική της σε ασιατικές και βορειοαμερικανικές φύσεις στις οποίες εμφανίζονται βαμάνοι και δεραπεντές να οργανώνονται και να αναπτύξουν τη θεωρία ότι αυτοί μονάχα είναι σε θέση να επικοινωνήσουν με το υπερφυσικό." Η αποκλειστική αυτή πρόσβαση φαίνεται να τους, ενδυναμώνει σε βάρος των υπόλοιπων: Ο Lommel (1967) εντόπισε "μια αύξηση των ψυχικών υκανοτήτων του βαμάνου... που αντισταθμίζοταν από μια απρόφατη των υκανοτήτων των άλλων μελών της ομάδας." Η βαμανική πράξη είχε εξαιρετικά έκδηλες συνέπειες για τις σχέσεις εξουσίας στις υπόλοιπες εκφράσεις της ζωής, ενώ ερχόταν σε αντίθεση με προηγούμενες περιόδους που η θρησκευτική ηγεσία ήταν απούσα. Οι βαμάνοι των Βραζιλίας βατικαίων βατικαίων εκχρίζονται ότι εδέχονται ευχειρίδια. Ο κανέβας τους πνεύματα και προσπαθούν να πουλήσουν υπερφυσικές υπηρεσίες στους πελάτες τους για να ήταν ιερεῖς ανταγωνιζόμενων θρησκειών (S. Leacock 1988). Οι ειδικοί στον "διαμαγελας" έλεγχο της φύσης... θα φύδονται λογικά κάποια μέρα να εδέχονται και τους ανθρώπους," κατά τη γνώμη του Müller (1961). Στην πραγματικότητα, ο βαμάνος είναι συχνά η λεχυρότερη φιγούρα των προ-αγροτικών κοινωνιών (Sheehan 1985). Είναι σε θέση να προκαλέσει κοινωνικές αλλαγές. Ο Johannessen (1987) διατυπώνει την άποψη ότι η αντισταση στη γεωργία καμίαφτηκε από τους Ίβλιους του βαρενούς, για παράδειγμα στους Ίβλιους της κοιλοδυτικής Αμερικής. Σε παρόμοιο επίπεδο, ο Marquardt (1985) έχει υποστηρίξει ότι οι τελετουργίες έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην έναρξη αλλά και την μετέπειτα οργάνωση της παραγωγής στη Βόρεια Αμερική. Ήταν άλλος μελετητής των ιδαγενών της αμερικανικής μηλιάς (Ingold 1987) αντιλήφθηκε τη φοβερή σύνδεση μεταξύ του ρόλου των βαμάνων στην εξημέρωση της άριστης φύσης, αλλά και στην καθυντηράξη της γυναικείας.

Ο Berndt (1974) έχει αναλύσει τη σημασία που είχε στους Αβοργίνες ο τελετουργικός καταμερισμός της εργασίας κατά φύλα, για την ανάπτυξη αρκτικών ρόλων και στα βύο. Ο Randolph, από την ίδια μεριά, προσεγγίζει καλύτερα το θέμα: "Οι τελετουργίες είναι αναγκαίες για τη διαμόρφωση "κατάλληλων" ανδρών και γυναικών." Δεν υπάρχει "κανέβας λόγος βασισμένος στη φύση" για

να διαχωρίζουμε τα δύο φύλα, υπόστητρίζει η Bender (1989). Τα δύο φύλα "χρειάζεται να κατακευαστούν με απαγορεύσεις κατατηνού, πρέπει να "φυσικοποιηθούν" με τη βοήθεια της ιδεολογίας και των τελετουργιών." Οι τροφοσυλλεκτικές-κυνηγετικές κοινωνίες όμως από την ίδια τους τη φύση αντιστέκονται στη δυναμική των τελετουργιών όπως την υποδούλωση της γυναικας. Η Σορή (η μήτρα ή μη-δοκή) των εξισωτικών νομαδικών ομάδων, αιόρη και εκελευτικών ομάδων εξαρτάται από τη συνεργασία πού βασίζεται σ' αυτήν ακριβώς την αυτονομία (Leacock 1978, Friedl 1975). Οι άνδρες δραστηριοτήτων των δύο φύλων είναι συχνά μάλλον γένερες, αλλά κανέσον η συνεισφορά των γυναικών είναι σε γενικές χρήσεις τουλάχιστον λεπτά με εκείνη των ανδρών, ή κοινωνική ιδότυπη των δύο φύλων είναι "ένα στοιχείο - ηλεί των τροφοσυλλεκτικών κοινωνιών" (Ehrenberg 1989). Για να πούμε την αστικεία, αρκετοί ανθρωπολόγοι έχουν βρει την κοινωνική θέση (status) της γυναικας στις τροφοσυλλεκτικές νομαδικές ομάδες να είναι υψηλότερη από κάθε άλλο τύπο κοινωνίας (βλέπε Fluer-Lobbam 1979, Rohrlich-Leavitt, Sykes και Weatherford 1975, Leacock 1978).

Σ' όρες τις μεχάνες αποφάσεις, παρατηρεί ο Turnbull (1970) για τους Mbuti, "άνδρες και γυναικες συζητούν επι λεσιών όροις για διάτα. Έπικηματα, με το κυνήγι και την τροφοσυλλογή να αποτελούν εξέσου σημαντικές δραστηριότητες." Ο Turnbull (1981) ξεκαθάρισε ότι υπάρχει μεγαλύτερη δικτύωση μεταξύ των δύο φύλων απ' ότι παλαιότερα, "χωρίς όμως αυτό να επηλιγεται υπεροχή ή καθυνόταξη για κάποιο από τα δύο." Οι άνδρες μαζίστα εργάζονται περισσότερες ώρες απ' ότι οι γυναικες στους !Kung, εύμφωνα με τους Post και Taylor (1984). Πρέπει εδώ να επιμεινούμε όσουν αφορά τον καταμερισμό εργασιας που συναντάται στους εύγχρονους τροφοσυλλεκτικές-κυνηγούς, ότι αυτή η δικτύωση των ρόλων δεν είναι σε καμια περίπτωση οικομεμενή. Για παράδειγμα, δεν ήταν, όταν ο Pwahlos ιστορικός Tánitos έχραφε για τους Fenni της Βαλτικής, ότι οι γυναικες συντροφούν τους εαυτούς τους κυνηγώντας, ακριβώς όπως και οι άντρες... και θέωρούν τη ίων τους ευτυχέστερη από εκείνην άλλων γυναικών που στενάζουν δουλεύοντας στους αγρούς." Παρόμοιως, ο Προκόπιος ανακάλυψε τον 6ο αιώνα μ.Χ., ότι οι

Serithifinni που κατοικούσαν στη ουμερική Φιλανδία "ούτε οι ίδιοι
σιδήρους τη γη, ούτε βάζουν τις γυναικες τους να τη σιδήρους χ' αυτούς,
αλλά αντιθέτως οι γυναικες απολογούσουν τακτικά τους αντρες στο κυρήγιο."

Οι γυναικες Tiwi της νήσου Melville πηγαίνουν ιατά
τακτά Slagthimata να κυνηγήσουν (Martin και Voorhies 1975) όπως
ακριβώς κινουν και οι γυναικες Agta στις Οιλιπίνες (Estioko- Griffen
και Griffen 1981). Στην κοινωνία των Mbuti, "δεν υπάρχει σχεδόν
καθόλου εξιδίκευση με βάση το φύλο. Ακόμη και το κυνήγι είναι μια
ευπλογική προσπάθεια," αναφέρει ο Turnbull (1962), και ο Cotlow (1971)
αποφαίνεται ότι "επους παραδοσιακούς Eskimos είναι (η ήταν) μια
ευερχατική δραστηριότητα για όλοκληρη την οικογένεια." Ο Δαρβίνος (1871)
αναμαλήσει ένα αιόρην στοιχείο σεξουαλικής ιερότητας: "... στις
τελείως βαρβαρες φυλές οι γυναικες έχουν μεχαλύτερη δύναμη σε
θέματα όπως φλέρτ, επιλογή και απόρριψη ερωτικών συντρόφων, ή
μετέπειτα στην αλλαγή των συζύγων τους, απ' όση θα φαντάζοταν
Κανέλς." Οι Baungabvoi !Kung και οι Mbuti αποτελούν παραδείγματα
γυναικελας αυτονομίας, όπως περιγράφηκαν από Τον Marshall (1959)
και Τον Thomas (1965). "Οι γυναικες κανές φανεται εγκαταλείπουν
το σύζυγο τους οποτεδήποτε νιώθουν δυστυχεις με το γάμο τους,"
συμπέρανε ο Begler (1978). Ο Marshall (1970), επίσης, βρήκε ότι
τα περιστατικά βιασμού ήταν εξαιρετικά επάνια η ανυπαρκτά
τους !Kung.

"Ένα μυστήριο· όσους αφορά τις γυναικες τροφούλλεκτρες-
κυνηγούς είναι η ικανότητά τους να εμποδίζουν την εγκυμοσύνη
χωρίς να κατέχουν καμια τεχνολογία αντισύλληψης (Silberbauer 1988).
Αρκετές θεωρίες έχουν προταθεί, οι οποίες δύναμης αρχύτερα έπεισαν σε
διαμένεια, όπως ότι η παράδειγμα ότι η εύληψη έχει να κανει με τον
έναν ή τον δίλλο τρόπο με τα επίπεδα λίπους στο γυναικείο σώμα
(Frisch 1974, Leibowitz 1986). Αυτό που φαντάζει ως μια εύλογη
εξήγηση είναι ότι οι ανθρώποι πριν την εξημέρωση ήταν πολύ
περισσότερο εναρμονισμένοι με τους φυσικούς τους εαυτούς. Οι
αισθήσεις και οι εμπατικές λειτουργίες δεν είναι αμέσως πράγματα
ζένα προς τις γυναικες τροφούλλεκτρες ή δεν έχουν αιόρην
απροφθετελ. Ο έλεγχος της τενυοποίησης είναι πιθανόν πολύ λιγότερο
μυστηριώδης στις γυναικες σκελετούς των οποίων τα σώματα δεν είναι
απλώς ζένα αντικείμενα για να επέμβει επάνω τους το ιατρικό ιατεστημένο.

Οι Πυγμαίοι του Zaire πανηγυρίζουν την πρώτη
εμπινόρρορα ηδεια κορίτσιού με μια μεχάλη γιορτή ευχαριστίας

καὶ αγαπᾶταις (Turnbull 1962). Η γεαρή κοπέλα νιώνει ευχαριστημένη καὶ υπερήφανη, ενώ το δύνοντα της ομάδας εικράζει τη χαρά του. Οστόσο, στους γένερχούς μα κυναικα που έχει περίσσο δεωρείται αιδαρή καὶ επικινδυνη. Εποπλέον, πρέπει μέσω διαφόρων ταπτού να τεθεί σε καραντίνα (Duffy 1984). Η χαλαρή, ιερότιμη σχέση μεταξύ των San αντρών και γυναικών εντυπωσίασε τη Draper (1971, 1972, 1975) με την ευελιξία στους ρόλους καὶ τὸν αμοιβαλο σεβασμό: Η Draper, όμως, ξεκαθαρίσε ότι η σχέση αυτή αντέχει στο χρόνο μονάχα καθόσο ο San παραμένουν τροφουλλέκτες-κυνηγοί.

Ο Duffy (1984) διατίθεται ότι οιδικές παιδί είναι καταυλισμό των Mbuti αποκαλεῖ καθε διάτρα πατέρα και καθε γυναικα μητέρα. Τα παιδιά των τροφουλλέκτων δέχονται πολύ μεχαλύτερη φροντίδα, χρόνο και προσοχή απ' ότι εκείνα στις απομονωμένες πυρηνικές οικογένειες του εύχρονου πολιτισμού. Οι Post και Taylor (1984) περιέγραψαν τη "σχεδόν μόνην επαφή" των παιδιών των Bougnoun με τις μητέρες τους αλλά και άλλους ενήλικες. Ο Ainsworth (1967) μετέτησε ορισμένα νεογέννητα των !Kung που επεξειδύναν αξιοσημείωτα πρόωρη ανάπτυξη θεού αφορά τις νοντικές και κινητικές τους ικανότητες. Αυτό οφειλόταν τόσο στην ασκηση καὶ τα ερεθίσματα που προκαλούνταν από μια χωρίς όρια ελευθερία κινητισμού όσο και στον υψηλό βαθμό φυσικής γένεσης και εγχύτητας μεταξύ των !Kung γονέων και των παιδιών τους (βλέπε επίσης Kommer 1976).

Η Draper (1976) μπρέγε να δει ότι "Το πνεύμα του ανταγωνισμού είναι σχεδόν ανύπαρκτο στα παιχνίδια των !Kung." Η Shostack (1976) παρατήρησε "!"Kung αχορία και κορτσάτα και παζουν μαζί και να μοιράζονται τα περισσότερα απ' τα παιχνίδια τους." Ανακάλυψε επίσης ότι οι ευηλικοί δεν εμποδίζουν τα παιδιά να επιδίδονται σε γεζουαλικά παιχνίδια παραματικής μορφής. Αντίστοιχα, οι μεχαλύτεροι σε πληκτικά γεαροί Mbuti είναι ελεύθεροι να επιβιδονται ενδουσιωδώς και με μεγάλη ευχαρίστημ σε προγαμιαλο σεξ (Turnbull 1981). Οι Zuni "δεν έχουν καμία αλισμένη περί αμαρτίας" έγραψε σε ανάλογο πνεύμα η Ruth Benedict (1946). "Η αγνότητα ως τρόπος Ζωής είναι αποδοκιμαστέα... Οι ευχαριστες σχέσεις ανάμεσα στα δύο φύλα είναι ένα τυχόν απόστιος των ευχαριστιών σχέσεων μεταξύ των ανδρών γενικά... Το σεξ είναι απλά ένα συμβάν σε μια συναρπαστική από πολλές άλλες απόφεις Ζωής."

ΠΡΩΤΟΓΟΝΟ ΜΕΛΛΟΝ

Οι Coontz και Henderson βασιζόμενοι σ' ένα αυξανόμενο σώμα αποδείξεων υποστηρίζουν τη θέση ότι η ισβιτιά των δύο φύλων είναι η μεχαλύτερη δύναμή στις απλούστερες τροφοευλλεκτικές κοινωνίες. Οι γυναίκες παρά το χερούς διε βιαδραματίζουν σημαντικότατο ρόλο στην Παραδοσιακή γεωργία, δεν κατέχουν καποια κοινωνική θέση αντάξια της συνεισφοράς τους, σε αντίθεση με τις γυναίκες στις τροφοευλλεκτικές - κυνηγετικές κοινωνίες (Chevillard και Leconte 1986, Whyte 1978). Όπως προηγουμένως τα φύτα και τα ζώα, έτσι τώρα και οι γυναίκες πέφτουν θύματα της εξημέρωσης με τον ερχομό της γεωργίας. Ο πολιτισμός, προκειμένου να διασφαλίσει την νέα τάξη πραγμάτων έχει ανάγκη από την αυστηρή καθυπόταξη των ευστίκτων της ελευθερίας και της σεξουαλικότητας. Οδικήτηρη η πρωτότερη α-τάξια πρέπει να εξοριστεί, το ζωικό στοιχείο και ο αυθορμητισμός των ανδρών πρέπει να τεθούν υπό αυστηρό έλεγχο. Η γυναικεία δημιουργικότητα και το ίδια της το είναι ως σεξουαλικό ή δέχοντα πλέγμα χιλιαρά παραχωρήσουν τη θέση τους στο ρόλο, εκφρασμένο σ' όπερες τις γεωργικές θρησκείες, της Μεγάλης Μητέρας, δηλαδή και ουσίαν της γυναίκας εκείνης που γεννά πολλά παιδιά και δουλεύει ασταμάτητα στα χωράφια.

Οι ανδρες της νοτιοαμερικανικής γεωργικής φυλής Munduruc αναφερόμενοι στην καθυπόταξη των γυναικών κάνουν ταυτόχρανα λόγο χιλιαρά τα φύτα και τό σέξ: "Τις δαμάζουμε με μια μπανάνα" (Murphy και Murphy 1985). H. Simone de Beauvoir (1949) αναγνώρισε στην εξίσωση του υπού με τον φαλλό ένα σύμβολο της ανδρικής κυριαρχίας πάνω στις γυναίκες. Στους Ζιβάρο του Αμαζονίου, μια διλλή γεωργική φυλή, οι γυναίκες είναι οι ανθρώποι για όπερες τις δουλειές και παραλληλα ατομική ιδιοκτησία των αντρών (Harner 1972). Η "αρπαγή εντηλικων γυναικών είναι ευστατικό στοιχείο αρκετών εχθροπραξιών" αυτών των πεδινών νοτιοαμερικανικών φυλών (Ferguson 1988). Η βαναυσότητα απέναντι στις γυναίκες και τη κοινωνική τους απομόνωση φαίνεται να αποτελούν χαρακτηριστικά χυωρίσματα των γεωργικών κοινωνιών (Gregor 1988), παρά το χερούς διε γ' αυτές η γυναίκα συνεχίζει να εκτελεί τις περισσότερες ή ακόμη και το εύνοιο των εργασιών (Morgan 1985).

Το κυνήγι κεφαλών διεξάγεται από τις προσαναφερύεταις γεωργικές ομάδες ως τηλμα ενδημικών Blauwii Slevéζεων για

κομμάτια αρχοτικής γης που εποφθαλμιούν (Lothrop 1970). Το κυρίως κεφαλών και οι εχεδών συνέχεις πόλεμοι παρατηρούνται επίσης στις γέωργικές φυλές των υψηλέων της Νέας Γουινέας (Watson 1970). Η Lenski (1974) μεταξύ από έρευνα κατέλαβε στο συμπέρασμα ότι οι εχθροπράξies είναι επώνες στους τροφοευλλέκτες, ενώ χίνονται εξαιρετικά συνθήσις στις αρχοτικές καινωνίες. Καθώς διατυπώθηκε αρκετά περιεκτικά από τον Wilson (1988), “ΟΙ ΑΝΤΕΚΠΗΛΗΣΙΕΙΣ, ΟΙ ΈΧΘΡΕΣ, ΟΙ ΤΑΡΑХΕΣ, ΟΙ ΕΧΘΡΟΠΡΑΞIES ΚΑΙ ΟΙ ΉΔΑΣ ΦΑΛΕΤΑΙ Ή ΑΝΑΔΙΟΝΤΑΙ ΚΑΙ Ή Είναι χαρακτηριστικές των ΕΓΓΥΜΕΡΩΜΕΝΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ.”

Οι φυλετικές συγκράσεις, λεχυπλύτεται ο Godelier (1977), εξηγούνται βασικά ενναυαναφερθεί κανεὶς στην αποικιοκρατική κυριαρχία” και είναι λόδος να νομίζουμε ότι προέρχονται “από τη πολιτικό μπόρει να προκαλέσει αναταραχή και εκφυλισμό, αλλά είναι μάλλον ο Μαρξισμός του Godelier (δηλαδή η ανροήμητη του να αμφιεβητήσει την εγγυμέρωση/παραγωγή) που ευθύνεται για την παρατάνω ιρέη. Επει, μποράμε να πάμε ότι οι Cooper Eskimos, στους οποίους παρατηρείται μεγάλη συχνότητα ανθρωποκτονίων (Damas 1972), οφείλουν αυτή τη βία σε εξωτερικές επιδρούσεις, αλλά η στηρίζη τους σε εγγυμέρωμένους σκύλους δεν πρέπει να διαφέυγει της προσοχής μας.

O Arens (1979) υποστηρίζε, μέχρις ενός δημοσίου παραδηματικού με τον Godelier, ότι ο κανιβαλισμός ως πολιτισμικό φαινόμενο αποτελεῖ αποκύρια της φαντασίας, που εφευρέθηκε και πρωτοπορήθηκε από φορες της αποικιοκρατίας. Υπάρχουν όμως τεκμηριωμένα στοιχεία γι' αυτήν την πρακτική (Poole 1983, Tuzin 1976) ανάμεσα στους, για μία αιώνιμη φορά, ανθρώπους που έχουν πιαστεί στα δίχτυα της εγγυμέρωσης. Οι μελέτες του Hogg (1966), για παράδειγμα, κάνουν λόγο για κανιβαλισμό σε ευχικερημένες αφρικανικές φυλές, βουτηγμένες στις τελετουργίες και βασιγμένες στη γεωργία. Ο κανιβαλισμός είναι σε χειρίνες γραμμές μία απόπτειρα να εδεχθεί το χάος με πολιτισμικά μέσα. Θύμα του βασικά είναι η Ιωνιότητα ή οτιβήποτε δίπλω πρέπει να δαμαστεί (Sanday 1986). Δεν είναι καθόρου τυχαίο που ένας από τους πιο επουνδαλούς μύθους των κατοίκων των νησιών Fiji, “Τίως οι κάτοικοι των νησιών Fiji έγιναν κανιβαλοί,” είναι κατ' ουγλαν ένας γεωργικός μύθος (Sahlins 1983). Παρομοίως, οι ανατυχμένοι και έχοντες εμμονή με το χρόνο Ατζένοι τελούγαν ανθρωπονούγλες

σε μια προσπάθεια να εξημερώσουν τις ανυπότακτες δυνάμεις και να επιτύχουν την κοινωνική εναρμόνιση μιας κατά τα άλλα βαθύτατα αλλοτριωμένης κοινωνίας. Καθώς τονίζει ο Norbeck (1961), οι υπ-εξημερωμένες, "πολιτισμικά αδύναμες" κοινωνίες στέρονται κανιβαλισμού και ανθρωποθυσίας.

Όσον αφορά σε μια από τις πιο γνωστές αιτίες της Blas στις περισσότερο πολύπλοκες κοινωνίες (Barnes 1970) διαπίστωσε ότι "οι αναφορές για εδαφικές διαράχες στην εθνογραφική ριζογραφία" ανάμεσα στους τροφουλλάντες-κύριούς είναι "εξαρετικά σπάνιες." Τα σύνορα στους !Kung είναι ασαρή και κανές δε ρολάζεται για να τα υπερασπίσετε (Lee 1979). Οι βιοτόποι των Pandaram σκεπάζουν εν μέρει ο ένας τον άλλο, ενώ ο καθένας/μία πηγαίνει διονούρου ή ευχαριστεί (Morris 1982). Οι Harda μετακινούνται ελεύθεροι από περιοχή σε περιοχή (Woodburn 1968). Τα σύνορα και η κατανάτηση τους έχουν δίχη έως καθόλου αργία στους Mbuti (Turnbull 1966). Τέλος, οι αυστραλιανοί Aborigines απορρίπτουν τις εδαφικές ή κοινωνικές διαχωριστικές δραμμές (Gumpert 1984, Hamilton 1982). Μια ποικιλή γενναιοδωρίας και φιλοζενείας επικρατεί αντί του αποκλεισμού (Steward 1968, Hiatt 1968).

Οι τροφουλλάντες-κύριοι "δεν έχουν αναπτύξει κάπια αλθηνην περί ατομικής ιδιοκτησίας," κατά την ενημένην του Kitwood (1984). Αν συνυπολογίσει κανές την ιδιολανθρή της τροφής, για την οποία έχουν εκτενή άρχος πρωτότερα, και το χαρακτηριστικό των Aborigines από τον Sansom (1980) ως "ανθρώπων χωρίς ιδιοκτησία," συμπέρανε ότι οι τροφουλλάντες δε συμμερίζονται την εμμονή του πολιτισμού για στιδηπότε αστήμαντο και επιφανειανό. "Το δικό μου και το δικό σου, ο επόρος δύον των ίδιων, δεν έχει ιθέαν ανάμεσά τους," έγραψε ο Pietro (1951) για τους βορειοαμερικανούς Waynes, που συγχάνεται στη διάρκεια του δεύτερου ταξιδιού του Κολόμβου. Οι Bougainvillians "δεν γιώνουν καθόλου ως ιδιοκτήτες," σύμφωνα με τον Post (1958), ενώ ο Lee (1972) τους είδε "να μην κάνουν κανένα σαφή διαχωρισμό μεταξύ του φύσικου και του κοινωνικού πλαισίου." Υπάρχει μια διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στη φύση και τον πολιτισμό με τους απολίτιτους να σπάζουν την πρώτη.

Υπάρχουν πολλοί τροφουλλάντες-κύριοι, οι οποίοι φαίνονται να μεταφέρουν με το ένα τους χέρι, όπα δεα χρησιμοποιούν καθημερινά, οι οποίοι πρέβαλνουν με τα ίδια σκεδών αντικείμενα με τα οποία πρέπει σε αυτόν τον κόσμο. Κάποτε οι ανθρώποι μοιράζονταν τα πάντα.

με τη γεωργία, η ιδιοκτησία γίνεται κυρίαρχος θέματος και το ανθρώπινο είδος αντικεί του ευαίσθητος σε ιδιοκτήτην οπόκλητρο του κόσμου. Μια παραγύρεψη τόσο θεμελιώδης που μόλις και με τα βλας μπορούμε να συλλαβαρισμενή με τη φαντασία μας.

Ο Sahlins (1972) σχολίασε τα παραπάνω αρκετά εύχλωττα: “Οι πιο πρωτόγονοι ανθρώποι του πλανήτη: Έχουν διάφορα υπάρχοντα, αλλά δεν είναι φτωχοί. Η φτώχεια δεν είναι μια συγκεκριμένη μικρή ποσότητα αγαθών, ούτε είναι απλώς μια σχέση μεταξύ μέσων και εκποίων. Πάνω από όλα είναι μια κοινωνική σχέση. Η φτώχεια είναι μια μορφή κοινωνικής θέσης. Οι τέτοια είναι δημιουργήματα του πολιτισμού.”

Η “κοινή στους τροφοσυλλέκτες-κυνηγούς τάση να απορρίπτουν τη γεωργία μέχρι τη στιγμή που τους την επιβάλλουν με τη βία” (Bodley 1976) μαρτυρά ένα διέδυμο φύσης-πολιτισμού (nature-culture), ο οποίος διαραπινεται επίσης στην αντίληψη των Μαζι της οποίας είναι αριστούσα η αρχοτικό χωρός είναι συνοχή αντιτιθέμενες κοινωνίες με εξίσου αντιτιθέμενες αξίες.

Κατά καιρούς, ωστόσο, διάφοροι μελετητές ξενούν τον κρέμαντο παράγοντα της εξημέρωσης. “Οι τροφοσυλλέκτεικοι ηλιθινοί της Δυτικής Ακτής της Βόρειας Αμερικής έχουν επί μακρόν χαρακτηρίστει ως μια ανωμαλία για τον κόσμο των τροφοσυλλέκτων” δηλώνει ο Cohen (1981). Όπως τελική από τον Kelly, “οι φυλές της βορειοδυτικής Ακτής δέν πληρούν κανένα από τα στερεότυπα των κυνηγών-τροφοσυλλέκτων.” Αυτοί οι πληθυσμοί, των οποίων η ιδρια πιγή βιοπορίγμονος είναι το φύρεμα, έχουν εμφανίσει τέτοια αλλοτριωτικά στοιχεία όπως αρκηγούς, ιεραρχία, ιδιαίτερο και δουλειά. Σχεδόν όμως πάντα παραβλέπονται η εξημερωμένη προκατίδια καπνού που κανιζούν και τα εξημερωμένα τους σκυλιά. Ακόμη ποιόπον και αυτή η επευφημοδημενη “ανωμαλία” περιέχει στοιχεία εξημέρωσης. Οι πρακτικές των φυλών αυτών, από τις τελετουργίες μέχρι την παραγωγή, μαζί με πολικίας άλλες ευνοευτικές μορφές κυριαρχίας, φαίνεται να στεριώνουν και να προαγάγουν τις δψεις έντονου κόσμου που εξέπεσε από μια πιραικότερη κατασταση χάρης.

Ο Thomas (1981) σίνει ένα αιδοιν παράδειγμα από τη Βόρεια Αμερική, αυτό των Shoshone των Μεσαίων Τρεισάδων και συγκεκριμένα τρίων από τις κοινωνίες τους, των Kawich Mountain

ΤΡΙΤΟΓΟΝΟ ΜΕΛΛΟΝ

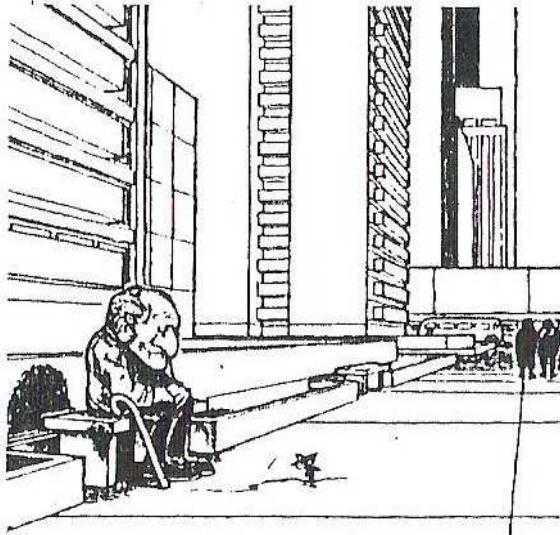
Shoshones, των Reese River Shoshones και των Owens Valley Paiutes. Οι τρεις αυτές ομάδες παρουσιάζουν γενιαλόγαρα διαφορετικά επίπεδα ψευργλας, σταδιακά αναζαρθρωμένα αποκλειστικότητα-κατητικότητα δεοντοφορά συγκεκριμένες περιοχές ή ιδιοτήτες και τέλος Κυριαρχία, στενά συσχετιζόμενα όλα τα παραπάνω, με σταδιακή υψηλότερα επίπεδα εξημέρωσης / "εκπολιτισμού". Το να ορίσει κανεὶς έναν ανθεντικό / μη-απλοτριωμένο κόσμο όμως θα ήταν αδύνατο ή ακόμη και ανεπιθύμητο. Παρ' όλα αυτά, νομίζω ότι μπορούμε και πρέπει να γερεκεπιδειχνούμε το μη-κόσμο των πημερών μας και πώς φτάσαμε έως εδώ. Διαπράξαμε ένα τρομερό εργάλια. Οδηγηθήκαμε με την υλοθέτηση του συμβολισμού και του κάταμερισμού της εργασίας από μια κατεσταση μαχελας, γυντελας, κατανόησης και οδηγεντας στην απουσία νοήματος την οποία συναντούμε στην καρβιά του βόρυματος της προόδου. Κενή από τη μια και απονεκρωτική από την άλλη, η λογική της εξημέρωσης, που δε βρίσκεται άλλο τέλος πέρα από τον ημίρη έλεγχο των πλαντών, μας αποδεικνύει με τον καλύτερο τρόπο την κενότητα ενός πολιτισμού που καταστρέφει · οτιδήποτε γνωτανό απομένει. Η εξημέρωση θεωρώντας τη φύση κατατέρπι. Ιεχυροποιεί την κυριαρχία του πολιτισμού, ο οποίος σύντομα θα μετατρέψει τη γη σε έρημο.

Ο μετα-μοντερνισμός διατείνεται ώτι μια κοινωνία χωρίς σχέσεις κυριαρχίας μπορεί να ρυμπεί μονάχα αρμορετικά (Foucault 1982). Αυτό δεν είναι παρά ένα φέμα εκτός και εάν αποδεχτούμε το διάνοια της φύγμας. Και απαρνηθούμε ότι αποτέλεσε πραγματικότητα ότι το ανθρώπινο έίδος και ότι μπορεί να αποτελέσει Γανδ. Ο Turnbull μίλησε ότι τις στερεές σχέσεις ανάμεσα στους Mbifi και το έίδος. 'Όταν χόρευαν έμοιαζαν σαν να έκαναν έρωτα μαζί του. Στην καρβιά μιας κοινωνίας ζεων, που δεν είναι μια σκέτη αφαίρεση, που αγωνίζεται μάλιστα να κρατήσει ως τέτοια, "χόρευαν με το έίδος, χόρευαν με το φεγγάρι?"

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Begler, Elsie (1978) "Sex, Status and Authority in Egalitarian Society," American Anthropologist. Vol. 80.
- De Vries (1952) Primitive Man and his Food. Chicago.
- Diamond, Stanley, ed. (1964) Primitive Views of the World. New York.
- Ehrenberg, Margaret (1989) Women in Prehistory. Univ. of Oklahoma Press.
- Godelier, Maurice (1977) Perspectives in Marxist Anthropology. NY: Cambridge Univ. Press.
- Ingold, Riches and Woodburn, eds (1988) Hunters and Gatherers. Oxford.
- Isaac, Glynn (1989) The Archeology of Human Origins. Cambridge.
- Leacock, Eleanor (1978) "Women's Status in Egalitarian Society," Current Anthropology. Vol. 19.
- Lee, Richard B. (1979) The !Kung San: Men, Women and Work in a Foraging Society. NY: Cambridge Univ. Press.
- (1982) Politics and History in Band Societies, NY: Cambridge Univ. Press.
- Lee, Richard and Irven DeVore (1968) Man the Hunter. Chicago: Aldine.
- Levi-Strauss, Claude (1969) The Raw and the Cooked. New York.
- (1955) Tristes Tropiques. New York: Atheneum.
- (1979) Myth and Meaning. New York: Schocken Books.
- Nance, John (1975) The Gentle Tasaday: A Stone-Age People in the Philippines. New York: Harcourt, Brace, Jove.
- Post, Laurens van der (1958) The Lost World of the Kalahari. New York.
- Riches, David (1982) Northern Nomadic Hunters-Gatherers: a Humanistic Approach. New York: Academic Press.
- Sahlins, Marshall (1968) "Notes on the Original Affluent Society" in Man the Hunter, eds. Lee and DeVore. Chicago.
- (1972) Stone-Age Economics. Chicago: Aldine.
- Thomas, Elizabeth Marshall (1959) The Harmless People.
- Turnbull, Colin (1965) The Mbuti Pygmies. New York.
- Wilson, Peter J. (1988) The Domestication of the Human Species. New Haven.
- Woodburn, James (1968) "An Introduction to Hazda Ecology" in Lee and DeVore's Man the Hunter, pp 49-55. Chicago.
- Zihlman, Adrienne (1982) "Women as Shapers of the Human Adaptation" in Woman the Gatherer. ed. F. Dahlberg, New Haven, CI.

ΜΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΓΟΝΗ ΑΝΑΡΧΙΑ

Μέχρι εκείνα πρόβερα, η κύρια αναρχική αντίληψη παραπλαζεί πολλά καιρά εμείς με το μαρξισμό. Οι αναρχικοί διώσ, σε αντίθεση με τους μαρξιστές προσπαθούσαν να μην αγνοούν το άτομο. Σπίουσ, υιοθετούσαν συνήθως κάποια μορφή αυτοδιαχείρισης. Γι' αυτούς η κοινωνία δε γίνεται, έπρεπε να διευδύνεται με λεραρχικό τρόπο, ή με κάποιο σύστημα έξ αποτάξεως αντιπροσωπευσης.

Παρ' όλα αυτά, αναρχικοί

και μαρξιστές βρίσκονταν βασικά σε συμφωνία όσου αφορά στο πώς θα έμοιαζε μια μελλοντική κοινωνία. Ο ρυχχόνος βιομηχανείας οπανία αντικετωπίζοταν ως πρόβλημα (ο William Morris αποτέλεσε μια εξαρχεύτη με το θαυμάσιο μυθιστόρημα του "Νέα από Πουντενά"), επι τη βάσει μιας αμοιβαίας αποδοχής της τεχνολογίας προϊόντου. Οι εμφερινοί αναρχο-συνδικαλιστές (π.χ. Industrial Workers of the World) διατηρούν αυτήν την πίεσην και παρέδοσην, όπως κάνουν και οι αναρχο-αριστεριστές της εφημερίδας Class War αλλά και εκείνοι, της πρόσφατα διαλυθείσας ομίδας Love & Rage.

Ωστόσο, τη δεκαετία του '90, αναδύονται μια νέα έκφραση αναρχικών. Αυτή η νέα αναρχία αμφιθητεί και επιζηντείται σε πολλά περισσότερα πέραν του καπιταλισμού. Χωρίς να απορρίπτει την οξυδερκεία του Marx όσου αφορά τη βασική πραγματικότητα των διαχωρισμών της κοινωνίας σε τάξεις και των ολοκληρωτισμού του κόσμου του εμπορεύματος και της μεθώπτης έργων, το νέο κίνημα αναρχικής υποστηρίζει επίσης διετή τη τεχνολογία αλλά και ο ίδιος ο πολιτισμός είναι κεντρικά στοιχεία του προβλήματος της κυριαρχίας. Οι αριστεριστές ήταν πάντοτε απρόδυνοι να έχεταν ουσιώδη την προοπτική και η ανάληψη τους παραμένει τόσο περιορισμένη άλλο ζέρο όσο οι ταυτικές τους παραμένουν χιλιετρές φορές αναπάτες και αναποτελεσματικές.

Ένας ανδρασμένος αριθμός ανθρώπων καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η σεχνολογία δεν είναι σε καμία περίπτωση ουδέτερη, με τη χρησιμότητά της να προσδιορίζεται αποκλειστικά από τον τρόπο που χρησιμοποιείται. Απεναντίας, η τεχνολογία είναι (και πάντοτε ήταν) η ενσάρκωση του κυρίαρχου κοινωνικού συστήματος, η έκφραση των βαθύτερων αξιών του. Για παράδειγμα, η επιδίωξη της απόδοτικότητας καταστρέφει την ενότητα-ολότητα, ενώ η απομάκρυνση από τη φύση πρωτιστείται εις βάρος της αισιοδοσίας. Η σεχνολογία είναι η υποστρικτική βάση και το βασιτικό στοιχείο του ιστού των κυριαρχικών θεμάτων.

Γίνεται ολοένα και πιο έιναι ότι η ίδια η εσωτερική λογική του πολιτισμού, βασισμένη καθώς είναι στον καταμερισμό της εργασίας και την εξημέρωση, επιφέρει τις πιο μοιραίες συνέπειες. Ο Freud προέβλεψε σχεδόν 75 χρόνια πριν ότι η πλήρης ειδιπλωση του πολιτισμού θα προαπέβει γενικευμένη γεύρωση. Ο ανδρασμένα κενός, ακόμη και παιδόλογικος χαρακτήρας της κοινωνίας μας ενδεχομένως υποδεικνύει ότι υποεκτίμησε το φόρο αίματος του πολιτισμού. Όταν παιδιά μόλις δύο έτών πρέπει να χαπακώσουν για να ευημορφωθούν προς τις κοινωνικές επιταγές, όταν εξάχρονοι εκοτώνουν συμμαθητές τους πυροβολώντας τους και όταν 40-50 εκατομμύρια αμερικανοί έχουν την ανάγκη ψυχοφαρμάκων για να αποκρύψουν το ενδεχόμενο σοβαρής μεταχοοτίας, προς τα που κατευθύνομας; Πόσο βαθιά εδραιωμένος είναι ο θάνατος της εσωτερικής μας φύσης, που επελαύνει τόσο ανενόχλητα, δεο και ο θάνατος του εξωτερικού φυσικού κόσμου;

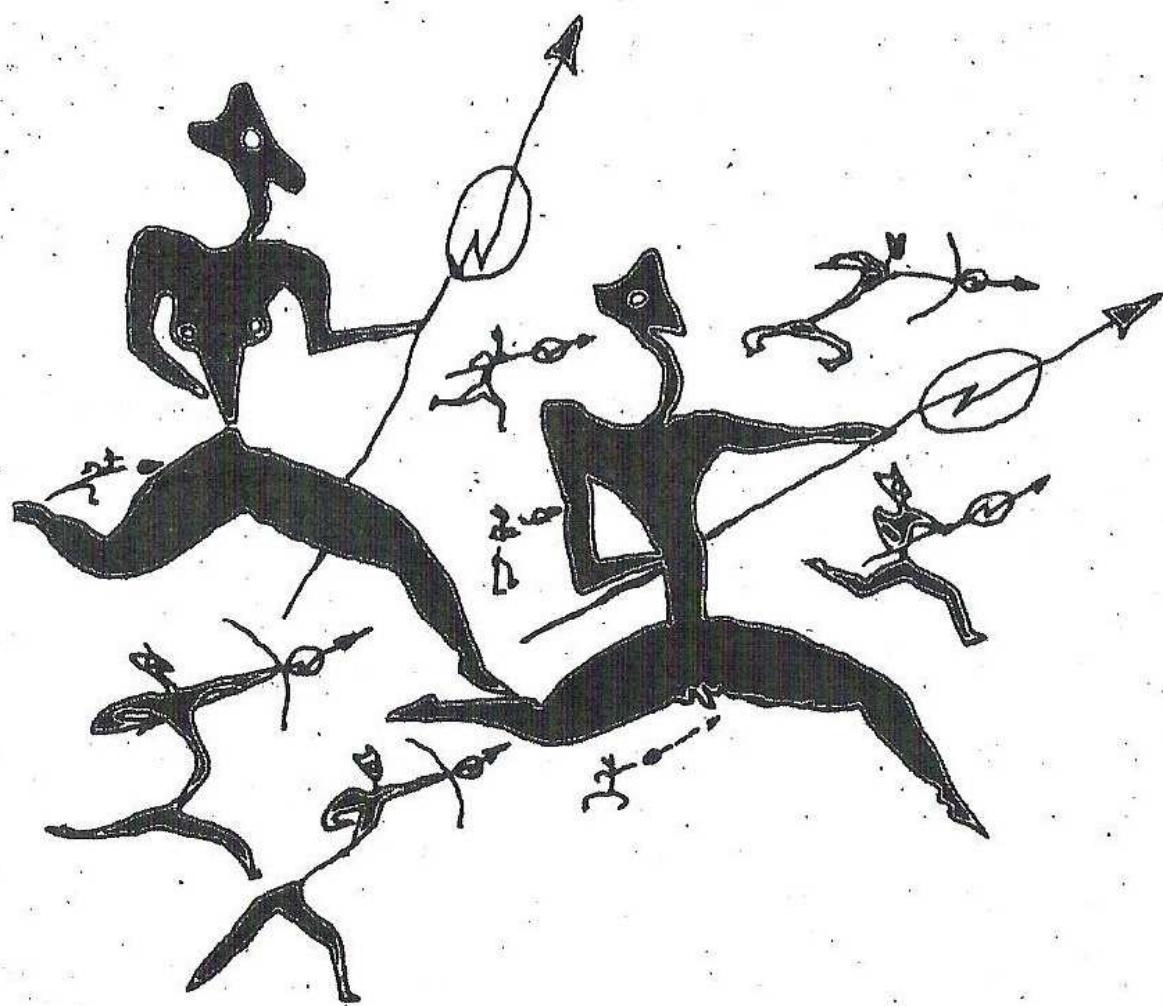
Η Αριστερά, συμπεριλαμβανομένων και των επιπρεπεμένων απ' αυτήν αναρχικών, αποτυχάνει να αποτελέσει μια ουσιώδως αποτελεσματική πρόκληση σ' αυτήν την πορεία θανάτου, που αποκαλείται πολιτισμός. Μην έχουντας καμία ψεματιώδη διαφωνία για παράδειγμα με τους θερμούς της παραγωγής και της εργασίας, το παιδικό κύμα αποδέχεται έναν μαζικοποιημένο, πλήρως αλλοτριωμένο κόσμο, ο οποίος έχει παραπομπές και παραμορφώσεις από τη ρύγα του. Οι επικρίγεις για τις καταχρήσεις των πολυεθνικών ήσα που χρατζουντζουν την επιφύλεξη της μακρόχρονης παθογένειας, μας.

Ο αναρχο-πρωτοχονισμός συνιδέει μια ψεματική ανάληση του κόσμου με μια μαχητικότητα τέτοια που να ανταποκρίνεται στη βαθύτητα της θεωρίας του. Γνωρίζουμε πόσο βαπτιό, πνυγμό και καταβτροφικό είναι σήμερα το σύγχρονο

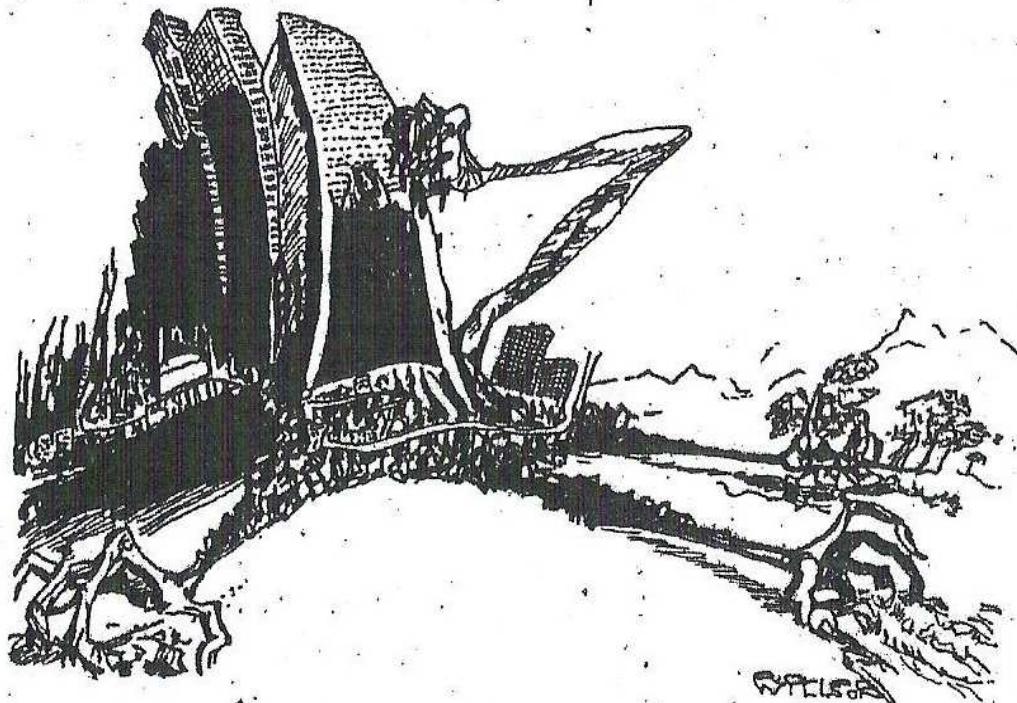
μοντέλο διαχείρισης των ζωών μας, συμπεριλαμβανομένου της τεχνολογίας και του πολιτισμού. Αντιμετωπίζουμε πλέον με βαρότητα όσα διδάσκονται σήμερα σε πρώτο ετεῖς φοιτητές της ανθρωπότητας: πριν τον πολιτισμό, η ανθρωπότητα απολαμβάνει μια αρκετά εύρωστή ψελα, ισότητα των δύο φύλων, αφθονο ελεύθερο χρόνο, αλεθινούς κοινότητας με το φυσικό κόσμο, απουσία οργανωμένης βίας και ένα ήδης μοράβιμας. Οι συνέπετες αυτού του αρκετά πρόσφατου παραδείγματος μόδις και μετά βίας μπορούν να υποτιμηθούν, τόσο ως ένα μανοποιητικό ερμηνευτικό οχήμα για την επιταχυνόμενη υποβαθμίση της ζωής σ' όλες της τις εκφανσεις, όσο και ως μιας πηγής έμπνευσης για δράση. Η άποψη της "κοινωνικής οικολογίας", από την άλλη μέρια δεν αφιερώνει την κινητήρια ωδήνη της λογικής της τεχνολογίας και του πολιτισμού. Θεωρεί ως δεσμόνη τη συνέχεια της ζωής βασιζόμενη στη "μάζιμη παραγωγή" μ. έναν προσανατολισμό αυτοδιαχείρισης που θέτει όμως υπό αμφισβήτηση ελάχιστους, κεντρικές εμβασιας για την κυριαρχία της μορφής.

Η εξημέρωση και ο καταμέρισμός της εργασιας χαρτογράφησε και καθοδήγησε μέχρι τις μέρες μας, την καταστρεπτική πορεία της μοντέρνας τεχνο-ζωής. Οι δύο αυτοί θεμοί πρέπει να ξερίζωσουν εάν η Ζωή, η ψελα και η ελεύθερη πρόκειται να ξαναντίξουν. Νομίζουμε ότι η μακρά νύχτα της αιχμαλωσίας και των διαψεύσεων αρχήζει να διαλύεται, καθώς οι τερδεστιες αντιράσεις του πολιτισμού αποκαλύπτονται πλέον πλήκτως. Σε τελική ανάλυση κανείς δε θα γνωτώσει τον απανθρωπισμό του ανθρώπου και τη διεμάστη του πλανητικού οικοσυστήματος. Πίστεύουμε πως ηρθε τη ώρα για ξεκαθάρισμα των δέσμων μας, για κριτική εκέψη και οραματισμό για έναν ποιοτικό μετασχηματισμό του ριζοσπαστικότερου, θεμελιωδέστερου είδους. Η ανάλυση και η πραγματική της αριστεράς είναι ανίσχυρης ενάντια στις πηγές αυτής της ιρισης. Σήτω τη παγιόδωμα γιορτή της πραγματικής εξέγερσης! Ας διαλύσουμε ολόκληρο το απαλγό φορτίο των διαχωρισμών και της ανθιστητικής. Το σύνθημα τούχου στο Παρίσι, το Μάιο του 1968. "Κάτω από το πεζοδρόμιο Βρίσκεται η παραλία!" μας καλύπτει απόλυτα.

JOHN ZERZAN

ΚΑΜΙΑ ΔΙΕΙΩΔΟΣ;

Με τον ερχομό της γεωργίας δόθηκε τέλος σε μια μακρά περίοδο της ανθρώπινης ύπαρξης, σε μεχάνιο βαθμό χαρακτηριζόμενη από ελάχιστη εργασία, μη-εκμετάλλευση της φύσης, αξιοσημείωτη αυτοκομία και ιστοτά των δύο φύλων και την απουσία οργανωμένης φύσης. Η γεωργία υφαρπάτει από τη γη περισσότερη οργανωμένη δημ απ' αυτήν που επιστρέφει και αποτελεί τη βάση της ατομικής ιδιοκτησίας. Η γεωργία περιφέρεται, ελέγχεται, εκμεταλλεύεται και εγκαθίσταται την ιεράρχια και τις έχιδρες. Η Chellis Glendinning (1994) περιέχραψε τη γεωργία ως το "πρωταρχικό τραύμα" που ρήμαζε του ανθρώπινου φυχιόμο, την κοινωνική. Έως και τη βιοβαριά.

Όμως, τη γεωργία / εξημέρωση δεν εμφανίστηκε ξαφνικά από το πουθενά, πριν 10.000 χρόνια. Κατά πτέρα πριν από αυτό το αποκορύφωμα, μιας πολύ αρχής ιστοθέτησης εκ μέρους της ανθρώπινης κοινότητας του καταμερισμού της εργασίας / εξειδίκευσης που ξεκίνησε χιλιάδες χρόνια πριν, περίπου 40.000 χρόνια. Η διαδικασία αυτή βρίσκεται πίσω απ' αυτό το οποίο οι Horkheimer και Adorno στο έργο τους

“Η διαδεικτική του Διαφωτισμού” όρισαν ως “εργαλείαν, λόγο”
 Μολονότι ο ανθρώπινος λόγος προβάλλεται ακόμη ως αναγνώστης
 προϋπόθεση για κάθε ελεύθερης “αντικείμενης” δεν είναι πια
 εύκολο να τον θεωρήσει κανεὶς ουδέτερο αξιών. Ο ανθρώπινος λόγος
 έχει για κάποια αδριάτικά παραμορφώθει. Οι συνέπετες ήταν και
 συνεχίζουν να είναι καταστρεπτικές. Ο λόγος έφερε να φύγουν
 την πραγματική μας ανθρώπινη φύση και ταυτόχρονα να ερμηνεύει το
 φυσικό κόσμο. Τώς αλλιώς να ερμηνεύει κανεὶς το γεγονός ότι η
 ανθρώπινη δράση έγινε πιάτον τόσο βλαπτική για τους Έβρους τους
 ανθρώπους κανούς επίσης και για όλα τα υπόλοιπα είλη της χώρας;
 Κάποιος παράγοντας είχε τότε αρχίσει να μας θέτει σε αισθητέμ
 τροχιά προτού η γεωργία, η ταξική διαστρωμάτωση, το Κράτος
 και ο βιομηχανισμός δεσμοθετήσουν την παθογένεια αυτού του
 παράγοντα.

Αυτή η ασθένεια του λόγου να εκλαμβάνει τον κόσμο ως ένα
 σύνολο εργαλείων, πόρων και μέσων συνιστά· ένα πρωτοφανές και
 ανεξέλεγκτο μέτρο κυριαρχίας. Όπως ακριβώς με την τεχνολογία,
 την ευεργκωση ή την υλοποίηση δηλαδή του εκάστοτε κυριαρχού
 λόγου, η “ουδετερότητα” του τελευταλου αποτέλεσμα εξαρχίσις ένα μήδο.
 Εντωμεταξύ, μας διδάσκουν να αποδεχόμαστε την κατάστασή μας.
 Όπως, κατά γενική ομολογία, υποστηρίζεται η: “δημιουργικότητα”
 είναι ουσιώδης πλευρά της “ανθρώπινης φύσης”.

Ο καταμερισμός της εργασίας προσδίδει πραγματική εξουσία
 σε κάποιους, την ίδια στρώμα που περιορίζει τη διανεύηση των υπολογίων
 να εκεφδουν ή να δράσουν ελεύθερα. Αυτό μπορεί να παρατηρηθεί
 όσο στην παραγωγή τέχνης, όσο και στην παραγωγή τεχνολογιών
 καινοτομιών. Η χαρακτηριστική εργασία μεμονωμένων μεχάνων
 καλλιτεχνών είναι έκδηλη στις πρώτες σημαντικότερες. Η εξελίκτευση
 στις χειρωνακτικές τέχνες αποτέλεσε απαραίτητο στοιχείο για τη μετέπειτα
 ανάπτυξη “πολύπλοκων” (δηλαδή κοινωνικά διαστρωματοποιημένων)
 κοινωνιών. Η υιοθέτηση καθορισμένων, πλειονερών προδιαγεγραμμένων
 ρόλων προσέταναν μια ποιοτική ρήση με τους πρανάρχαλους τρόπους
 κοινωνικής ευμβίωσης, σ' ένα απίστευτα μικρό χρονικό διάστημα.
 Έπειτα από δύο ή τρία εκατομμύρια χρόνια ένας εξισωτικός
 συλληκτικός (δηλαδή κυνηγο-τρόφοσυλλεκτικός) τρόπος ζήσης,
 μονάχα 10.000 χρόνια ήταν αρκετό για την απότομη πτώση
 σ' έναν πολιτισμένο τρόπο ζήσης. Έκτοτε, μια οποένα
 επιταχυνόμενη πορεία κοινωνικής και οικοδομικής εξόπλισης σε

κάθε θραύσης ιου.

Αξέσει να εμφανίσει στο εμείς αυτό, πόσο πήδηπες υπήρξε το βίωμα του πολιτισμού από τα πρώτα κιβλας επίδια του. Στο έργο της "Η Εξημέρωση του Μετάλλου" η K. Aslihan Yener (2000) κανει λόγο για την πολύπλοκη εισχετηση που χρειάστηκε να στηθεί στο εναρκτήριο επίδιο του πολιτισμού, την Πρώιμη Εποχή του Χαλκού. Τεριχράφει την αποτομημένη οργάνωση και διαχείριση της εξόρυξης και τής του κοσελτερου στην Ανατολική Σεκινώντας από το 8.000 π.Χ. Η αρχαιολογική εκπατάνη ανατίρροπτα αποβεινόνται την υπαρξη μόλιսεν, αποδέσσενται και διαρρέωνται σε μεγάλη έκταση, κανέως αρχαιότερος πολιτισμος ερήμων μεγάλες εκτάσεις της Μέσης Ανατολής.

Όπως έχουν τα πράγματα με τον πολιτισμό σήμερα, έτσι είχαν αντικαθεῖν. Η νούβελα του Russel Hoban (1980) "Ridley Walker", μας προσφέρει μια οξυδερκή αντίτυψη για τη θρησκία του πολιτισμού. Αυτό που κάποιοι αποκαλούν Πρόδοσο, ταυτίζεται από τον αρχηγό της Κυριαρχία:

"Εφαντες βουνειόποιοισα ότι η Κυριαρχία δεν εξαφανίστηκε. Υπήρξε και θα υπάρχει πάντα. Ήταν εκεί και προχωρούσε. Η Κυριαρχία θέλει να την προεχγγίσεις με Κυριαρχία. Η Κυριαρχία θέλει όπι είναι δυνατόν να ευηβελ, να ευηβελ. Η Κυριαρχία θέλει όλα τα πράγματα να κινηθούν προς τα εμπρός."

Η φύση του εχείου του πολιτισμού πάντα ζεκδιδάρη από την αρχή. Η εντατικοποίηση της κυριαρχίας, προϊόν της γεωργίας, υπήρξε σταθερή και εξασφαλισμένη. Είναι εντυπωσιακό ότι τα πρώτα μνημεία του ανθρώπινου είδους ευριπίπτουν χρονιά με τα πρώτη ίχνη εξημέρωσης (R. Bradley και Mither, 1988) Η σταθερή χραμμικότητα της καταστροφής του φυσικού κόσμου από τον πολιτισμό επανατούσε μόνο από ευπτώματα κοινωνικής αντοκαταστροφής με τη μορφή των πολέμων. Έτσι, λοιπόν, όταν φέρνουμε στο νου μας τη διαπίστωση του B.D. Smith (1995) ότι η εξημέρωση είναι "η δυνιούργια ενός νέου είδους φυτού τη ζωής", γίνεται πλειφανές, ότι η γενετική μηχανική και η κλινονοποίηση είναι κάθε άλλο παρά αλλόκοτες ανώμαλες του κανόνα.

Η αντίδεση με τις προηγουμένες χιλιάδες γενεές συλλεκτικού βίου είναι συγκλονιστική. Δεν υπάρχει πάντα καμία φιλονομία γύρω από το γεγονός ότι οι πρόγονοι μας έδεταν στο κέντρο της υπαρξης τους την ισοδιανομή της τροφής. Σ' ολόκληρη την ανθρωπολογική βιβλιογραφία, η ισοδιανομή της τροφής και ο

Εξισωτικός είναι συνάνυμος της διαδικτύου κοινωνικής οργάνωσης, αποτελούμενης κατά βάση από νομαδικές ομάδες πενίτα ή και ακόμη λιγότερων ατόμων. Ελλείψει διαφεροάδρησης ή πολιτικής πυχαιμίας, οι άνθρωποι έχαιραν λεχιρών εκφραστικών δεσμών, σε μια πρόσωπο με πρόσωπο μεταξύ τους κοινωνία και στενής φιλικής σχέσης με τη φύση.

Οι Hewlett και Lamb (2000) διερεύνησαν τα επίπεδα εμπιστοσύνης και συμπόνοιας σε μια νομαδική ομάδα τροφοδοτούμενων Ακα στην κεντρική Αφρική. Συμπέραναν ότι η φύση και η συναλληματική εγγύηση αναμετάξυ των εμπλικών και των παιδιών Ακα, είναι στενός συσχετισμένη με την καλοκάγιαν συμπεριφορά τους προς τον κόσμο. Αντιστρόφως, οι Ακα διερούν ότι η φύση είναι γενναιόδωρη και εξυπηρετική μάζε τους στις δύσκολες στιγμές, κάτι που οφείλεται στην προστασίαν σε μέρει, στους αναμετάξυ τους απεριόριστους δεσμούς. Ο Colin Turnbull διαπίστωσε μια σχεδόν πανομοιότυπη καταστασή στους Mbuti της Αφρικής, που αποδύνων χαρεγισμούς στην "Μπτέρα Δάρος, Μπτέρα Δάρος"

Η γεωργία είναι το ιδρυτικό πρότυπο για όλα τα συστήματα εξουσιασμού που ακολουθήσαν, ασφαλώς και του καπιταλισμού συμπεριλαμβανομένου, και της απαρχής της υποτέλειας της γυναικας. Οι πρωτότερες εγκαταστάσεις γεωργών αριθμούσαν "τετρακόσιους κατοίκους" (Mithen και άλλοι 2000). Γνωρίζουμε ότι η αύξηση του πληθυσμού δεν ήταν η αιτία απλά το αποτέλεσμα της γεωργίας. Αυτό μας υποδεικνύει μια βασική διαφορά του δημογραφικού προβλήματος. Φαίνεται πως οι οργανωμένες σε μια πραγματικά ανθρώπινη κλίμακα κοινωνίες έπεισαν όματα της πολύπλευρης κρίσης της εξημέρωσης. Ενδεχομένως, η λύση του προβλήματος του υπερπληθυσμού να βρίσκεται στην εκρίζωση της θεμελιώδους αυτιάς της αναμετάξυ μας αποξένωσης. Με την έλευση της εξημέρωσης η αναπαραγωγή δεν επιβραβεύεται πλέον μόνο οικονομικοί προσέφερε, επιπλέον, ένα είδος παρηγοριάς ή επανόρθωσης για όλα αυτά που έχει εξαλείψει ο πολιτισμός.

Εν μέσω πίέσεων από την ζεχνολογία και το ιεφάλαιο για μεγαλύτερη τυποποίηση και πειθαρχία, υποβαλλόμαστε καθημερινά σ' έναν ανεν προγουμένου κατακλυσμό σινόνων και άλλων αναταραστάσεων. Τα σύμβολα έχουν σε μεχάλο βαθμό παραμερίσει ο τιδόποτε πραγματικό και άμεσο, τόσο

στον καθημερινό κύκλο των διαπροσωπικών μας σχέσεων όσο και στον επιταχυνόμενο ρυθμό εξαφάνισης φυτών και ζώων. Αυτή η τάξη πραγμάτων είναι σε γενικές χρήσιμες αποδεκτή ως αναπόφευκτη ιδιαιτέρως μας και η παραδεσεχμένη σορτα υπαχορεύει διά τη παραγωγή συμβόλων συνιστά το πρώτευον, καθοριστικό χαρακτηριστικό στοιχείο του ανθρώπινου είδους. Μαθαίνουμε από πάλια ότι το σύνολο της ανθρώπινης συμπεριφοράς, ως και τη ίδια η κουλτούρα, βασίζονται στο χειρόγραφό συμβόλων αυτό. Είναι άλλωστε το χαρακτηριστικό εκείνο στοιχείο που μας ξεχωρίζει από τα ζώα.

Ταρ' όλα αυτά, μια προσέχτική ματιά στο είδος Homo στο πέρασμα εικατομμυρίων ετών θέτει σε αμφιβολία το αμείλικτο ή το "φυσικό" της κυριαρχίας των συμβόλων στη δική μας εποχή. Νέες ανακαλύψεις γίνονται πρωτοσέλιδα στις εφημερίδες με ολοένα και νέα συναντήσεις συχνότητα. Οι αρχαιολόγοι ανακαλύπτουν τώρα ότι περισσότερο και από ένα εικατομμύριο χρόνια πριν, οι ανθρώποι υπήρχαν τόσο ευφυείς όσο και εκείνες - παρά το γεγονός ότι οι πρωιμότερες ενδείξεις συμβολικών δραστηριοτήτων (ειδώλια, οπηλαιογραφίες, τεχνουργήματα ζελετουργιών, μέτρηση του χρόνου ή π.) δεν απαντώνται πάρα 40.000 περίπου χρόνια πριν. Οι ανθρώποι χρησιμοποιούσαν τη φωτιά για το μαζεύρεμα της τροφής τους 1,9 εικατομμύρια χρόνια πριν. Σεών κατασκεύαζαν και πλουτούσαν ποντοπόρα σκάφη τουλάχιστον 800.000 χρόνια πριν!

Οι ανθρώποι της εποχής εκείνης θα πρέπει να υπήρχαν αρκετά ευφυείς. Παρ' όλα αυτά, δεν αφήσαν, κανένα χειροπιαστό ίχνος συμβολικής, σκέψης παρά μονάχα πολύ αργότερα, στο διετοπά πρόσφρατο παρελθόν. Ταρομοίως, εάν καί οι πρόγονοί μας 1.000.000 χρόνια πριν κατείχαν το αναγνατο-I.Q. για να αναπτύξουν εξουσιοδοτικές μεταξύ τους σχέσεις και να καταστρέψουν παράλληλα τον γλαυκήτη, ευγκρατήσουν από το να προχωρήσαν δι' αυτά, μέχρι την έλευση της συμβολικής κουλτούρας. Υπερασπίστες του πολιτισμού διεξάγουν επίμερα μια συντονισμένη προσπάθεια να βρουν αποδείξεις για τη χρήση συμβόλων στο απώτατο παρελθόν, παράλληλα με τις ανεπιτυχείσεις προσπάθειες των τελευταίων δεκαετιών να εντοπίστούν αποδείξεις που θα ανέτρεπαν το νέο ανθρωπολογικό παράδειγμα της προ-αγροτικής αρμονίας και ευζωίας. Μέχρι επίμερα, οι έρευνες τους δεν έχουν αποδώσει καρπούς.

Υπάρχει ένα τεράστιο χρονικό χάσμα μεταξύ των πρώτων εμφανών δειγμάτων διανοητικών κλανοτήτων και των πρώτων εμφανών δειγμάτων ιδόποιου είδους συμβολικοποίησης. Αυτό το χρονικό χάσμα θέτει σε βοραρή αμφιερψήτηση την καταληπτότητα του ορισμού του ανθρώπου ως κατά κύριο λόγο παραχωρού συμβόλων. Η φανερή χρονική συνάφεια μεταξύ των απαρχών της αναπαράστασης από τη μία και των απαρχών της παθογένειας μας ως είδους από την άλλη, φαντάζει τώρα ακόμη πιο επιμαντική. Θεμελιώδη ερωτήματα ανακύπτουν πλέον αρκετά γενικά.

Εντά από αυτά τα ερωτήματα διερευνά τη φύση της αναπαράστασης. Ο Foucault υποστηρίζε ότι η αναπαράσταση ανέκαθεν είχε να κάνει με μία εξουσιαστική σχέση. Εν δεχομένων να μπορεί να γίνει μία συγχέτειη μεταξύ της κοινωνίας των αναπαραστάσεων και των ανισοτήτων σε επίπεδο εξουσιας που δημιουργήθηκαν όταν ο θερμός του καταμερίσμου της εργασίας έγινε κυριαρχος στη σφαλρά των ανθρώπινων δραστηριοτήτων. Κατά τον ίδιο τρόπο, είναι δύσκολο να αντιτηθείμε πώς μεγάλα κοινωνικά συστήματα δια μπορούνεν να είχαν υπόριζει χώρις τους συμβολισμούς κάθε είδους. Κατ' ελάχιστο, δείχνουν να είναι αδιαχώριστα.

Ο Jack Goody (1997) αναφέρεται γε «μία αινατάπαυστη πίεση που δέχονται οι ανθρώποι της εποχής εκείνης για να ανα-παραστηθούν τον κόσμο τους». Παράλληλα, όμως, με μία τένιση αναγνωρίσιμη οριζή για επικοινωνία, μήνως την ίδια ακριβώς στήχησε συμβαίνει κάτιο αριθτικό; Σ' όλες εκείνες τις γενετές που προηγήθηκαν του πολιτισμού, οι ανθρώποι έκαναν πάμπολλα πρόγματα με το μιαδό τους – συμπεριλαμβανομένου της επικοινωνίας – αλλά δεν κατέφυγαν στη δημιουργία συμβόλων για κανένα απ' όπα αυτά. Η ανα-παράσταση της πραγματικότητας περιλαμβάνει μια μετατόπιση. Είναι ιδειστό, οποκληρωμένο σύστημα, του οποίου η γλώσσα αποτέλεσε το πιο προφανές παράδειγμα και πιθανότατά το πρωταρχικό περιστατικό. Από τους, όμως, πηγάζει αυτή η βούληση για τη δημιουργία συστημάτων, την ονοματοδοσία και την αριθμηση; Από που προκύπτει αυτή η διάσταση, η οποία ταιριάζει υπόπτως όταν έλεγχε κανείς με την εργαλειακή λογική, με τον κατά βάση σκληρό κυριαρχικό της πύρηνα;

Η γλώσσα απεικονίζεται κατ' επανάληψη ως φυσικό και αναπόφευκτο συστατικό στοιχείο της εξελίξισης μας. Με τον ίδιο τρόπο όπως ο καταμερίσμος της εργασίας, οι τελετουργίες,

η εξημέρωση, η θρησκεία; Ολοκληρώστε τα βήματα της πράξου και καταλήξτε στο συμπέρασμα ότι το τέλος της βιόθεσαρας και η ολοκληρωτική αλλοτρίωση είναι κατά παρόμοιο τρόπο "φυσική" και "αναπόφεντα". Το πιεστικό ερώτημα είναι εδώ υπάρχει ή όχι κάποια διέξοδος έξω από αυτήν τη συμβολική τάξη πραγμάτων.

"Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος" – έτσι συγκαλείται για πρώτη φορά το βασίλειο των συμβόλων. Αφότου ακυρώθηκε η ελευθερία της Εδέρ, ο Αδάμ έδωσε σ' όλα τα ζώα ονόματα και τα ονόματα έφτασαν να καθορίσουν πλήρως τα ζώα.. Κατά τον ίδιο τρόπο, ο Πλάτωνας θεωρούσε ότι η λέξη κατασκευάζει το αντικείμενό της. Υπάρχει μια επιχρή γλωσσολογική συνάντεσης και από εκεί και έπειτα ένα ταξινομητικό πλαισίο επιβάλλεται σ' όλα τα φαινόμενα. Αυτή η ρύθμιση επιχειρεί να παραμερίσει το "πρωταρχικό αμάρτυρα" των γλώσσας, το διαχωρισμό των λόγου από του κόσμου, των λέξεων από τα πράγματα.

Αρκετές γλώσσες κάνουν την εμφανισή τους πλούσιες σε ρήματα. Παρ' όλα αυτά, καταστρέφονται σταδιακά από τον χυδαίο υπεριαλισμό του ουσιαστικού. Εξέλιξη ανάλογη της μεταεπορθής σ' έναν επιταχυνόμενα πραγμοποιημένο κόσμο, επικεντρωμένο περισσότερο σε αυτικέμενα και ετόχους παρά σε διαδικασίες. Κατ' αναλογία, ο ολογνωταρός νατουραλισμός των πρώτων βραχογραφιών δίνει τη θέση του αρχότερα σε μια εκπτωχευμένη στυλιστική αισθητική. Κατ' ετις δύο περιπτώσεις, η συμβολική επιβολή γλυκαλνεται από την υπόσχεση μιας

ζελοχιστρας λαμπρότητας. Παρ' όλα αυτά, σε κάθε περίπτωση, οι μακροπρόθεσμες συνέπειες είναι θανατηφόρες. Οι συμβολικοί τρόποι ζεινούν συδεχομένως με κάποια φρεσκάδα και ζωτικότητα, αλλά τελικά αποκαλύπτουν την πραγματική τους ένδεια, την εσωτερική τους λογική. Η έμφυτη οξεία αισθαντικότητα των νεοχνών ατροφεί σταθερά καινώς μεγαλώνουν και αναπτύγγονται αλληλεπιδρώντας με μια κουλτούρα συρβόλων που συνεχίζει να αποκτήζει και να μονοπωλεί τις περισσότερες εκφράσεις της Ιωνής μας. Μερικά απομεινάρια αδιαμεσολάβητου, αμέσου βιώματος συνεχίζουν να επιβιώνουν.

Η συνούσια, οι στενές φιλικές σχέσεις, η συγκατεύηση, Βίδηση στην άριστη φύση και η εμπειρία της γέννησης και του θανάτου ζυντνούν τις αισθήσεις και την ευφυΐα μας, κεντρίζοντας μας

μια πεντα ενός αευνήθιστου είδους. Λαχταρούμε κατ' τελείως διαφορετικό από τον πεντρό, τεχνητό κόσμο της αναπαράστασης, και την αθλια χημιά του.

Η επικοινωνία παραμένει ανακτή σ' όλα εκείνα τα αναζωογοντικά επινθρόνοστηματα που διαπερνούν μη-λειτικά τις παρέες των ανθρώπων. Ότις οι ανακατεμένες, χιλιομπλεγμένες και προκαθορισμένες διέξοδοι μπορούν να ξεπεραστούν, χιλιέ δεν μπορούμε να γίνουμε ικανοποιημένοι με δήπτη είναι διαθέσιμο. Καθώς τα επίπεδα πόνου, απώλειας και απονειλας ρυθμάτων αυξάνονται, το κυρλαρχο διατήρημα εφευρίσκει ολοένα και περισσότερο μη βιώσιμα φέματα.

Αναφερόμενος στην τηλεοπτικά, ο Sigmund Freud έχραψε στη "Νέα Σειρά των Παραδόσεων στην Ψυχανάλυση", "Κάποιος μπορεί να λάβει την οδηγηθεί στην υποφύλα όπι αυτή ήταν η πρωταρχική, αρχαιότητα μεθόδος επικοινωνίας." Τηςτός στον πολιτισμό ως το μεσούνι, ο Freud δε χάρηκε χιλιάδες την υποφύλα, αλλά έδειχνε να φοβάται την έκρηξη ζωής που συνόδευε τέτοιες αποδίτιτες καταστάσεις. Ο Laurens van der Post (*The Lost World of the Kalahari, 1958*) συσχέτισε από πρώτο χέρι ιδιαίτερα περιστατικά τηλεοπτικής επικοινωνίας τεραστίων αποστάσεων, στους ανθρώπους που συνδίσαμε να αποκαλούμε "Βουρμάνους." Οι M. Robers και Richard St. Barbe Baker, γράφοντας και αυτοί τη δικαιεία του 1950, υπήρξαν μάρτυρες τηλεοπτικών φαινομένων από μαγενεύς πληθυσμούς, πριν απολινεστούν απ' τον πολιτισμό. Αναφέρω όλα τα παραπάνω ει τάχει ως μια φευγαδέα ματία στην πραγματικότητα του μη-συμβολικού, ένα αίμερο βίωμα που αποτέλεσε πραγματικότητα μέχρι σχετικά πρόσφατα και το οποίο θα μπορούμε να αναβιώσει εν μέσω των ερειπίων της αναπαράστασης.

Γιώσει και τέχνη πρωτοεμφανίστηκαν, ίσως, συνενωμένες στις τελετουργίες, μια καιγοτούρια του πολιτισμού προορισμένη να χειρισθεί τον νεοαρχιθέντα διαχωρισμό μεταξύ των ανθρώπων και του κόσμου. Ο όρος "ανηγενός" χρησιμοποιείται συχνά απαρχιτικά ή ακόμη και υποτιμητικά, χιλιά να περιγράφει την αναζήτηση ότι μη-ανθρώπινα όντα, ίσως ακόμη και πράγματα κατοικούντας από "πνεύματα". Όπως ακριβώς ο όρος "αναρχιερός" αποτελεί μια μερική περιγραφή της αναρχίας, της διεξιδυτικής, δηλαδή, εκείνης κομμοανιτηψης ή υπαρξιακής συνθήκης που απορρίπτει την ιεραρχία, ο "ανηγενός" αποτυχαίνει να συλλαβθεί τη-

μεταμορφωτική ποιοτική δύναμη μιας από κοινού συμμερίζομενης συγαλεθόντης. Στην περίπτωση της αναρχίας, ενυπάρχει η συγαλεθόντη οτι η ιδετική συνύπαρξη των ανθρώπων προϋποθέτει την απόρριψη όλων των μορφών κυριαρχίας, συμπεριλαμβανομένου της αρχηγίας και της πολιτικής αντιπροσώπειας. Ο "ανιμισμός" αναφέρεται στην επέκταση αυτής ακριβώς της συγαλεθόντης στις υπόλοιπες μορφές γύνης αλλά και στους "άφυκους" κατοίκους αυτού του πλανήτη όπως τα βράχια, τα σύννεφα και τα ποτάμια. Το χερόντος οτι. Σεν υπάρχει καμία λίξη αναφερόμενη στον ανιμισμό ανάλογη της αναρχίας, αποτελεῖ δείχμα της μεχάνης απόστασης που μας χωρίζει από εκείνη τη συγαλεθόντη, στην παρούσα μιας καταστασης.

Η πρόσιγνη αναρχία διατελεύται κατηγορηματικά οτι η αναρχία πρέπει να αγκαλιάσει το σύνολο της κοινότητας των γύντων δυτων, και υπό αυτήν την έννοια να συντελέσει στην κατεύθυνση της αναγέννησης αυτής της ανιλανής.

Μήπως οι ανθρώποι έχασαν τη συνέβολη του ανηκείου στη γήινη κοινότητα των γύντων δυτων με την αφίξη της εξημέρωσης, του καταμερίεμοντης εργασίας και της γεωργίας; Η κατασκευή μνημείων και οι πρώτες θυγίες γύνων, αλλά και ανθρώπων, γεννούν να υποστηρίζουν αυτήν την υπόθεση. Χαρακηριστικά, ο αποδιοπομπαλος τράρος-θύμα αναγέται σε κύριο υπεύθυνο των συλλογικών δεινών, τη στιγμή που οι θεμελιακοί λόγοι για την απώλεια του κοινωνικού τιεδρατος περνούν γενειώς απαραίρητοι. Οι γελετουργίες περιλαμβάνουν "Τεράστια αποθέματα ενέργειας" (Knight in Dunbar, Knight και Power, 1999) είναι συνήθως εικωφάντιμες, διακεσομαρτυρίες σε πολλαπλά επίπεδα, συγαλεθηματικά φορτίμενες και πληθωρικές: συνιστώντας την καλύτερη απόδειξη του συγαλεθανόμενου από όλους βάθους της υποβόσκουβας κρίσης.

Η μεταρόπιση από τον ανιμισμό στις τελετουργίες σε δυναμεί με τη μετάβαση από τις μικρές, πρόσωπο με πρόσωπο νομαδικές ομάδες στις μεχάνες αριθμητικά πολύπλοκες κοινωνίες. Ο πολιτισμός παλπει τα πνίγια, με εξειδικευμένους επαγγελματίες να αναδιαμόρφωνται την ευθύνη για το βασιλείο του ιερού. Η λοχτάρα για εκείνο το αρχέγονο συγαλεθηματικού της γύνης με όλα τα γύντα δυτων και της ιδιότητας φίλιας με τους συρανθρώπους μας σεν μπορεί να καταπράγνεται με τελεστικές δραστηριότητες αναπτυγγόμενες μέσα σ' ένα ιεραρχικό κοινωνικό σύστημα. Αυτή η τάση κορυφώνεται στις διδαχές των υπερβατικών

θρησκειών, σύμφωνα με τις οποίες αφού το νόμιμα της Συνής δεν έχει, σε τίποτα να κάνει με την επίχεια ίδιη, πρέπει να αχιετρώσουμε τις ελπίδες μας σε μια επουράνια παραδείσια ανταμοιβή. Αυτή δεν είναι, όπως αναφέρθηκε προηγουμένως με τους Άκα και τους Μπούτι, συνανθρωπικά ενότητα με τη γη και όλους τους κατόλκους της, και μια αλιστρητή χάρας και υπαρξής πλήρους νοήματος, φαινεται να ευδοκιμούν σταυρούς ανθρωπίτων Σουν γε. Εξεγερτικές, πρόσωπο με πρόσωπο ομάδες.

Επιστρέφοντας στο γήτημα της γλώσσας, μια αρκετά διαβεδομένη κοινοτοπία είναι ότι η πραγματικότητα αποκαλύπτεται αναγνωστικά διαμέσου της γλώσσας – ότι κατ' ουσίαν η πραγματικότητα διαμεσολαβείται αποφασιστικά απ' τη γλώσσα. Ο μετα-μοντερνισμός λεχυροποιεί περαιτέρω αυτήν την ανιδημψη κατά δύο τρόπους. Επειδή η γλώσσα είναι κατά βάση ένα αυτοαναφορικό σύστημα δεν μπορεί να καμία περιπτώση να εμπεριέχει κάποιο νόμιμα. Επίσης δεν υπάρχει τίποτε άλλο πέρα από τη γλώσσα, κατ' αναλογία του διτί δεν υπάρχει τίποτε άλλο πέρα από τον πολιτισμό. Με άλλα λόγια, δεν μπορεί να υπάρξει διάφυγη από έναν κόσμο κυριαρχούμενο από τα παιχνίδια της γλώσσας (και της ενημέρωσης). Παρ' όλα αυτά, μαρτυρίες απ' την αρχαιολογία και την εθνογραφία καταδεικνύουν με τον πιο ξεκαθαρό τρόπο διτί οι ανθρώποι έζησαν χωρίς αναπαραστάσεις. Ακόμη πιο σημαντικά, τίποτα δεν μπορεί να αποκλείεται το ενδεχόμενο να ξαναζήσουν με τον ίδιο αυτό τρόπο – οροβούποτε, ένθερμα ή αν οι μετα-μοντερνιστές θύτας συμβιβασμένοι με την υπάρχουσα κατάσταση – θεωρούν διτί κάτι τέτοιο αποτέλεσμα σκέτη φαντασίαν.

Το ύστατο στάδιο της αναπαραστάσης είναι η σύγχρονη «κοινωνία του θεάματος», την οποία έχει περιγράψει τόσο Γιωντανάο Guy Debord. Σημερα, καταναλώνουμε την αναπαραστάση της Συνής, η Συνή έχει εισέλθει στο στάδιο, της απεικόνισης της, ως θέαμα.

Την ίδια στιγμή που η τεχνολογία παρέχει στο άτομο εικονική πραγματικότητα, το σύνορο των ηλεκτρονιών μέσων μαγικής ενημέρωσης δημιουργούν μια εικονική κοινότητα, μια προηγμένη ευημερική τάξη παντούκινης κατανάλωσης και ευσταλαγμένης ανημπορίας.

Το φύττο ισολογίσμού, δήμως, της κυριαρχηστηρίας πραγμάτων περιέχει ανάμεκτες προβλέψεις. Κατά πρώτο λόγο, η αντιπροσώπευση στο χώρο της πολιτικής συναντά το εκεπλήσσομό και την απάθεια.

Του κόσμου. Υπήρξε ποτέ τόση ανατάναυστη φλυάρια για τη δημοκρατία και ταυτόχρονα τύπο. Επδιχετο ενδιαφέρον γι' αυτήν; Το να αντιπροσωπεύεις άλλους ή το να επιτρέπεις σε άλλους να σε αντιπροσωπεύουν είναι μια υποθέση, μια ήττα τόσο σε όρους ευμβολικής κοιλούρας όσο και σε όρους εξουσίας.

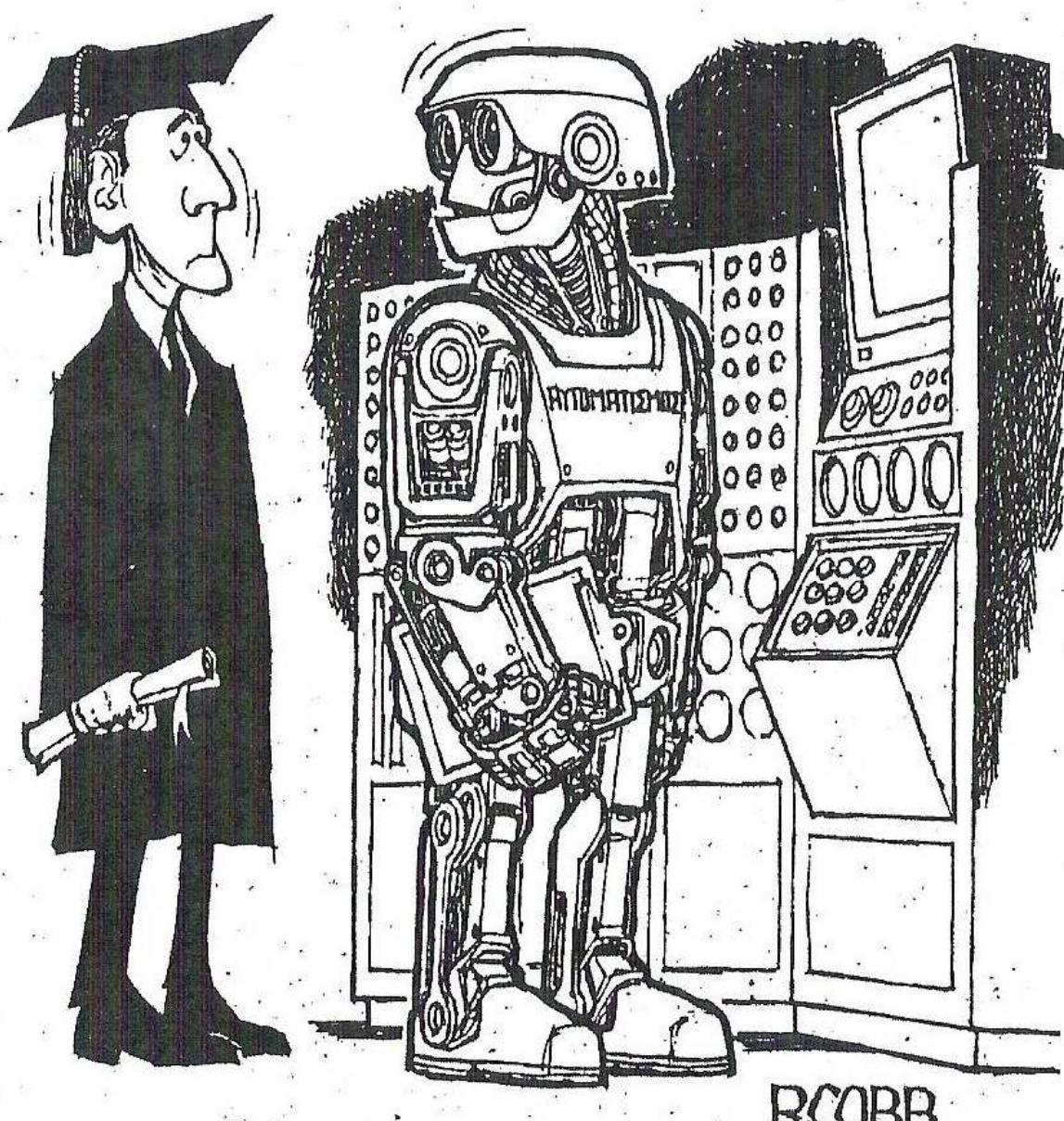
Η δημοκρατία είναι φυσικά μια μορφή διακυβέρνησης. Οι διασώτες της αναρχίας θα πρέπει να το γνωρίζουν αυτό, κατόπιν οι αριστεροί. Σεν έχουν καφιά ένταση για την υπαρξην κυβερνητικής δομής. Οι αναρχο-ευνθυμιαλιστές και άλλοι κλασικοί αναρχικοί αποτυγχάνουν να αμφιεβηθούν κάποιους. Κεφαλαίωδους επραστές θεούς, όπως ο καταμερισμός της ερχασίας, η εξημέρωση, η κυριαρχία πάνω στη φύση, η Πρόβοδος, η τεχνολογική κοινωνία κλπ.

Παίρνοντας ένα ακόμη αντεπαντία από το μυθιστόρημα "Riddley Walker", ως αντίδοτο στα παραπάνω: "Ενιώθα κάτι να μεγαλώνει μέσα μου. Ήταν σαν να με πλημμύριζε μια πράσινη θαλάσσα. Έλεγχε, ΑΦΗΣΕ, ΤΟ ΝΑ ΦΥΓΕΙ. Έλεγχε, ΑΦΗΣΟΥ. Έλεγχε, Η ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ, ΕΙΝΑΙ ΚΑΘΟΛΟΥ ΕΞΟΥΣΙΑ?" Η καρδιά της αναρχίας.

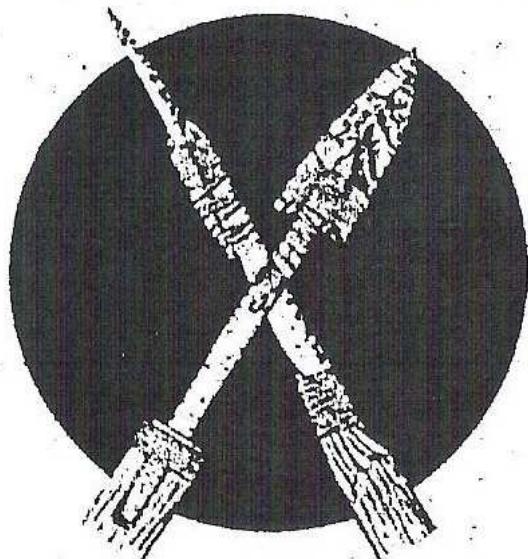
Ο Heidegger στο βιβλίο του "Discourse on Thinking", σύμφωνα με τη μα διαδίδειν "ανοικτότητα στο μυστήριο" υπόσχεται "μια νέα φάση πάνω στην οποία μπορούμε να σταθούμε και να αντέξουμε τους σεχνολογικοποιημένο κόσμο μας χωρίς να διατίνευσεμούμε". Είναι αυτή-εξουσιαγαγτικός, όμως, προσανατολισμός σεν περιλαμβάνει αυτή την παραπτική στάση, της αλλαγής δηλαδή μόνο της συνελδυότητάς μας. Αντιθέτως, η τεχνολογία και ο συνένοχος της ο πολιτισμός, πρέπει να αντιμετωπίστούν με μια αποφασιστική αυτονομία και άριστη που να κοιτάζουν σ' όλο το έπος της ανθρώπινης παρουσίας και να απορρίπτουν όλες τις διαστάσεις της αιχμαλωσίας και της καταστροφής.

Ω... ΔΕΝ ΤΟ 'ΜΑΒΕΣ;
Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ
ΤΕΛΕΙΩΣΕ... ΝΙΚΗΣΑΜΕ...

ΓΙΑΤΙ ΠΡΩΤΟΓΟΝΙΣΜΟΣ;

Ο βιογράφος του Guy Debord, Anselm Jappe, προσπάθησε να ανανικήσει στο σύγχρονο γρίφο γιατί “Οι ευέπειες της ανθρώπινης δράσης είναι τόσο επιβλαβεῖς ότι την ανθρωπότητα,” θυμίζοντας ένα ερώτημα που τέθηκε πριν 50 περίπου χρόνια: “Τι ενέβη με την υπόθεση μιας γυνής πλήρους νοήματος την οποία η κυριαρχία πάνω στη φύση υποτίθεται όπως μια προσέφερε;” Η γενικευ-

μένη ικανη επιδεινώνεται ταχύτατα σ' όλες τις σφαίρες της γυνής. Στο επίπεδο της βιοδιαρροής, η κατάσταση είναι σε τέτοιο βαθμό γυνωτή, ώστε κάθε αναφορά σ' αυτήν ηδα φάνταζε φοβερό ιοινότητα, εάν δεν ήταν διατυχώς τόσο τρομαχτική: αυξανόμενοι ρυθμοί εξαφανίσεων φυτικών και γυνικών είδων, επεκτενόμενες νεαρές γυνείς στους ακεδανούς, τρύπα του δύοντος, καταστροφή των τροπικών δασών βροχής, φανόμενο του φερμοκηπίου, εκτεταμένη μόλυνση του αέρα, του νερού και της γης με δηλητήρια...

Μια φρικιαστική σύνδεση με τον κόσμο των ανθρώπων είναι η πλατιά δαδεδούμενη μόλυνση των ιδάτων από τα ευρέως χρησιμοποιούμενα φάρμακα. Στην περίπτωση αυτή, η καταστροφή προκαλείται από τη μαζική αλλοτρίωση, που κρύβεται πίσω από την κατανάλωση κάθε είδους φαρμάκων. Στις Η.Π.Α. η παχυσαρκία σκοτώνει ολοένα και περισσότερους, ενώ εκατομμύρια πάσχουν από κατάψιψη σοβαρής μορφής και/ή φοβίες. Πάραπονται συχνά γενιταλιατρικά πολλαπλών ανθρωποτονιών σε επίτια, εχοντα και χώρους εργασίας, την ίδια στιγμή που τα προστατικά αυτονομούς στους νέους έχουν τριπλασιαστεί τις τελευταίες δεκαετίες.

Fibromyalgia, σύνδρομο χρόνιας κόπωσης και άλλες “ανιγματικές” ψυχοβιοματικές αρρώστιες έχουν πολλαπλασιαστεί, συναχωρίζομενες την εμφάνιση νέων αρρώστιων όπως τις οποίες μιας είναι γυνωτή η βιολογική τους προέλευση: Έμπολα, πυρετός Lassa, AIDS, η νόσος

των λεζεωνάριων. Η ανταπότητα του τεχνολογικού επέχου γίνεται περίγελος από την επιανεμφάνιση της αυθεντικής πάσιν στα αντιβιοτικά φυματίωσης, αλλά και της ελονοσίας, για να μην αναφερθεί κανεὶς σε ζεστάκια του E-coli, της Νόσου των Τρέλων Αγελάδων, του Ιού του Δυτικού Νείλου, κλπ. Οργή που μετά βλασ ανωθείται; αλλοτριαίς ιεροτηταίς, διάλρωση της πίστης στους θεούς, υψηλή επιπεδα στρες ευνεισφέρουν όλα μαζί. σ' αυτό που περιστρέφεται από τον Claude Karnoouhi ως "το σποένα και μεχανύτερο κατάσμα του κοινωνικού σώματος?"

Η επικερυκή πραγματικότητα καταδεικνύει την ανεπάρκεια των προσφατων διαγνώσεων· και τη γενικευμένη υποχώρηση από κάθε κοινωνικοαπελευθερωτικό όραμα. Οτιδήποτε γινντανό έχει απομείνει πάνω σ' αυτὸν τον πλανήτη εξολοθρεύεται. Πώς βρίσκεται η ερπεριστατωμένη εκείνη ανάλυση που θα μπορούσε να ανταποκριθεί στην έρχατη υποβάθμιση της ανθρώπινης ουσίας και στο εύθραυστο του πλανητικού οικοσυστήματος; Μήπως, τελικά, αυτό που απέμεινε είναι ένα αποκληρωτικό πλέγμα εκπτώχευσης και απώλειας; Η ίριση είναι διδύμη και ταυτόχρονα πτωσιφανής σε κάθε επίπεδο. Οπως τέλικη από τον Ulrich Beck: "οι ανθρώποι έχουν γεννιηθεί να ακριβεύντονται στην ψευτερικότητα... οι βασικές της υποδέσεις έχουν αρχίσει να κλανούνται. Αρκετοί ανθρώποι είναι εξορχισμένοι με τον υπερβιομηχανισμό που μοιάζει σποένα και περισσότερο με πύργο από τραπουλόχαρτα." Η ανθρώπινη κατάσταση γίνεται σποένα επιεργαλέστερη και περισσότερο τρωτή σε επικλινδυνά χαοτικές καταστάσεις, όσο περισσότερο απομακρύνομαστε από τη φύση, και όλα αυτά μάλιστα σε ηλήρη ανύθεση με τους λεχυρισμούς της κυριαρχίας ιδεολογίας της προόδου· και της ανάπτυξης. Απ' αυτήν την απογοήτευση προέρχεται η διογκουμένη αλεθητική ότι χρειαζόμαστε επιειχόντως κάτι διαφορετικό. Η πρόκληση απαντάται σε τέτοιο βάθος που σχεδόν ολοκληρωτικά υπεκφεύγεται. Για να προχωρήσουμε πέρα από την ανέλπιδη δυσπραγία και την κατάρρευση της πίστης στις δυνατότητες της κοινωνίας, η προοπτική της ανάλυσης μας πρέπει να μεταστραφεί ρίζικα. Κάτι τέτοιο θα περιλαμβανει· για αρχή, την άρνηση του Φουκωϊκού· ευμπεράσματος ότι οι ανθρώπινες σχέσεις είναι αναπόδραστα τεχνολογικοποιημένες. Καθώς τέλικη από τον Voegelin "Ο θάνατος του πνεύματος είναι το τίμημα της προόδου." Εδν όμως η πρόδοσ του μηδενισμού είναι πτωμομοίστηπη με το μηδενισμό της προόδου, από που για

προέλθει η ρήξη; Τις μπορεί κανείς να έρθει σε θεμελιακή ρήξη με την πρόσδοτη, την τεχνολογία και τη νεωτερικότητα; Μα γρήγορη ματία στις τελευταίες μόδες του ακαδημαϊκού κόσμου μας δείχνει οικριώς την περιοχή εκείνη όπου δεν προκειται να ανακαλύψουμε μια τέτοια προοπτική.

Η διατύπωση του Fredric Jameson μας εισάγει στο θέμα: «Μεταμοντερνισμός είναι αυτό που απομένει, αφότου η διαδικασία του εκευρυχρονισμού έχει πάθηρει εκστρατείας και η φύση αποτελεί πλα παρελθόν» Ο μεταμοντερνισμός είναι η αντανακλαση ενός πλανήτας και αντιβραβευτικής, ένα νερό βούλανσ και ευφυές, συμβιβασμένο με τις δύσκρονες ακραίες μορφές αναζήνωσης και καταστρεπτικότητας. Για τους μεταμοντερνιστές δεν μπορεί να υπάρξει αντίσταση. Στο κάτω-κάτω τη πραγματικότητα είναι τόσο ανάκτη, πολύπλοκη, θολή, αενάντως μεταβαλλόμενη· καλ οι αντίθετες δεν είναι τίποτε άλλο παρά φευδείς διαδικτίντες. Κινή νοήματος, ακατάλληπτη χλώρεα και συνεχής αποφυγή βασικών θεμάτων, δυγκώσεως υπερβαλνουν υποτίθεται τους παραγματισμένους διόγκους. Στο καταναλωτικό βασίδειο της ελευθερίας. «Έ αυτόν του σύνθετο ιστό, όπου οι τεχνολογίες εξαπλώνονται και αποτελούν προϊόντα της επιλογής μας,» οι μεταμοντερνιστές δε βλέπουν τίποτα που να πηγαίνει στραβά. Η εμμονή στη φανομενικότητα (άλλωστε, το βάθος δινών επίσης το παρόν και η αμεβότητα· δεν είναι παρά μερικές ακόμη πλάνες σύμφωνα με το φιλοσοφικό ρέμα του μεταμοντερνισμού), η αποφυγή ενοποιητικών· ερμηνευτικών σχημάτων· και έρευνας των απαρχών του ανθρώπινου είδους, η έλλειψη ενδιαφέροντος για μεθοδική εργασία και επιχειρηματολογία, και η έμφαση στα αποτελέσματα και την καινοτομία, βρίσκουν την έκφρασή τους στη μεταμοντέρνα κουλτούρα· σε μεγάλο βαθμό. Αυτές οι στάσεις και έμμετεροφορές εξαπλώνονται παντού, ταυτόχρονα, με την άκρη της αποδοχής της τεχνολογίας. Την ίδια στιγμή, υπάρχουν ενδείξεις, ότι αυτές οι επιπόλαιες προτάσεις για την παραγωγή συλλογισμών ενδεχομένως να χάνουν τη θελητικότητά τους. Ένα αντίδοτο για τη μετα-μοντέρνα υποτέθεια στην κυριαρχητική πραγματικότητα είναι πάντα διαθέσιμο, σε μεγάλο βαθμό χάρη σ' αυτό που έγινε γνωστό ως κίνημα ενάρτια στην πλαγκοσμιοποίηση.

Ο Lyotard, που κάποτε πίστευε στις δινατότητες μιας ζεχνολογικοποιημένης ύπαρξης, σήμερα, γράφει για την απειλητική

εμφάνιση μιας νέας ολοκληρωτικού και εργαλειακού τύπου σκλαβίδας πρωτότερα, είχε καταδεξεί την απώλεια της ευχήλησης ως ευεπιτακτικό στοιχείο της μεταμοντέρνας ευρωπαϊκής. Τότε πρόσφατα, δημιώς, απέδωσε αυτήν ακριβώς την απώλεια στην πολιτική των ζεχνο-επιβιτηρών. Σα καταρένοι αίτομα είναι μέρος απλώς της ευνολικής εικόνας, η οποίας ο Lyotard απεικονίζει την αυξανόμενη παθολογικής επιβράσσεις της εργαλειοποίησης του ανθρώπινου πόρου. Αντίθετα, από τον Jürgen Habermas, η κυριαρχία αυτή του εργαλειακού λόγου δεν αμφιεβητείται σε κανένα ουσιώδες επίπεδο από την "επικοινωνιακή δράση". Αναφερόμενος, στην παρακόμια επίκειται της αστικοποίησης, ο Lyotard διαπίστωνται: "Οι μεγαλου-πόδεις έχουν γίνει πλέον μη-κατοικίσιμοι τόποι. Στην πραγματικότητα απλώς στεγαζόμαστε σε αυτές." Επιπλέον, "με τη Μέγα-Πόλη, αυτό που αποκαλούμε Διτικός πολιτισμός πραγματώνει και διαδίδει το μηδενισμό του. Με άλλα λόγια, το αναπτυξιανό του μοντέλο." Έν σούλιοις, ενδεχομένως να υπάρχει κάποια οδός διαφυγής από το μετα-μοντέρνο αδιέξοδο, του ηλίθιστον για κάποιους.

Όσοι είναι παχιδευμένοι ακόμη στο χώρο της Αριστεράς έχουν μια αρκετά διαφορετική καπρονομιά αποτυχίας να εγκαταλείψουν. Μια καπρονομία, η οποία ενδιαφέρεται απλώς για μια πολιτισμική αναγέννηση. Έχοντας χάσει την υπόστηψή της ως μια αληθινή εναλλακτική πρόταση και ευρεικόμενη σε παρανυπή, η προαναφερθείσα προοπτική είναι ανάγκη να παραμεριστεί. Επειδή, αυτοπροσδιορίζομενοι ως μαχητικοί κομμουνιστές, οι Michael Hardt και Antonio Negri δεν έχουν την παραμικρή αίσιότητα της περιβάλλοντος κρίσης. Συνεχίζουν να αναζητούν "εναλλακτικές λύσεις στα πλαίσια της νεωτεριότητας". Εντοπίζοντας ως κύριες συνάρτηση πίσω από την κομμουνιστική τους επανάσταση "τις νέες παραγωγικές τεχνικές και τη συγκέντρωση του παραγωγικού εργατικού δυναμικού στους πλαστικό και ρευστό τομέα των σύγχρονων επικοινωνιακών, βιολογικών και μηχανικών τεχνολογιών." Η αριστερείτερη ανάγκη αγκιστρώνεται εφικτά από τις κεντρικές θρησκείες του παραγωγιστικού Μαρξισμού, αγνοώντας την ολοένα και πιο σύνθετη ομοχενοποιητική και καταστροφική γεννολογία. Δεν είναι απορίας ότι που α. Hardt και Negri αδινατούν να αντιτίθεσσούν την κονιορτοποίηση των ιθαγενικών τρόπων ζωής, και του φυσικού κόσμου ή τη σταθερή παγκόσμιας κατάκαταντεταλα για τον ολοκληρωτικό απανθρωπισμό του ανθρώπου.

Ο Karmouhi θέωρε τεράτωδες το να πιστέψουμε "ότι η πρόδοση ευνόεταται στον σποκληπρωτικό έλεγχο του χειρετικού αποθέματος δίλων των Σωντανών οργανισμών." Κάπι τέτοιο θα γεογυναμούσε με μια ανελευθερία "που ακόμη και ο πιο αιματοβαμμένοι σποκληπρωτικοί του 20ου αιώνας ήταν ανικανοί να επιτύχουν." Οι Hardt και Negri δε θεωρούνται στην προοπτική ενός τέτοιου έλεγχου αφού δεν αμφισβητούν άυτες τις βασικές του προϋποθέσεις, άυτε τη δυναμική του. Τι ειρωνεύεται, οι μαχητές της Αυτοκρατορίας να στέκονται εκτελεψμένοι. Όσον αφορά την από μέρους τους έλλειψη κατανόησης για την αναμενόμενη τροχιά της νεωτερικότητας, μπροστά δεν είναι στοχαστή, που τοποθετείται στο αντίθετο δικρό του πολιτικού φάσματος, του Oswald Spengler. Η "Παρακράτηση Δύνης" αποτελεί ένα αριστούργημα στον τομέα της παχιόσμιας ιστοριογραφίας. Η σύλληψη του Spengler για την επόμενη πορεία του Δυτικού Πολιτισμού είναι απλεύτερης αξίας όσον αφορά τις προβλέψεις της. Ιδιαίτερως σχετικές με το θέμα μας είναι οι αποφάνεις του Spengler που έχουν να κάνουν με την τεχνολογική ανάπτυξη και τις κοινωνικές, πολιτισμικές και περιβαλλοντικές της επιδράσεις. Συνελογιστούμενες δημιουργίες δημιουργίες στην δυναμική; Η Προκυψείση (Φασιστική) φύση του διεθνοποιημένου πολιτισμού πραγματώνεται πλήρως στην αυτοκαταστροφή "Εξέλιξη" μιας μαζικής κοινωνίας και μιας ισόδυναμης ολέθριας μοντέρνας τεχνολογίας. Η καθυπόταξη της φύσης οδηγεί αναπόδραστα στην καταστροφή της, αλλά και στην καταστροφή του ίδιου του πολιτισμού. "Ένας τεχνητός κόσμος διαποτίζεται και δηλητηριάζεται στιβάπιτε φυσικό. Ο ίδιος ο πολιτισμός έχει μετατραπεί σε μηχανή που λειτουργεί σε προσπαθεία να λειτουργεί συνεχώς με μηχανικούς όρους." Ο πολιτισμένος Άνθρωπος είναι "ένας μικρόφυχος δημιουργός ενάντια στη φύση." "... Αυτός ο επαναστάτως του φυσικού κόσμου εκλαβώθηκε από τα δημιουργήματά του. Ο πολιτισμός, αυτό το αιφροίσμα των τεχνητών, αυτονομημένων μορφών "Σωντής" εξελίσσεται σ' ένα κλειδαριπαραμένο κλουβί..."

Μολονότι, ο Marx αντικριζεί το βιομηχανικό πολιτισμό ως μια περίπτωση ενεργητικού λόγου και ως ένα διαρκές επίτευγμα, ο Spengler τον ευνέλιαζε ως θεμελιώδως αιώνιβατο, με το φυσικό του περιβάλλον, και επομένως αυτοκτονικά παροδιό. "Ο Αναπτυχμένος Άνθρωπος αποτελεί μια τραγωδία. Ταυτόχρονα με τους τάφους του έγκαταλείπεται πάνω στη γη ερημώτοπος και πεδία μαχών. Ο πολιτισμένος άνθρωπος έχει παρασύρει στην παρακράτηση του φυτά και Σώντα, θάλασσες και βουνά.

Έχει χρηματίσει το πρόσωπο του κόσμου με αίμα, το έχει παραμορφώσει, το έχει βανατέψει." Ο Spengler ευνεώντος είπε "η πορεία αυτής της τεχνικής ταχύτατα προβεγγάλει το αναπόφευκτό τέλος της."

Ο Theodor Adorno συμφωνεί με οριεμένα ευμπερδίκια του Spengler: "Αυτό που μπορεί να αντιπαρατεθεί στην παρακή της Δύσης δεν είναι ήταν αναστημένος πολιτισμός, αλλά η αυτοπά που σιωπήρα εμπεριέχεται στο ενδεχόμενο της παρακυής του." Η "Διαλεκτική του Διαφωτισμού" των Adorno και Horkheimer προτίθεται μια κριτική του πολιτισμού εστιαζόμενη στην επίδυνα του Οδυσσέα να προσπαθεί Blaues να απωλύσει το ερωτικό τραχύδι των Σειρήνων. Η κεντρική θέση του Blaules, είναι ότι: "η ιστορία του πολιτισμού είναι..., η ιστορία της απάρνησης." Εάν δεν υπάρχει καμία διέξοδος από αυτήν την τόσο γνωστή κατάσταση, τί αλλο απομένει να πούμε; Ο Herbert Marcuse στο έργο του "Ερως και Πολιτισμός" επιχείρησε να εκταχραφήσει μια οδό διαφυγής προσπαθώντας να, αποσυνδέει του πολιτισμού από την νεωτερικότητα. Μπορούμε, σύμφωνα πάντα με τον Marcuse, να διατηρήσουμε τα "οφέλη" της νεωτερικότητας, εποχεύοντας σ' είναι "μη-καταπλεγτικό" πολιτισμό. Μπορούμε να καταρρίψουμε την "πλεονάζουσα καταπλεγή". Άριστη, η ίδια η καταπλεγή είναι απαραίτητη. Από τη στήχη του η νεωτερικότητα βασίζεται στην παραγωγή, η ίδια ήταν καταπλεγτικός θερμός, ο επαναπροσδιορισμός της έργασιας ως ελεύθερου παχνιδιού μπορεί να διασώσει τόσο τη νεωτερικότητα όσο και του πολιτισμού. Αυτή είναι μια απλήση, εάν όχι απεγνωμένη υπεράσπιση του πολιτισμού. Ο Marcuse αποτυχήσει να αντικρούσει τον ιεχυρισμό του Freud, ότι ο πολιτισμός δεν είναι επιδεικτικός μεταρρυθμίσεων.

Ο Freud υποστηρίζει ότι ήταν μη-καταπλεγτικός πολιτισμός είναι αδιανόητος, αφού θεμέλιο του πολιτισμού είναι η απαγόρευση της εντικτιώδους ελευθερίας και του έρωτα (eros). Προκειμένου να αναπτυχθεί η έργασια και ο πολιτισμός, η απαγόρευση αυτή πρέπει να επιβληθεί σε μόνιμη βάση. Από τη στήχη όμως, που αυτού του είδους η καταπλεγή, αλλά και η ανάγκη συνέχος επιβολής της, αποτελείται απαραίτητος όρος για τη συνέχιση του πολιτισμού, η χειρίκευση του φα προκατέβει χειρισμένη νεύρωση. Ως συνετής αετός, ο Freud σκιαγόργησε τους θερμούς του πολιτισμού και της έργασιας, επι τη βάσει στην οποία αναγκαῖοι καθώς καθίστουν

τους ανθρώπους. Κανούσ να επιβιώσουν γ' έναν εχθρικό πλανήτη.
 «Η κυριότερη λειτουργία του πολιτισμού, ο πραγματισμός λόγος υπαρξής του, έλαν να μας προστατέψει από τη φύση.» Επίσης:
 «Τόσο αχάριστο και ποντόφιδαρμό θα ήταν από μεριάς μας,
 εάν ύστερα από δύο αυτά αγωνιζόμασταν για την κατάργηση του πολιτισμού! Αυτό που θα απέμενε τότε θα ήταν η φύση μή τάξη
 πραγμάτων, και κατ' έτοιο θα ήταν αρκετά ειλικρό για να το αντέχουμε» Τι θανάτατα, η μεχρότερη υποστηρικτική βάση του πολιτισμού, έλαν ο χαρακτηρισμός της προ-πολιτισμικής φύσης
 καταστάσης του ανθρώπου από τον Hobbes ως «πρόστυχη, βάρβαρη
 και βύντομη.» Ο Freud σίγουρα προσυπέχράφε αυτήν την ειδονά,
 όπως έκαναν αλληλως οι Adorno και Horkheimer.

Από τα μέσα της δεκαετίας του '60, σημειώθηκε μια αλλαγή στον τρόπο που οι ανθρωπολόγοι αντιλαμβάνονται την προϊστορία. Βασισμένη σ' ένα ευρηταρικό σώμα αρχαιολογικών και εθνογραφιών ερευνών, η δεσπόζουσα τότε στην ανθρωπολογία έχει εξηγαπείψει τη Χομποτιανή υπόθεση. Η ίων προ τη εκτός πολιτισμού ορίζεται πλέον ειδικά ως εκείνο το είδος κοινωνικής υπαρξής που προηγήθηκε της εξημέρωσης, ζώων και φυτών. Συγκεντρώνονται ορισμένα και περισσότερα στοιχεία που αποδεικνύουν ότι πρωτότερα της Νεολιθικής μεταβασης από ένα ευπλεκτικό σε ευπλεκτικό-κυνηγετικό τρόπο ύπαρξης σ' ένα γεωργικό τρόπο διαβίωσης, οι περισσότεροι ανθρώποι είχαν αρχικό επεύθερο χρόνο, εμμαντική αυτονομία κι ιεροτικά μεταξύ των δύο φύλων, ένα ίδιος εξισωτισμός και ιεροδιανομής της τροφής και καθόλου οργανωμένη βία. Οι αρχαιολόγοι αποκαλύπτουν εινεχώς παραβείχματα ανθρώπων της παλαιολιθικής που διήγαγαν σε μεγάλο βαθμό ειρηνικές, εξισωτικές και υγιεινές ζωές, για περίπου δύο εκατομμύρια χρόνια. Η χρήση της φωτιάς για το μαζεύμα βοδιών 1,9 εκατ. χρόνια πριν, και τα γαϊδιά και κρινών αποδέσων στη Θάλασσα 300.000 χρόνια πριν, έίναι δύο μονάχα μαρτυρίες ανάμεσα σε τόσες αόποτες που καταδεικνύουν μια ευφυΐα ιερούταρη των σύγχρονών ανθρώπων.

Η γενετική μηχανική και η επικείμενη ανθρωπιτική λιανοποίηση είναι απόλιτος ο πιο πρόσφατες ειδηπλώσεις μεας δυναμικής επέρχου και κυριαρχίας πάνω στη φύση, που τέθηκε σε κύριη 10.000 χρόνια πριν, όταν οι πρόγονοι μας ξεκίνησαν να εξημερώνουν ζώα, και φυτά. Στις 400 γενεές που μεσολάβησαν από τότε μέχρι επιμέρα, ολόκληρος ο φυσικός κόσμος έχει απολινετεί.

μέχρι τα βαθύτερα στρώματά του, παραπληνά με μια σειρά επίσημων που ολοένα και πιο ολοκληρωτικά έχουν επιβεβαίησει στο κοινωνικό πεδίο. Σήμερα, η πόρεια αυτή μπορεί να γίνεται αντιληπτή όχι τις πραγματικές της διαστάσεις: μια μετάβαση που αναπόφευκτα έφερε την ολική καταστροφή, που δεν ήταν σήμερα σε καμία περίπτωση αναγκαῖα. Έχει τεράστια σημασία το γεγονός ότι αρχαιολογικές αναφορές από ολόκληρο τον πλανήτη αποδεικνύουν ότι αριστές ανθρώπινες ομάδες πειραματίστηκαν αρχικά με τη γεωργία και/ή την κτηνοτροφία και αργότερα τις εγκαταλείψαν, καταφεύγοντας στο περισσότερο αρ্থιστες συλλεκτικές και κυνηγετικές στρατηγικές επιβίωσης. Άλλες ομάδες αρνήθηκαν όχι γενές και γενές να υιοθετήσουν τις πρακτικές εξημέρωσης των δελτονιών τους πρωτότυρων.

Είναι ακριβώς έδω που μια εναλλακτική κοσμοαντίληψη, αυτή του πρωτοχονικού, έχει αρχίσει να αναδύεται. Η αδιαπά σπεκτενόμενη τεκμηρίωση της ανθρώπινης προϊστορίας ως μια αριστα μακρά περίοδος, πατά μέχρι μέρος μη-απλοτριωμένων. Τώρις στέκεται ότι απόλυτη ανάθεση με τις ολοένα και πιο πλήρεις αποτυχίες μιας χωρίς στηρίζομενα νεωτερικότητας. Στο πλαίσιο των απόφευκτων του, όχι τα όρια του έργου του Habermas, ο Joel Whitebook έγραψε: "Το Εύρος και το Βάρος της κοινωνικής και οικολογικής κρίσης είναι τόσο τεράστια, που ενδεχόμενα τίποτε λιγότερο από μια κομμοϊστορική αλλαγή των κοσμοαντίληψών μας δε θα επαρνούσε όχι να αντιπαρατεθεί μαζί τους."

Ο Καστοριάδης είχε συμπεράνει ότι ήταν ριζοεπαστικός κοινωνικός μετασχηματισμός όταν "χριαστεί να εξαπολύγεται στην ίδεα στον καταμερισμό της εργασίας επί της μέχρι σήμερα γνωστές μορφές του." Ο καταμερισμός της εργασίας, αναδυόμενος με πολύ αργούς ρυθμούς κατά τη διάρκεια ολόκληρης της προϊστορίας, αποτέλεσε το θεμέλιο της εξημέρωσης, ενώ συνεχίζεται να καθοδηγεί την σεντονολογική επιβολή. Η πρόκληση των καιρών μας είναι να αποδείξουμε θαύματά την ίδεα του George Grant ότι αυτός είναι ήταν κόσμος, όπου μονάχα η καταστροφή μπορεί να επιβραδύνει την εκδίπλωση των τεχνολογιών δυνατοτήτων. Απεναντίας, χρέιαζεται να πραγματώσουμε την κρίση του Karnooh ότι η επανάσταση μπορεί να επαναπροσδιορίστει μονάχα ενάντια στην πρόοδο.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Anselm Jappe, Guy Debord (Berkeley: California Univ. Press, 1999), p. 3
Ulrich Beck, Ecological Enlightenment: Essays on the Politics of the Risk Society
(Atlantic Highlands, NJ: Prometheus Books, 1995), p. 37
Zygmunt Bauman, Liquid Modernity (Cambridge: Blackwell, 2000)
Pierre Bourdieu, Acts of Resistance: Against the Tyranny of the Market,
tr. by Richard Nice (New York: New Press, 1999)
Michel Foucault, "What is Enlightenment?" in the Foucault Reader, ed.
by Paul Rabinow (New York: Random House, 1984), pp. 47-48.
Eric Voegelin, Modernity Without Restraint (Columbia, MO: University
of Missouri Press, 2000), p. 105.
Fredric Jameson, Postmodernism or The Cultural Logic of Late Capitalism
(Durham, NC: Duke University Press, 1991), p. ix.
Jean-François Lyotard, Postmodern Fables (Minneapolis: University of
Minnesota Press, 1997), p. 23.
Michael Hardt and Antonio Negri, Empire (Cambridge, MA: Harvard
University Press, 2000), p. 218.
Oswald Spengler, Man and Technics: A Contribution to a Philosophy of Life,
tr. by Charles F. Atkinson (New York: Knopf, 1932), p. 94.
Max Horkheimer and Theodor W. Adorno, Dialectic of Enlightenment,
(Stanford Univ. Press, 2002)
Herbert Marcuse, Eros and Civilization (Boston: Beacon Press, 1990).
Sigmund Freud, Civilization and its Discontents (New York: Random House, 1994).
Richard B. Lee and Richard Daly, The Cambridge Encyclopedia of Hunters
and Gatherers (Cambridge: Cambridge Univ. Press 1999)
Colin Turnbull, The Forest People (New York: Simon and Schuster, 1988)
Chellis Glendinning, My Name is Chellis and I'm in Recovery from
Western Civilization (Boston: Shambhala Publications, 1994)
Derrick Jensen, Culture of Make Believe (New York: Context Books, 2002)
Daniel Quinn, Ishmael (New York, Bantam, 1995)
Cornelius Castoriadis, Crossroads in the Labyrinth
(Cambridge, MA: MIT Press, 1984)

ΕΡΓΑ ΤΟΥ JOHN ZERZAN

"Εάν ανατρέψουμε την
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ Τάξη, οι Δυνάμεις
Θα γίνουν υγιεινές Γανά. Είναι
τόσο απλό. Κάτι τέτολο, άμως,
βε βρα κι με βομβήσει
και βρω τα γυαλιά μου."

- John Zerzan

Διεύθυνση: John Zerzan, 868 W. 4th Avenue, Eugene, Oregon 97402, U.S.A.
Τηλέφωνο: 001 541 687 1833

Σε περίπτωση αλληλογραφίας με τον συγγραφέα εξακολύτετε στο γράμμα
ας ένα Διεθνές Απαντητικό Κουπόνι (International Reply Coupon).

Έργα του συγγραφέα στην αγγλική γλώσσα:

Elements of Refusal, Left Bank Books, 1988. 2^η έκδοση, C.A.L. Press, 1999

Questioning Technology, Freedom Press, 1988. 2^η έκδοση, New Society, 1991

Future Primitive, Autonomedia, 1994

Against Civilization (Αγανάκτησης της έκδοσης), Uncivilised Books, 1999

Running on Emptiness, Feral House, 2002

Κείμενα και συνέντευξεις του συγγραφέα στην ελληνική γλώσσα:

Η.Π.Α. Η εξέγερση ενάντια στην Εργασία, Πεζοδρόμιο 10, Διεθνής Βιβλιοθήκη
Δεκέμβριος 1981.

Πλος σκότωσε τον Νέο Λαόδ.; Του John Zerzan στο "Η εξέγερση ενάντια
στη μηχανή, στις ρίζες του εργοστασιακού συστήματος"
Ελεύθερος Τύπος, 1990

Γεωργία, ο δαμακονιός κινητήρας του πολιτισμού. Έκδ. Sucker Punch, 1998

Κατρακυλώντας στο κενό, η αποτυχία της ευρωπαϊκής σιέψης, αυτοέκδοση, 2001

John Zerzan, ευπλοκή κεφάλων, αυτοέκδοση, Μάρτιος 2002

John Zerzan: Σχετικά με το μανιφέστο του Unabomber, Διαδρομή Ελευθερίας #9
Δεκέμβριος 2002

Συνέντευξη του John Zerzan στο περιοδικό SuckerPunch #2, σελ 33-34, Ιούνιος 2000

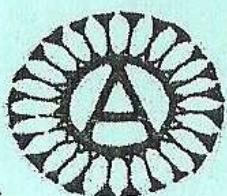
Συζητώντας με τον John Zerzan, Διαδρομή Ελευθερίας #4, Ιούνιος 2002

Μια συνέντευξη του John Zerzan στο Αναρχικό Δελτίο Αντιπαποδοφόρους
και Δράσης, Σεπτέμβριος 2002.

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ

Η παρόύσα μπροστή χράφτηκε με το χέρι στο εργαστήριο χειρογραφίας "Το Χειρόγραφο." Τυπώθηκε σε χαρτί από φύκια, στην παραγωγή του οποίου δε χρησιμοποιήθηκαν χώμαριο ή σέγα. Εάν και στόχος μας παραμένει η ανδιοτελής χαριστικότητα, πωλείται σε τιμή κόστους, πίσω των πενταρών οικονομικών μας. Διανέμεται κυρίως από το Βιβλιοπωλείο της οδού Σουλτάνη 8, Εξάρχεια και τη Βιβλιοδηλίκη της Κολεγιάτιβας Αίγανης, Πολυλά 22, Άνω Πατήσια, Δευτέρα 18:00-21:00. Παράλληλα, διανέμεται από μια βειρά αυτοδιαχειρίζομενων κοινωνικών ιέντρων στην Ελλάδα. Εκτιμώντας ιδιαίτερα τη δυνατότητα παραγωγής των εκδόσεων μας στην επαρχία, παρακαλούμε οποιουνδήποτε φίλο ενδιαφέρεται να αναλάβει τη διανομή τους στην περιοχή του να επικοινωνήσει μαζί μας. Ο John Zerzan δεν απαιτεί πνευματικά δικαιώματα για το έργο του (anti-copyright). Γι' αυτό νιώστε ελεύθεροι να αναπαράγετε μέρος ή ακόμη και όλοι ληπτοί τη μπροστή. Παρ' όλα αυτά, ο Zerzan θα χαιρόταν να του γινόταν γνωστή οποιαδήποτε νέα έκδοση του έργου του, στη διεύθυνση, η οποία επμειώνεται στη σελίδα 64. Ευχαριστώ, τέλος, τον παραγιώτη Κακαλέτρη για την ανεκτίμητη βοήθειά του στην ηλεκτρονική επεξεργασία και το μοντάζ της έκδοσης.

Για επικοινωνία με τις εκδόσεις Ζωή ή Πολιτισμός:

Ζωή ή Πολιτισμός

Τ.Θ. 4027

Τ.Κ. 102 10

ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ: 210 3839549

“Η γενετική μυχανική και η επικείμενη ανθρώπινη κλωνοποίηση είναι απλώς οι πιο πρόσφατες εκβιβώσεις μας δυναμικής επέξεις και κυριαρχίας πάνω στη φύση, που τέθηκε σε κίνηση 10.000 χρόνια πριν, όταν οι πρόγονοι μας ξεκίνησαν να εξημερώνουν ίδια και φυσικά. Μάτια, τελικά ο πολιτισμός βασιζόμενος στην εξημερώση και τον καταμερισμό της εργασίας / ειδικεύεται σίγουρα η αυτία της αποκτήνωσης μας;”

Είναι ακρίβως εδώ που μια εναλλακτική κορμοσαντίληψη, αυτή του γρωτοχονισμού, έχει αρχίσει να αναδύεται. Το νέο κίνητρα αναρχίας υποστηρίζει ότι η τεχνολογία, αλλά και ο ίδιος ο πολιτισμός είναι κεντρικά στοιχεία του προβλήματος της κυριαρχίας.

Καθένας χωρίζει από τη μέριδα του διτί χρειαζόμαστε κάτια ουσιώδως διαφορετικό. Πιστεύουμε πως πρέπει να άραγε για ξεκαθάρισμα των δέσσεών μας και οραματίζεμό χιλιάδων προσώπων κοινωνικό μετασχηματισμό του ρίζοπαστικότερου, θεμελιωδέστερου είδους.”

— JOHN ZERZAN

“Ο Zerzan φαίνεται να πιστεύει ότι ο πολιτισμός ιεροδυναμεί με την πτώση από τον παράδεισο. Τι κρίμα που κατεβάναμε από τα δένδρα!”

— ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ Telos

“Καμιά σχέση με μας. Καλύτερα να αγνοηθεί. Δε νομίζω ότι η επιναχροποίηση του ανθρώπινου είδους έχει καπούριο ενδιαφέρον για την προσευτική κοινότητα.”

— ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ Z Magazine

“Ο John Zerzan είναι ο επιμαντικότερος φιλόσοφος της εποχής μας. Οι υπόδοιποι χτίζουμε πάντα στις δικές του βάσεις. Τα αδυνώπιτα ερωτήματά του και οι προσεγμένες αναλύσεις του καταδεικνύουν τον απαραιτητό στόχο: τη διάδικτη του πολιτισμού.”

— Derrick Jensen, συγγραφέας

Κεντρική Σιδημός:

Βιβλιοπωλείο της οδού Σουλτάνη 8, Εξάρχεια
Βιβλιούμικη της Κολεκτίβας Λίλη, Πολυπόλις 22, Ανω Πατήσια,
Δευτέρα 18:00 - 21:00.